לציונות—לסוציאליזם—לאחוה עמים

על המשמר

יום ג', כ"א בשבט תשמ"ח, 9 בפברואר 1988 / שנה מ"ח מס' 13569 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

בקבוק תבערה ואבנים בירושלים

בקבוק תבערה נזרק אמש לעבר ישיבת "עטרת כהנים" הנמצאת ברחוב הגיא בעיר העתיקה. לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק. ישיבת עטרת כהנים נמצאת ברחוב הגיא, בו נמצאת גם דירתו של השר אריאל שרון.

באיזור שער המג'לס שבכניסה להר הבית, נמצאו ע"י המשטרה צמיגים המוכנים להבערה. בשעות הערב נזרקו אבנים לעבר אוטובוס של אגד שנסע בקו 8 ברחוב עולי הגרדום בשכונת תלפיות מזרח. כמו כן נזרקו אבנים לעבר דירה בשכונת תלפיות מזרח. בשתי התקריות האלו נגרם נזק קל בלבד ולא היו נפגעים. (עתים)

ולדהיים בתגובה ראשונה: ידיעה אינה פשע — אמשיך לשרת את ארצי

ועדת היסטוריונים: ולדהיים ידע על ביצוע פשעי מלחמה ומעולם לא התנגד

תגובות סותרות בממשלת אוסטריה ● הקנצלר ורניצקי: זהו דו"ח מדאיג ויום קשה לאוסטריה ● שר־החוץ מוק: הדו"ח מהווה זיכוי לנשיא ● הנציג הישראלי בוועדה ד"ר ולך: יש בסיס להליך משפטי ● הדו"ח המלא יפורסם היום

וינה — יו"ר ועדת ההיסטוריונים, האנס רודולף קורץ (משמאל) מגיש את הדו"ח על ולדהיים לקנצלר האוסטרי פרנץ ורניצקי (צילום: אי. פי.)

קורט ולדהיים — נשיא אוסטריה (צילום: אי. פי.)

מאת כתבי סוכנויות הידיעות

וינה.— קורט ולדהיים ידע גם ידע על פשעי־מלחמה שביצעו הנאצים בבלקנים במלחמת־העולם השנייה ונמנע מלהביע כל התנגדות, אך לא היה מעורב בפשעים אישית — זו המסקנה העיקרית של ועדת ההיסטוריונים הבינלאומית, שחקרה את עברו של נשיא אוסטריה והגישה אמש את הדו"ח שלה לממשלת אוסטריה.

בתגובה ראשונה על הדו"ח הצהיר ולדהיים אמש, כי הוא "מאושר" שאין כל הוכחה להשתתפות בפשעי־מלחמה. "ידיעה אינה פשע", אמר ולדהיים. כאשר נשאל, אם יסיק מסקנות כלשהן מן הדו"ח, השיב: "אני רואה את חובתי בהעמדת מלוא הידע והניסיון שלי לרשות ארצי. אמשיך לעשות כן."

(סוף בעמוד 2)

שר־האוצר יחליט היום אם להוציא צווי ריתוק לעובדי בתי־החולים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים, יוסף שמי, כתב "על המשמר"

שר האוצר משה נסים יחליט היום אם להוציא צווי ריתוק לעובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים. החלטת השר תלויה בתשובות שיקבל מיו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, אשר ינהל מגעים עם מטה השביתה הבוקר. הברפלד ומזכיר ההסתדרות נפגשו אמש עם שר־האוצר ועם הממונה על השכר יעקב דנון וביקשו מהם ארכה של לפחות יום אחד לפני שיוציאו צווי ריתוק. הברפלד וקיסר אמרו שהם יביאו בפני מטה השביתה של עובדי המינהל והמשק הצעות שונות ועל כן ביקשו לעכב את הוצאת צווי הריתוק. הברפלד אמר לאחר הפגישה שהיתה התקדמות במגעים עם נסים אך אין הוא חושב שיש בהצעות האוצר כדי להביא לסיום השביתה.

מהיום יעבדו חדרי מיון בבתי־החולים הממשלתיים עירוניים כתחנות לעזרה ראשונה בלבד ואת החולים הזקוקים לאשפוז יעבירו למוסדות של קופת־חולים.

חשד: ההרוג מקדום נורה ע"י מתנחלים

מאת מנחם עינברי, כתב "על המשמר"

בכפר קדום שבשומרון נהרג אתמול נער ערבי, וקיים חשד כי ידם של מתנחלים במעשה. על נסיבות מותו התבררו העובדות האלה: ישראלים לובשי ... שוטטו אתמול בכפר וגם פתחו באש. התושבים חשבו שאלה חיילים. כוח של צה"ל שחש בעקבות חיריות לכפר עצר את המכונית שבה שלחו המתנחלים את הנער הפצוע לבית־החולים, שם נפטר לאחר מכן. התושבים סברו כי ... אלה חיילי צה"ל שירו, ואולם מבדיקת הצבא התברר כי שום כוח של צה"ל לא היה בכפר. עתה בודקים מי היתה חבורת היורים, והחשד, כאמור היו אלה מתנחלים מקדומים. ● עמ' 2

לגיליון היום מצורף הדף הירוק

כתם על אוסטריה

הצל הכבד של הנוראה במלחמות – מלחמת העולם השנייה – חוזר ונופל על העולם עם פירסום דו"ח ההיסטוריונים בעניין ולדהיים. הפשעים הנוראים שביצע ... העם הגרמני ועושי דברו, לא נוקו.

ולדהיים, אחד הפושעים, שימש עשר שנים המזכיר הכללי של האו"ם, ועתה הוא אחד ממנהיגי אירופה ... האישיות הראשונה במעלה במדינתו, אוסטריה. דו"ח ועדת ולדהיים, מציג אותו כחלק ממכונת המלחמה, ... כאדם האחראי לפשעים שנעשו בה, בידיעה ובמעשה. על פשעי המלחמה חוסיף ולדהיים את חטאי השקר, וכל רגע שהוא משרת בכהונתו הוא כתם על מצפון העולם.

הדילמה העומדת עתה בפני אוסטריה, היא חדה וברורה. עד כה העניק העם האוסטרי תמיכה לוולדהיים ... העולם מאיתותים החוזרים ונשנים ביחס לאשמתו. אולי ... נונו בכך האוסטרים על עצמם מפני מצפונם הרע, בשל חלקם במלחמת העולם, אך עתה נחשפים הדברים באופן שאינו מאפשר לחם להתחמק. אם יאפשרו לוולדהיים להמשיך במשרתו, יעניקו בכך לגיטימציה מדינית ראשונה לפשעי הרייך השלישי, לאחר שכל יתר מדינות הציר ... התנערו ממנו. אם יביאו להתפטרותו יוסיפו בכך לאמונה העולם למוד את לקחי השנים ההן.

אם לא תתנער אוסטריה מוולדהיים, מן הראוי שהעולם יתנער מאוסטריה, וינתק מגע עם ממשלתה.

העובדה שוולדהיים שימש מזכיר האו"ם בלי שאיש עמד על עברו היא מחדל מספיק, שאין לחזור עליו. כל עוד משמש ולדהיים נשיא אוסטריה, רובץ כתם עברו על אוסטריה כולה.

ה"שיבה" תפליג מחר מפיריאוס — ספינת הזדהות יהודית־ערבית תקביל פני המגורשים

ירושלים: ספינת המגורשים לא תורשה להיכנס למים הטריטוריאליים של ישראל ● ועדת המעקב הערבית יוזמת הפגנת תמיכה בחיפה ● ח"כ שריד קורא לערפאת להגיע על סיפון "השיבה" לישראל ● המסע יימשך כ־5 ימים

מאת ז'אן כהן, כתבנו באתונה, רלה שחורי, קאסם זייד, יהודה צור ומוטי בסוק, כתבי "על המשמר"

גורמים מוסמכים בירושלים הודיעו אמש, כי ספינת המגורשים הפלשתיניים, המכונה "ספינת השיבה" והמתכוונת להפליג מחר מנמל פיראוס, באתונה, בדרכה לישראל, לא תורשה להכנס למימיה הטריטוריאליים של ישראל. התייעצויות רמות־דרג נערכו אתמול בירושלים, אך הוטל עליהן איפול מוחלט.

יועץ ראש הממשלה לתקשורת, עדי פונה, הציע לשלוח לקראת הספינה הפלשתינית ספינת־נגד, ועל סיפונה נפגעי טירור ומלחמה יהודיים, בלוויית אנשי־תקשורת.

ספינת הזדהות מישראל

ראשי הציבור הערבי בישראל הודיעו מאתמול, כי הם ייצאו בספינה משלהם מנמל חיפה, כדי להקביל את פני המפליגים ב"ספינת השיבה" בגבול המים הטריטוריאליים. כתבנו מוסר, כי יוזמה זו נולדה למעשה באופן משותף אצל ערבים ויהודים, ובכללם קיבוצניקים וחברי ישובים בגליל־המערבי. אחד מהוגי הרעיון, דב ירמיה, מסר כי על־פי התכנית,

(סוף בעמוד 4)

מרפי מגיע היום — יבקש משמיר "קצה חוט" להמשיך התהליך המדיני

מקווה לצאת עם "משהו" מירושלים לרבת־עמון ● יציג החבילה האמריקנית בת 5 שלבים ● אש"ף מכחיש נכונות להפסקת־אש בשטחים

מאת רלה שחורי, הכתבת המדינית ואורי הורביץ, כתבנו לענייני המזה"ת

עוזר מזכיר המדינה האמריקני, ריצ'רד מרפי יגיע היום לפנות ערב לישראל ויוועד בשעה 7 בערב עם ראש הממשלה יצחק שמיר. מחר בבוקר יוועד מרפי עם ממ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס. במידת הצורך ייפגש מרפי עם שמיר שוב. מחר לפנות ערב יצא את הארץ, כנראה בדרכו לירדן.

מרפי, יחזור בירושלים על ... המגעים שקיים בסוריה ובסעודיה, אך עיקר שיחותיו יוקדש לפירוט תוכנית החבילה האמריקנית ולקבלת תגובות ישראל עליה, לקראת פגישתו עם המלך חוסיין.

קצה חוט להמשך

מפתיחת החלק הרציני של מסע מרפי בישראל ולא בירדן, מסיקים משקיפים מדיניים, כי מרפי מצפה שישראל תתן לו את קצה החוט כדי להמשיך במהלך המדיני. במקביל לציפיה זו פותח מרפי את שיחותיו בישראל עם ראש הממשלה, שהוא האגוז הקשה לפיצוח, בשל עמדותיו הנוקשות, ורק לאחר מכן יראה את שמעון פרס. בלשכת ראש

(סוף בעמוד 4)

תזכורת

למרכז מפעל ומרכז היבוא

יום העיון בנושאי יבוא שונים

יתקיים ביום חמישי הקרוב 11.2.88

בבית הקיבוץ הארצי באולם הגדול

ההתכנסות ב־9.00

* ביום זה תתקיים במשרדנו תורנות קטנה בלבד

מפעלי חכן בע"מ

עמודאחורי ע"י המשמר

ציורמצב

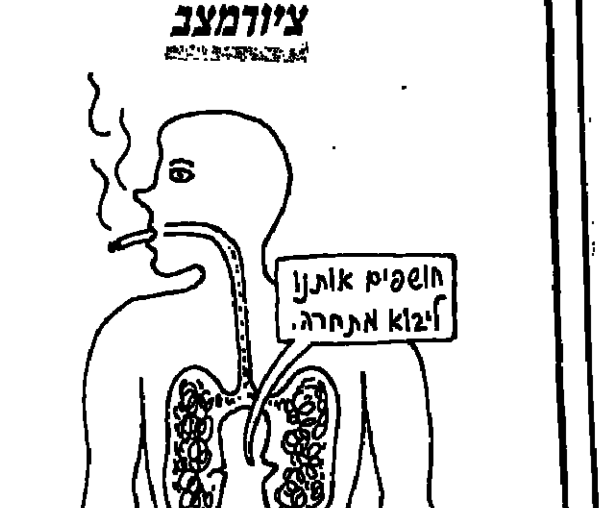

ספורטק/אולימפידת חורף

סקי בעיר הפרות

בשבת הקרובה תיפתח בעיר הפרות הקנדית קאלגארי, אולימפידת החורף החמש־עשרה. עשרות מדינות, העשירות והמבוססות בקהילה הבין־לאומית, יטלו חלק במשחקים. בניגוד לאולימפידה רגילה, לא ישתתפו במשחקי קאלגארי מרבית מדינות העולם השלישי. ישראל לא השתתפה אף פעם באולימפידת החורף.

אולימפידת החורף הראשונה נערכה בשאמוני שבצרפת ב־1924, כהקדמה למשחקי האולימפידה השמינית (נערכה באותה שנה

מפל שלג מכסה את מסלול הסקי במונט־אלאן, אחד מאתרי התחרויות של האולימפידה

בפאריס). רק לאחר סיום המשחקים, בקונגרס האולימפי של 1925, הוחלט להכיר במשחקים רשמית. מאז שאמוני נערכות אולימפידות החורף מידי ארבע שנים, במקביל לאולימפידת הקיץ. ברוך כלל לא נערכות שתי האולימפידות באותה מדינה.

ב־1976 ארחה קנדה את אולימפידת הקיץ בבירת מחוז קוויבק הצרפתי — מונטריאול. מבחינה ספורטיבית היו המשחקים הצלחה רבתי. מבחינה כלכלית הם היו שואה. תושבי קוויבק משלמים עד היום את הכישלון הזה, הפסד כספי של 750 מיליון דולר. קברניטי קאלגארי ואורחי העיר לא נבהלו מהמספרים הגדולים האלה. הם מציינים בסיפוק, כי מכרו את זכויות השידור בטלוויזיה לעולם כולו, לרשת האמריקנית אי.בי.סי, תמורת סכום ענק של 309 מיליון דולר.

לא צריך להיות נביא כדי לקבוע כבר עתה, ערב המשחקים, כי במרוץ למדליות שוב תהיה מזרח־גרמניה הקטנה — רק 16 מיליון תושבים.— הגדולה ביותר, לפני אמא בריה"מ, ארה"ב, המדינות הסקנדינביות וקנדה המארחת, שיתמודדו על מקומות טובים בצמרת. עדנה תהיה לשוויץ במקצועות האלפיניים, בזכות כוכבי העל שלה פירמין וצורבריגן בין הגברים, ושתי הדירוכות המושבעות מיכאלה פיגיני ומאריה ואליסר.

מוטי בסוק

רעל/חלופות

שברו את הכלים

לאחר האלות, המערוכים וכפות הידיים החשופות שחבטו בהם, אפשר, אולי, לבחון שימוש חלופי בנשק בו הם נלחמים בנה: אבנים פשוטות. בקיטת מדיניות של אבן תחת אבן לא תעורר עלינו חמתו של שום גוי, היות שהקם לרגום אותך — קום לרגום אותו וגומר.

במידה שיידוי אבנים במיידיהם לא ירגיע את הרוחות, מוצע כאן לבחון אמצעי תרתעה ישן נושן: חבטה קלה, הכרמנית משוח, בעכוזו של המיידה, בתוספת הטקסט: "נו, נו, נו, לדו־ פשוט מאוד. זול מאוד. ועוד — כל מי שיחבט בעכוזו ייטבע גם בתדפיס של כף היד החובטת על אחוריו, אות וסימן ליציאתו מן המשחק.

וכאשר לא יהיה עוד נער במחנות הפליטים שאחוריו אינם מוחתמים, יכריז שמיר: "שברו את הכלים ולא משחקים" ויואיל, סוף סוף, להתרצות ולהביע את הסכמתו לכינוסה של ועידה בין־מפלגתית.

אברהם שרון

עורך "עמודאחורי": אמי לנדאו

תמונתמצב / רימון בדימונה

כוננות גאזים

זוכרים את תשעה־עשר הילדים מדימונה ש"נפגעו מהרעלת גז" בשבוע שעבר? אז ככה: היום המשטרה כבר יודעת, שמישהו בדימונה פשוט השליך עליהם רימון־גז צה"לי. אתם הבנתם את זה? כמה ספקולציות אפשר לעשות על הקטע הזה. דמיינו לעצמכם את התסריט הזה: חייל צה"ל, שהוא, כידוע, קורבן מספר אחד של המצב בשטחים, פגוע נפש וזקוק דחוף לפסיכולוג, חוזר לביתו בדימונה עם התנייה פאבלובית לא נשלטת. כל פעם שהוא ראה "נערים ונערות" בני תשע עד אחת־עשרה (זה היה גיל הרימונאים הרומפים מגז) הוא פשוט לא יכול להשתלט על עצמו. תביאו לי פסיכולוגו הוא זועק, ומשחרר את נצרת רימון הגז שהביא מעזה.

ועוד משהו: שימו לב להערכות הכללית של כוחות משטרה ומד"א לטיפול בילדים ש"הורעלו מגז". הילדים "פונו מיד לקבלת טיפול רפואי". "מד"א התקשר מיד למרכז הארצי לרעלים לקבלת הוראות לטיפול" (מספיק היה, הלוא, להתקשר לילד בגיל הזה בעזה). איזה רעש. איזו הערכות. איזה תאורים נוגעים ללב של הילדים ("נכנסו להיסטריה", "החלו לחוש בחילות ופרצו בבכי", "שניים מהם נשארו למעקב רפואי במרפאה המקומית").

כל התאור הרחמני, הורד הזה, היה יכול להיות נורא משעשע לנוכח כמויות הגז שאוכלים ילדים פלשתינים בגיל הזה לארוחת בוקר, ערב וצהרים (במידה שיש להם בכלל ארוחות). אבל האמת היא שזה לא משעשע בכלל. לא משעשע למצוא את עצמך בתחתית הבור, בשפל המדרגה, של הבדלה טוטאלית בין דם לדם. בין כאב יהודי לכאב של גוי.

שלי יחימוביץ'

בשטח / נבחנים ללהקה

היה כוכב ואיננו

יום ראשון, בית הצנחן ברמת־גן. עשרות בני־נוער מצטופפים במסדרונות, מעין "תהילה" בנוסח מקומי. המטרה: קבלה ללהקה צבאית או לתיאטרון צה"ל. הפתח לעולם הבידור הישראלי, ... כולם התחילו.

לחדר הבוחנים הכניסה לעיתונאים אסורה. "אפשר להכנס ... אישור דובר צה"ל," מסבירים. קצין בדרגת סגן־אלוף ... עם אישור הדובר אני לא מכניסו למחז כזה."

ילדים ללא כוכב — מחכים במסדרון

בחוץ המתח בעיצומו. רונית ברנרד מקיראון מכינה את השיר ... לי" מ"גברתי הנאווה". ארז דב, מחברת הנוער בקיבוץ ... השחר, מתכונן עם השיר "תורה" של חיים משה. בכלל, ... וירדנה ארזי מאוד פופולריים כאן. יואב אוקנין מאופקים ... "לילה טוב לאהבה" ואת "קובלן". כן, כמובן של ... אילנית מחוררה באה בלווית אחותה ותשיר, כמובן, את ... של ירדנה ארזי.

הרבה התרגשות, הרבה חוסר מקצועיות. מעט מאוד הבנה של הנוער. אולי זו הסיבה שילדי אמנים מתקבלים יותר. הם ... יודעים שמשחק ושירה זו לא בדיוק חלטורה.

באוטובוס למערכת יושב לידי בחור צעיר ועצוב עם גיטרה ... נכשל. אולי הכישלון הראשון בחייו. היה כוכב בבית־ספר ... השכונה התפעלה. לפני חצי שעה אמרו לו "אתה לא מתאים". שמע, אני מנסה לעודד אותו, שמעו יש גם חיים לאחר ... הוא מביט בחלון, סוגר חלום, מתבונן בי כלא מאמין ולא ...

משה ...

אח"מ / אלמנות ברטון

משפט שלמה

אפילו שמספרים לנו שהיא מתלבטת מאוד בשאלה למי כדאי להינשא, למילארדר פורבס או לשחקן ג'ורג' המילטון, נראה שליז טיילור לא תשכח עד יום־מותה את הגבר היחיד שנישאה לו פעמיים, ריצ'רד ברטון. עד כדי כך, שבצוואתה הורתה לקבור אותה

סאלי ברטון – לא לה...

אליזבט טיילור – ולא לה

לצידו של השחקן הוולשי, שנפטר בשנת 1984, לאחר שהרס לעצמו את הכבד בשתייה פרועה.

הכל טוב ויפה, אלא שיש מי שדעתה אינה נוחה מן הנאמנות עד־המוות של ליז. זו האלמנה סאלי, בת 40, שלה היה נשוי השחקן עד יום מותו ואשר, לפי הידיעות המעורכנות, עדיין שונאת שנאה עזה את ליז, אפילו שהיא כבר לא יכולה לחטוף לה את הבעל. אבל, כאשר נודע לה שסגולת העיניים מבקשת לנוח לצד בעלה־כשעבר, מיהרה סאלי לרכוש את חלקת הקבר לצידו. היא לא מתכוננת, כמובן, להיקבר שם בזמן הקרוב ויש אומרים, שהיא כלל לא רוצה בחלקת הקבר הזו, אבל מה, היא נוקטת בשיטת "גם לי לא יהיה וגם את לא תקבלי".

ברטון מת ונקבר, אבל האהבה עדיין בוערת. בביוגרפיה חדשה שלה כותבת המחברת, כי גם אם תינשא ליז עוד חמש פעמים, יישאר ברטון הגבר של חייה. נורא רומנטי.

עופר ניר

אזמל/ איש פשוט

חשבון־נפש

איש פשוט (כהגדרתו) אמר לי: "עשיתי חשבון שהמשפחה שלי שרתה בצה"ל משהו כמו שש־עשרה שנה. אבא שלי נלחם במלחמת השחרור ואחר־כך היה במילואים כל שנה עד אחרי ששת הימים. אמי לא שרתה, כי היא התחתנה צעירה. אני בן יחיד, ואני שרתתי שלוש שנים ואחר כך ... החיים מילואים. ביום הכיפורים שרתתי חצי שנה. ... נגמר עד היום. הבן הגדול שלי עכשיו בסדיר, יש לו עוד חצי שנה. להגיד לך את האמת, אני לא רוצה לדעת מה ... עושה. הוא גם לא אומר לי. אבל אשתי לא ישנה בלילות בגלל זה... הבת מתגייסת בקיץ השנה. ... יעבור את העשרים שנה בקרוב. ואנחנו משפחה ... משפחות גדולות, עם הרבה בנים, נותנות הרבה יותר.

"עכשיו אבא שלי חולה. יש לו בעיות עם ... עלינו. הוא סובל ייסורי־תופת. לא ישן בלילות ... הלילה בכורסה וגונח. אמי כבר משתגעת מזה ... לעוד חצי שנה. הוא לא יחזיק מעמד. לא ... לשלם לרופא ולעשות את זה פרטי. עכשיו ... שבשביל טיפול רפואי מיוחד — ועוד ... — נצטרך לשלם אגרה, או איזה פוליסה...

"בן דוד שלי ירד לקנדה ב־74'. הוא לא מליונר ... טוב: יש לו בית מסודר, הילדים לומדים ... כסף. אני לא יכול לחסוך, כי אין לי ... הם רוצים מהבן־אדם? איזה מין מדינה של ... אנחנו?"

לא עניתי לו. *...*

המשכים
היסטוריונים

(סוף מעמוד ראשון)

הקאנצלר מודאג

מייד עם קבלת הדו"ח, אמר קאנצלר אוסטריה, פראנץ ורניצקי, במסיבת עתונאים בווינה, כי אמנם אין מיחסים לוולדהיים השתתפות אישית בפשעי־מלחמה, אך יש בדו"ח הערות ביקורתיות רבות מאוד לגבי התפקיד שמילא בתקופת המלחמה, ועובדה זו מדאיגה אותו מאוד. עם זאת, סירב לומר אם עשוי הדו"ח להשפיע באופן פוליטי על מעמדו של ולדהיים כנשיא.

שר החוץ האוסטרי אלויס מוק, שמפלגתו תמכה בוולדהיים, הכריז, כי הוא רואה בדו"ח זיכוי לנשיא מאשמה אישית כלשהי. עם זאת נאלץ גם הוא להודות, שיש בדו"ח הוועדה "הערות ביקורתיות מסוימות."

ידע הרבה מאוד

יו"ר ועדת ההיסטוריונים, האנס רודולף קורץ, אמר בראיון ששודר בטלוויזיה האוסטרית: "הוא (ולדהיים) ידע הרבה מאוד."

בדו"ח עצמו נאמר, כי החוקרים לא גילו אפילו מקרה אחד ויחיד, שבו הביע ולדהיים התנגדות ל"פקודה לעשות דבר, שהוא ידע בבירור כי הינו מעשה עוול. אדרבא, הוא (ולדהיים) נתן פעמים חוזרות ונשנות את ידו למעשים בלתי־חוקיים ובכך הקל על ביצועם."

מעולם לא התנגד

החבר הישראלי בוועדה, יהודה ולך, הדגיש, כי דבר לא אירע לקצינים אחרים בצבא הנאצי, בהביעם התנגדות למעשים בלתי־חוקיים, ועל כן הטיעון, שולדהיים לא היה יכול להתנגד לפקודות, פשוט אינו נכון. לדעתו, יש בחומר שאספה הוועדה בסיס מסוים לפתיחה בהליך משפטי נגד נשיא אוסטריה.

עוד הדגיש ולך, כי מן הדו"ח משתמע עניין חשוב נוסף, והוא העובדה, שולדהיים עשה כל אשר לאל ידו, במשך שנים רבות, להסתיר פרקים מסוימים מעברו בשנות המלחמה, והודה בהם בעל כורחו רק כאשר הוצגו לפניו הוכחות שלא היה באפשרותו לסותרן. אמר ולך: "הוא לא היה יכול לתת פקודות. אך הוא ידע. הוא העביר פקודות."

גם חבר הועדה מסרשמיט אמר, כי העובדה שולדהיים ידע על גירושים למחנות־ריכוז נאציים ועל טבח פרטיזנים הוכחה מעל לכל ספק.

אובדן זכרון שיטתי

מקורות מקורבים לוועדה מסרו, כי אמש ניסו אנשי משרד החוץ האוסטרי לשכנע את הוועדה לשכתב מספר משפטים ולשנות, למשל, את הביטוי "אשמה מוסרית" ל"אחריות משותפת". פרופ' ולך אמר על כך, כי הוועדה אומנם ויתרה פה־אחד על הביטוי "אשמה מוסרית", שעות ספורות לפני מסירת הדו"ח, אך רק משום שביטוי זה חרג מיפוי־הכח של הוועדה. "עסקנו בעובדות בלבד," אמר ולך.

הדו"ח יפורסם היום

צופים שהדו"ח במלואו יפורסם היום.

בסיומו קבע הדו"ח: "ההצהרות של ולדהיים על עברו הצבאי אינן תואמות בנקודות רבות את מסקנות הוועדה. הוא השתדל להשכיח את עברו הצבאי או להמעיט מחשיבותו אשר לא היתה עוד אפשרות להשכיחו. אובדן זכרון זה היה כה שיטתי, שהוועדה לא הצליחה לקבל מפיו שום הבהרה במהלך עבודתה."

נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, אמר אתמול, כי הדו"ח מהווה כתב־אישום מוסרי חמור נגד ולדהיים, אך חשוב עוד יותר התפקיד שמילאה אוסטריה בפשעי־המלחמה הנאציים.

(איי.פי., ע'יר, ע'יצ)

המתנחלים דורשים לנהוג במיידי אבנים כבזורקי רימונים

מאת פנחס עינברי,
כתב "על המשמר"

חילוקי דיעות נתגלעו הלילה בין אנשי הליכוד בקריית ארבע לבין חברי הכנסת מן הליכוד דב שילנסקי ויגאל כהן. אנשי קריית ארבע דרשו לשנות את החוק הקיים בעניין הביטחון בשטחים, ולנהוג במיידי האבנים כבמיידי רימונים. חברי הכנסת דחו עמדה זו.

בתום הפגישה, כאשר ליוו אנשי קריית ארבע את חברי הכנסת לדרכם, הם נתקלו בהפגנה גדולה והמפגינים חסמו את הכביש. אנשי הקרייה פינו את המחסום תוך יריות באוויר.

יעקבי: רבין ממלא חובתו

"אם הממשלה תחמיץ ההזדמנות לפריצת דרך מדינית בעקבות היוזמה האמריקנית וביקור מרפי, תעמוד מפלגת העבודה בפני השאלה — האם תוכל להמשיך לשאת באחריות משותפת בממשלה" — אמר השר גד יעקבי בדברו בפני הפורום הכלכלי־חברתי של המיגזר הערבי שהתכנס הערב בראשונה בבקעה אל גרבייה. לדבריו, מפלגת העבודה יכולה להשפיע על בירור רציני ועל התקדמות מדינית בתהליך מואץ. ואין זה הזמן לעזוב הממשלה.

השר יעקבי, שסייר היום בכפרי המשולש, אמר כי על השרים רבין ובר לב מוטל לשמור על שלטון החוק במדינה. "אין הם מבצעים את מדיניות הליכוד", אלא מבצעים חובתם מתוקף אחריותם הממלכתית. "מי שמוחה פעולה נגד מפרי חוק כהתנגדות לשלום אינו יודע עם מה הוא מדבר", הוסיף שר הכלכלה.

(עשי"ת למ"ב)

שמיר לביקור רשמי באיטליה

רומא. — ראש הממשלה יצחק שמיר יערוך ביקור רשמי באיטליה ב־15 וב־16 בפברואר — הודיעה אתמול לשכת ראש ממשלת איטליה.

יש להניח, ששמיר ייפגש גם עם האפיפיור, אך עד כה לא התקבל כל רמז שפגישה מעין זו תיערך.

אחר חצות
הפגנה גדולה בחלחול עקב ירי מתנחלים

מאת מנחם ענברי,
כתב "על המשמר"

הפגנה גדולה פרצה אמש בחלחול והיא נמשכת בשעת מסירת הידיעה, לאחר חצות. ההפגנה החלה בעקבות פשיטה של מתנחלים מלווה יריות במקום.

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102־121, טל' 3־231161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבינור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

200 אלף בעוצר ואי־השקט נמשך
הרוג בגדה, 4 פצועים ברצועה
אנשי ציבור בשכם לשגרירים זרים: אין מצרכי מזון בעיר ● ארה"ב מודאגת מהסלמת הדיכוי

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי,
פנחס ענברי ועזרא אבירן
כתבי "על המשמר"
וכתבי סוכנויות הידיעות

צעיר ערבי מן הכפר קדום בשומרון נהרג וארבעה צעירים נפצעו אתמול בידי חיילי צה"ל במחנות פליטים ברצועת עזה, בסידרה של הפרות סדר, מהומות והתנגשויות בין תושבי השטחים לבין כוחות הבטחון.

נסיבות מותו של הצעיר מקדום אינן ברורות. הוא נתגלה פצוע במונית שנעצרה על־ידי משמר צה"ל לבדיקה, ואחר־כך מת בבית־חולים. בדיקה ראשונית של צה"ל העלתה, ששום כוח צבאי לא פיזר הפגנה בכפר קדום.

200 אלף בעוצר

העוצר שהוטל בעשרה מחנות פליטים ובישובים רבים ברחבי יהודה ושומרון נמשך גם אתמול וגם מוסדות החינוך היו סגורים. מספר התושבים הנתונים בעוצר זה כשבוע ימים נאמד ב־200 אלף נפש. אנשי ציבור בשכם פנו לשגרירים זרים בתלונה, כי בעטיו של העוצר הממושך, נעשו חיי התושבים קשים מנשוא. איש־הציבור סעיד כנעאן מסר לכתב "על המשמר", כי הוא התלונן באוזני השגרירים של מצרים וארה"ב, כי בשכם חסרים מצרכי־יסוד, כמו לחם וחלב לתינוקות. כן טען, שחיילים פורצים לבתים, מכים ללא סיבה ופוגעים ברכוש.

התפרעות קשה במיוחד היתה אמש בקלקיליה, למרות העוצר. מהמסגדים בקעו קריאות המואזינים לתושבים לצאת מבתיהם כדי לקדם פני מתנחלים, שהגיעו כביכול לעיר כדי לחבל ברכוש. עשרות יצאו מן הבתים והתפרעו באלימות ברחובה הראשי של העיר. כוח צה"ל פיזר את המפגינים והעוצר הוחזר לקדמותו. השמועות על בואם של המתנחלים לא היו מבוססות.

בירושלים נפצעו אתמול שני שוטרים ושני נערים יהודיים מרגימות אבנים.

מהומות של רצון טוב

המהומות ברצועת עזה התמקדו במחנות הפליטים "אל־בורג'" ו"נוצירא". ב"אל־בורג'" הוטל עוצר. ארבעת הצעירים שנפצעו ברצועה השתתפו ביידוי אבנים על כלי־רכב של כוחות הבטחון, עד כדי סיכון חיי החיילים.

המסחר בערי הרצועה הושבת גם אתמול כמעט כליל וכוח העבודה שיצא משם לישראל נאמד בכ־40 אחוזים מן הרגיל. רבים מהעובדים מספרים, כי מאיימים על חייהם ורכושם, כדי להרתיע אותם מלצאת לעבודה בישראל.

למרות האירועים האלה, הורגשה רגיעה נוספת ברצועה לעומת היום הקודם. אלוף הפיקוד הורה להנפיק אישורים לאיחוד משפחות כמחווה של רצון טוב ולשחרר כ־50 צעירים ממעצרים.

גם ברצועת הבטחון?

העתון הלבנוני "אל־דיאר", המסתמך על מקורות לבנוניים מוסמכים, כתב אתמול, כי התקוממות דומה לזו המתרחשת בשטחים תפרוץ בקרוב גם ברצועת הבטחון בדרום לבנון, כדי לאלץ את צה"ל לסגת מן האיזור ולשים קץ לקיומו של צד"ל.

ארה"ב מודאגת

דובר משרד החוץ האמריקני אמר אתמול, כי ממשלתו מודאגת מהחרפת האלימות בשטחים ומן התוכניות להקים בהם שלוש התנחלויות נוספות.

התפגנות בסילואן

בכפר סילואן שבמזרח ירושלים היו הפרות סדר שנמשכו מספר שעות. עשרות צעירים ערביים ידו אבנים וכדורי מתכת לעבר השוטרים.

כוחות המשטרה ניסו לעצור את מפירי הסדר בשיטה חדשה. השוטרים נכנסו לרכב מסחרי מסוג פולקסוואגן ונסעו אל עבר מיידי האבנים. הרכב שבו היו השוטרים נרגם באבנים לאחר שהערבים שורקו את האבנים זיהו כי ברכב נמצאים שוטרים. לאחר שעזבו את הרכב, הציתו מספר צעירים ערבים את הרכב המסחרי והוא נשרף כליל.

גז מדמיע בכפר סילואן ליד ירושלים – אם מבוהלת עם תינוקת נמלטים מהמקום (צילום: י.פ.פ.א.)

צילום מהיר
אלישבע איילון

ד"ר דב עברון מנהלו הקודם של בי"ס צייטלין על הענשת תלמידים שסרבו לצאת לסמינר בקריית־ארבע:
בית־הספר צריך לאפשר פלורליזם

ששה תלמידי כיתה י"א בבית־הספר צייטלין סירבו לצאת לסמינר בקריית־ארבע. בתגובה החליט המנהל הנוכחי ד"ר אביעזר וייס, למנוע מהם נסיעה מתוכננת לפולין. האם היית מחמיר כמוהו?

— השקפתנו הרשמית, שלי ושל המנהל הנוכחי דומה כמעט. שנינו שייכים לתנועת תורה־ועבודה, הידועה כקבוצת אנשים שאינם שלמים עם השקפתה הרשמית של מפד"ל. לכן יש איזו המשכיות, אך פרטים מרוייקים על דעותיו של המנהל הנוכחי אינני יודע, בכל אופן, במקרה הזה, אני חולק עליו. אני הייתי מתרחק מהסקת מסקנות נמהרות והענשת התלמידים. זה פסול מבחינה חינוכית. בחינוך אין עונש, יש שיחה הדדית.

כלומר מה שאתה היית עושה, זו שיחה?

— כן, בהחלט. הייתי משתף פעולה עם ההורים והתלמידים. דיאלוג חינוכי חשוב בעיני הרבה יותר מהענשה. בית־ספר חייב להיות נכון לפלורליזם בקירבו. הוא חייב לגרוס גישה ליברלית, אינטגרטיבית. חינוך טוב מבחינתי נובע מגישה סינתטית של השקפות חברתיות ופוליטיות.

האם תגובתו של המנהל מייצגת את אופיו של בית־הספר?

— במקרה הזה, לא. בית ספר צייטלין היה בין הראשונים שיזמו עוד לפני 20 שנה, פגישות עם תלמידים ערביים. יצאנו אליהם לתחרויות ספורט, והם הגיעו אלינו. לעיתים התארחו תלמידים שלנו אצל ערבים למשך חודש ימים. נכון שאז לא היתה הקצנה כזו, אך בכל אופן תמיד גרסתי והעברתי כמחנך, שחייבים למצוא נוסחת הבנה בינינו לבין הערבים.

"מטחי פרחים" במקום "מטחי תותחים"

הוועד לדיאלוג ישראלי־פלשתיני גינה אתמול את הצעתו המטורפת של ראש התחייה, פרופסור יובל נאמן, לקבל את ספינת המגורשים ב"מטחי תותחים" והציע במקום זאת לקבל אותה ב"מטחי פרחים" ולהודיע שיאפשר למגורשים לשוב למולדתם ולמשפחותיהם. הוועד אומר כי צעד חיובי כזה שיהיה ראשון בשורה של צעדים דומים נוספים, יביא לשיפור תדמיתה השלילית של ישראל בעולם, יגרום להרגעת הרוחות בשטחים ויהווה פתיחה נאותה לקראת כינוסה של ועידה בינלאומית לשלום בהשתתפות ישראל ואש"ף נציגו הלגיטימי של העם הפלשתיני. הדברים כלולים במברק ששלח לטיף דורי מזכיר הוועד, לראש־הממשלה, שר־החוץ ושר־הבטחון.

● כתב־אישום רשמי הוגש אתמול נגד הטרוריסט השיעי הלבנוני מוחמד חמאדה, הכלוא בפרנקפורט למן ינואר 1987.

חמאדה מואשם ברציחתו של צוללן אמריקני, במהלך חטיפת מטוס ה"בואינג" של חברת־התעופה "טי.וו.אי", ביוני 1985.

צה"ל ידרוש להחזיר לו עשרות מיליוני שקלים שהוציא בשטחים

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי

צה"ל ידרוש החזר של עשרות מיליוני שקלים לתקציבו השוטף, בגין ההוצאות הגבוהות והבלתי מתוכננות בשטחים.

בצה"ל אומרים, כי היקף הכוחות שנפרסו בשטחים חייב היערכות מהיר, שימוש בכלי רכב צבאים ושכורים, וכן יותר מזון, דלק, חלפים ותחמושת. כמו כן הושקעו כספים בבינוי זמני, לשהיית הכוחות.

ההוצאות הכספיות חרגו מהתקציב המתוכנן. בתקציב הבא, שייכנס לתוקפו באפריל 88, תילקח בחשבון הפריסה המשתנה של צה"ל בגדה וברצועה.

בצה"ל אומרים עוד, כי אם האוצר או מערכת הביטחון לא יחזירו את הכספים שהוצאו בשטחים לצה"ל ייפגעו תחומים שונים ובעיקר רווחת החיילים.

אנו מודיעים בצער רב
על מותו של חברנו היקר
שלמה רזן (רייס)
ההלוויה תתקיים ביום רביעי 10.2.88
בשעה 15.00 בקיבוץ יחיעם
המשפחה
וקיבוץ יחיעם

ביום השלושים לפטירתו
של חברנו היקר
אלכס גפני ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה
ביום רביעי כ"ב בשבט 10.2.88, בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ בית זרע

הליכוד קורא ל"חלוצים המתיישבים" בגדה למנוע נטילת החוק לידיים

מאת מוטי בסוק,
כתב "על המשמר" בכנסת

הנהלת סיעת הליכוד בכנסת קראה אתמול "לחלוצים המתיישבים ביש"ע" לעשות הכל כדי למנוע הישנות המקרים של נטילת החוק לידיים. לדעת הליכוד, המעטים הלוקחים את החוק לידיהם גורמים נזק להתיישבות כולה. יו"ר הסיעה שרה דורון טענה, כי לצה"ל אין כל ברירה, נגד מתפרעים ערבים, אלא לפעול בכל חומרת הדין. אנחנו רוצים לחיות עם הערבים בשלום זה לצד זה. ככל שמעשי האלימות ייפסקו מהר יותר, כן ייטב ליהודים ולערבים.

מצליף הליכוד יהושע מצא, טען כי הערבים מביאים על עצמם טרגדיה נוספת, שבמהלכה הם ימצאו את עצמם במצב של פליטים. יגאל כהן, יו"ר שדולת יש"ע בכנסת, קרא לשר הבטחון לאפשר לישובי השטחים להשתלב בהגנה על עצמם ובהגנה על הכבישים.

אוריאל לין טען כי המדינה חינכה את הערבים לזלזל בחוק, כאשר לא הרסה את בתיהם, שנבנו ללא אישורים.

אריאל וינשטיין הסביר, כי ערביי ירושלים הוכיחו בימים האחרונים, כי הם רוצים לחסל את מדינת ישראל. "הם שילמו במשך שנים פחות מיסים מהיהודים ועסקיהם פרחו. כוחות הבטחון נוהגים בחוסר תחכום. הם ממתינים שעות עד לרגע ההסתערות על המתפרעים".

פנחס גולדשטיין הסביר כי אסור שעל מרקע הטלוויזיה יראו מראות שבהם "אחמד" או "עבדאללה" עושים תנועה מגונה לעבר חיילי צה"ל.

רן כהן (רצ) קרא אתמול לשר הבטחון רבין לסלק את ראשי המתנחלים מהשטחים. יש לפעול באמות מידה שוות נגד מסיתים יהודים וערבים. התחיה מאידך, טענה כי ההתבטאויות של פרס נגד המתנחלים הן מסיתות ומעודדות טרור. התחיה בירכה את המתנחלים על עמידתם האיתנה והמאופקת המאפשרת לצה"ל לבצע את המשימות המוטלות עליו. אבנר שאקי (מפד"ל) סבור, כי היונים בארץ עוזרים ללחץ החיצוני האנטי־ישראלי. רשות השידור חייבת לנהוג איפוק בדיווחיה, אמר. רפאל איתן (צומת) החליט להגיש אי־אמון בממשלה "על הריפיון שהיא מגלה בשטחים".

הליכוד תובע מפרס לרסן את ביילין ה"אומר דברי איוולת"

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

הנהלת הליכוד בכנסת, דרשה אתמול משר החוץ פרס, לקרוא לסדר את המנכ"ל המדיני במשרדו יוסי ביילין.

הליכוד זועם על ביילין, על שהעלה שלשום בחו"ל את האפשרות להצבת כוח רב־לאומי בשטחים. לדעת הליכוד ביילין מביע עמדות עצמאיות שלא נדונו ולפיכך גם לא אושרו בממשלה. מצליף הליכוד בכנסת, יהושע מצא, טען כי דבריו של ביילין הם בבחינת איוולת, הטומנת בחובה סכנה לישראל, והעלולה לפגוע בריבונותנו. דוד מגן הציע כי בתגובה יזום הליכוד חוק להחלת הריבונות הישראלית בשטחים.

שוב אנו צועדים בירושלים
כולנו "שלום עכשיו"
אל תעמדו מנגד!

אמיל גרינצוויג ז"ל וחבריו במצעד "שלום עכשיו", היום לפני 5 שנים

אנו דורשים מממשלת ישראל להיכנס מיד למשא ומתן מדיני
עם נציגי הפלסטינים וירדן על בסיס העיקרון של "שטחים תמורת שלום".
שחררו את צה"ל מתפקידי השיטור שכפיתם עליו — הצילו את העם
והמדינה מן השטחים הכובשים אותנו.
בדרישה זו נצעד ונקיף את בתיהם של שמיר ופרס ונפיל את חומות האטימות.

בואו איתנו למצעד לפידים

במוצאי שבת 13.2.88 בשעה 19.00 בכיכר סלמה, רח' ז'בוטינסקי, ירושלים.
מוקד מחאה 9.2.88 מול ביתו של ראש הממשלה.

שלום עכשיו

ח"כ צבן תבע לקבוע סנקציות נגד ח"כים המנצלים מעמדם לרעה

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר" בכנסת

הכנסת הקדישה אתמול את דיוניה לשאלת הגבלת העיסוקים הפרטיים של חברי הכנסת. השחיקה המתמדת במעמד חברי הכנסת והדימוי השלילי שהתווסף לעבודתם, כאנשים הטרודים בעיסוקים אישיים יותר מאשר בעסקי מדינה — היו העילה לדיון.

הח"כים צידדו בחוק החסינות בלבושו החדש, כמאמץ לשוות לפעילותם את מלוא כובד המשקל אך לא לכולם היתה ההתמודדות קלה.

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) ראשון הדוברים, עמד על הסכנה הטמונה בכך ש"הכנסת עלתה על נתיב של כירסום". לדעתו, אין בחוק, שהוא חיוני בעיקרו, — סנקציות מרתיעות. הוא הגדיר כתופעה חמורה ביותר, שיש לעוקרה מן השורש, את ניצול מעמדו של חבר כנסת לייצוג לקוח בפני רשויות המימשל ותבע לקבוע סנקציה פלילית למקרים כאלה.

כן הציע ח"כ צבן להחיל על יושבי ראש ועדות הכנסת את כללי ועדת אשר, בדבר ניגוד אינטרסים, החלים על שרים. "יש בכנסת פונקציות של יושב ראש ועדה המאפשרות ניצול לרעה פי כמה וכמה מכמה מאשר שרים למשל" — אמר ח"כ צבן.

בהתפלמסו עם מתנגדי החוק, מקרב חברי הכנסת, אמר ח"כ צבן: "שנינו במקורותינו — "אין מעמידין פרנס על הציבור אלא מי שקופה של שרצים תלויה לו מאחוריו". אבל לא שנינו, שכדי להעמיד פרנס על הציבור צריך להבטיח לו קופה של ממון".

לדעת דן תיכון (ליכוד): "זהו חוק שהמיעוט ההיסטרי מנסה להטיל על הרוב הדומם החושש לומר את אשר יש לו לומר". אין כנסת ללא אינטרסים ולכן אין חברי כנסת ללא אינטרסנטיות — הכריז תיכון. "במדינה קטנה כשלנו כל חברי הכנסת מוגדרים כ"בעלי עניין"".

אבנר שאקי (מפד"ל) הציע להרחיב את האיסור על ח"כים לקבל שכר מכל מקור אחר זולת הכנסת.

חייקה גרוסמן (מפ"ם) דרשה שלא לנפנף בהגדרה "קיבוצניק, מושבניק". "המדובר איננו בהתעשרות בגין חליבת פרות" — הדגישה. ח"כ גרוסמן סבורה כי ח"כים חרוצים "לא עושים כסף". הויכוח לדעתה הוא על עצם הצורך לשים ריחיים מוסריים על צוואר הח"כים. הח"כים הצביעו למען המשך הדיון בוועדת הכנסת.

יהודים וערבים יצעדו מהגליל אל הבירה למחות על הכיבוש

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

קבוצה של חמישים יהודים וערבים, תושבי הגליל המערבי, חברי מפלגות מפ"ם, ר"צ, רק"ח, המתקדמת ובלתי מפלגתיים — התכנסה בשבת באחד הישובים באזור והחליטה: ליזום מצעד לירושלים שכותרתו "יהודים וערבים נגד הכיבוש". "אנו מקווים שיהודים וערבים יצטרפו למצעד כדי למחות נגד הכיבוש ואנו קוראים לאזרחי ישראל לקיים יחד איתנו את חובתם האזרחית והמוסרית — למחות נגד הנעשה בשטחים הכבושים".

אתמול יצאה קבוצה של חברי הוועד היוזם, להפגש עם הפעילים המרכזיים של "שלום עכשיו" בירושלים כדי לשכנעם להצטרף למצעד המשותף לערבים והיהודים. מועד המצעד עדיין לא נקבע.

"שלום עכשיו" תטיל "מצור שלום" על בתיהם של שמיר ופרס

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

תנועת "שלום עכשיו" עומדת להטיל במוצאי שבת "מצור שלום" סביב בתיהם של ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס. המצור ייערך בתום מצעד לפידים, בו ישתתפו אלפים שיבואו מכל רחבי הארץ.

ליד בתיהם של ראש הממשלה והמ"מ שלו, יתקעו בשופרות כדי להביע מחאה נגד חומות אטימות הממשלה. מארגני האירוע מסרו אמש כי תהיה קריאה לממשלה לפתוח במהלכים שיביאו למשא ומתן מדיני שתכליתו — שטחים תמורת שלום. העצרת תיפתח בדקת דומיה לזכרו של אמיל גרינצוויג שנרצח בהפגנה של "שלום עכשיו" לפני חמש שנים. כן תהיה תזכורת להמנע מהסתה ושיסוי ושמירה על ויכוח דמוקרטי.

הערב תיפגש עם פרס קבוצה מראשי שלום עכשיו ותעלה בפניו הצעה מפורטת להתמודדות עם המרי האזרחי בשטחים. כן יידונו הדרכים של שלום עכשיו לדחוף למשא ומתן מדיני. "שלום עכשיו" מקיימת מוקד מחאה מול ביתו של שמיר. המוקד יפעל בין השעות 4־6 אחר הצהריים כל יום במשך כל שבוע.

מוזיאון ישראל ישלח מוצגים למוזיאון היהודי החדש במוסקווה

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

יוסף ביגון ומנכ"ל מוזיאון ישראל, ד"ר מרטין וייל, סיכמו אתמול בשיחה טלפונית למוסקווה את פרטי הסיוע שיגיש מוזיאון ישראל למוזיאון היהודי החדש במוסקווה.

וולול צ'רנין מראשי הוועד המארגן של המוזיאון במוסקווה סיפר במהלך השיחה כי היהודים מאבדים את הקשר למורשתם ולכן יציג המוזיאון מוצגים בנושאי אתנוגרפיה, היסטוריה, ארכיאולוגיה ואמנות הקשורים ביהדות. ד"ר וייל הבטיח בשלב ראשון לשלוח חפצי אמנות וקטלוגים. כן יפנה מוזיאון ישראל במברקים לכל המוזיאונים היהודיים בעולם, בבקשה לסייע למוזיאון היהודי החדש.

ציורי ילדים שלח מוזיאון ישראל מוצגים במוזיאון שבירבאן, בירת ארמניה, זה כשנה.

המשכים

„השיבה" תפליג מחר

(סוף מעמוד ראשון)

יפליגו כאוניה הישראלית יהודים וערבים גם יחד, שיניפו את דגל השלום. עם זאת, אמר ירמיה, כי עדיין לא נמצא כלי־השייט המתאים.

הפגנת תמיכה בחיפה

ועדת המעקב הערבית העליונה החליטה אתמול בשפרעם לקיים בשבת בחיפה הפגנה ערבית־יהודית משותפת, בדרישה לאפשר ל„ספינת השיבה" להגיע לחופי ישראל. נמסר, כי ההפגנה תתקיים בתיאום מלא עם תנועת „שלום עכשיו" וארגונים יהודיים אחרים, אולם „שלום עכשיו" הכחישה אמש כי היא קשורה ליוזמה. כן הוחלט לקרוא לשגרירי כל הארצות האירופיות בישראל להשתתף בהפגנה.

חבר־הכנסת מוחמד מיעארי וחיים הנגבי מ„הרשימה המתקדמת לשלום" יצאו אתמול לאתונה, כדי להשתתף בהפלגת „ספינת השיבה". על־כך הגיבה חברת־הכנסת גאולה כהן מ„התחיה" במברק ליועץ המשפטי לממשלה, שבו דרשה לבטל את חסינותו של מיעארי ושל כל ח"כ אחר שילך בדרכו ולהעמידם לדין.

קורא לערפאת להפליג

ח"כ יוסי שריד מר"צ קרא אתמול ליאסר ערפאת „לעלות על „ספינת השיבה" ולהגיע על סיפונה לישראל, כדי לשאת ולתת בה על פתרון הסכסוך היהודי־ערבי". בפנייתו לערפאת אומר שריד, שאם תאפשר לו ישראל להגיע לארץ, הוא ייהפך ל„אחד המושיעים הגדולים בהיסטוריה האנושית", וגם אם תיחסם דרכו, יהיה הנצחון כולו שלו. „מה כבר יש לך להפסיד?" שואל שריד את ערפאת.

„ועד היוצרים הישראלי־הפלשתיני" מסר אתמול, כי הוא קיבל מברק ברכה מאש"ף על תוכניתו לערוך קבלת־פנים ל„ספינת השיבה".

עוזרים של חברי קונגרס

מניקוסיה נמסר, כי ארבעת הפלשתינים שגירשה ישראל ללבנון בחודש שעבר הגיעו לבירת קפריסין בדרכם לאתונה, כדי להפליג ב„ספינת השיבה".

מאתונה עצמה נמסר, כי עוזרים של צירי קונגרס אמריקניים, כמה ישראלים, בישוף צרפתי ונציגים של ארגונים יהודים אמריקניים, בכללם רבנים, יימנו עם 200 האנשים שיפליגו ב„ספינת השיבה".

יוון הסכימה

דובר אש"ף באתונה הודיע, כי האוניה תפליג מחר בדרכה מנמל פיראוס, נמלה של אתונה, והמסע יימשך כנראה חמישה ימים. ישתתפו בהפלגה כ־130 פלשתינים שגורשו מהשטחים. דובר אש"ף סירב לגלות את שמה המקורי של האוניה ואת זהות בעליה. כן סרב לומר מה תעשה האוניה אם תיחסם דרכה בגבול המים הטריטוריאליים של ישראל.

לדבריו, נתנה ממשלת יוון את הסכמתה להפלגה, בתנאי שהאוניה תכבד את תקנות הספנות הבינלאומיות. האוניה תבקר תחילה בנמל לארנקה בקפריסין ואולי גם בפורט־סעיד במצרים.

הדובר הוסיף, כי יתכן שהיום תתפרסם רשימה שמית של האישים הבינלאומיים שיפליגו באניה.

שתי הסיעות הגדולות מתנגדות להכרה בח"כ דראושה כסיעת יחיד

ח"כ אמיר לדראושה: אתה גונב כיסאות; דראושה: אולי אתה יושב בכנסת בזכות קולות הערבים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

סיכויו של ח"כ עבד אל־וואהב דראושה לזכות בהכרת הכנסת כסיעת יחיד קלושים. אתמול התברר כי שתי הסיעות הגדולות בבית, הליכוד והמערך, מתנגדות לכך.

אתמול שמעה ועדת הכנסת, לראשונה, את בקשתו של דראושה. לדבריו, פרש מהמערך מטעמים אידיאולוגים. המערך לא קיים את הבטחותיו הרבות לערבים, ומה שיש לו להציע להם הוא רק מדיניות היד החזקה של רבין בשטחים. סיעת יחיד תאפשר לו לממש את האני מאמין שלו ושל בוחריו הערבים.

נציגי המערך בוועדה, שבח וייס וו'אק אמיר, התנגדו בתוקף לדרישתו של דראושה. וייס אמר, כי לאחר שנבחר לכנסת הוא חלק ממפלגתו, ועליו לגלות סובלנות לעמדות חבריו. בפני דראושה עומדות שתי אפשרויות: לשוב למערך או להחזיר לו את המנדט. „אנחנו מפלגת השלום", אמר.

דראושה: „את השלום הביא הליכוד. אתם ממשיכים לדבר על שלום, אבל בפועל מנהיגים יד חזקה נגד הערבים".

ז'אק אמיר התלונן „אני מקווה שלא אקבל מחר כדור בראש". לדעתו נהג המערך בדראושה ברוחב לב, ומצע המפלגה זו שמאלה, „אתה קיצוני בעמדותיך. אתה תומך בפי לשתינים. אתה שלמת את התלוטתך לפרוש בהפגנה בנצרת, כי רצית להראות שאתה עולה על הגל הפלשתיני".

דראושה: „אני יכול לומר עליך דברים שיזיקו לך".

אמירו „אתה גונב כיסאות".

דראושה: „אתם חייבים לערבים שני כיסאות. אולי אתה יושב בכנסת בזכות קולות הערבים"?

מיכאל איתן (ליכוד) העריך כי פרישתו של דראושה, היא אחיזת עיניים ותרגיל בחירות. שכן אם יש למערך לפנות לציבור הערבי ... נצי, דראושה יקרא לערבים להצביע ברשימה זו, לאחר הבחירות ישוב דראושה למפלגת האם שלו, עם המנדטים ...

ח"כ חייקה גרוסמן ... שדיברה בזכותו של דראושה, הזכירה, כי בעבר ... לא מעט ... אחרות. לפיכך ... כמוסר ... לפרוש אליה ... לפיכך אסור לה ... נגד ח"כ ערבי ...

הדיון יימשך בשבוע הבא.

פרס: פתיחת מו"מ לפתרון מדיני היא התשובה היחידה לתמונות בתקשורת

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

„עדיין לא המציאו טילי נ.ט. נגד אמצעי התקשורת וברור שקשה מאוד להתמודד בהסברה מול תמונות המראות נער עם אבן מול חייל חמוש ברובה". אמר אתמול שר החוץ שמעון פרס במפגש עם תלמידים בבית־הספר של ויצ"ו „ניר העמק" בעפולה.

„אני מצדיק את הדרך בה מסקרים את האירועים בשטחים, אבל עובדה היא, שהטלוויזיה שינתה את אופי המלחמות והעימותים, ומהווה חלק מהשיקולים במצבים שכאלו. התשובה שלנו לתמונות יכולה להיות רק אחת: פתיחת מו"מ לפתרון מדיני. אפילו צה"ל אומר, שאין לו פתרון אחר לבעיה. „אין לי ספק", הוסיף פרס, „כי חוסיין ייטיב לטפל בבעיה בעזה מאיתנו. כאשר ערבי מקפח ערבי, איש אינו מתרגש. כאשר יהודי מקפח ערבי, העולם רועש". פרס אמר עוד, כי מי שאומר שאם חוסיין יישב בעזה יעופו משם קטיושות על אשקלון, אינו יודע מה הוא שח. „מדוע מעקבה לא עפות קטיושות על אילת?" הקשה שר החוץ. „יש אצלנו רבים שלא בוער להם כלום והם מכשילים כל פתרון, אבל נראה שגם הם מבינים שהאש בוער ועוד איך, ועוד יגיע היום שהם יתבעגעו לוועידה", סיכם פרס.

למה צחקה מיכל?

הסוס דון פסקל איפשר לפרס לעלות על גבו לצילום ב„ניר העמק". צפתה בו בחיוך (מעודדת) הנהלת ויצ"ו העולמית, מיכל מודעי (מימין) (צילום: ישראל ...)

מרפי מגיע היום

(סוף מעמוד ראשון)

הממשלה אין ציפיות גדולות כלפי סיכויי השליחות.

5 שלבים אמריקניים

תוכנית החבילה האמריקנית מושתתת על חמישה שלבים ● השלב הראשון, המתבצע עתה, הוא שליחותו של מרפי לאיזור כדי לנסות ולגבש את העקרונות לגבי הסדר הביניים, לפי הצעת ארצות הברית ● בשלב השני תכונס ועידה בינלאומית, בהשתתפות ארה"ב וברית המועצות או חמש חברות מועצת הבטחון ● מיד לאחר מכן ייפתח המו"מ הישיר בין הצדדים ● בשלב השלישי יקויים מו"מ ישיר לשגת הסדר ביניים מואץ. הכוונה היא לשיחות על הנהגת אוטונומיה בשטחים המוחזקים לתקופה מקוצרת של שלוש שנים, במקום חמש השנים שנקבעו בהסכמי קמפ דיוויד. למו"מ על הסדר הביניים הוקצבה חצי שנה, שתחל באפריל ● בשלב הרביעי יוחל — בחודש אוקטובר השנה — ביישום הסכם הביניים ● בשלב החמישי ייפתח — בחודש דצמבר, השנה אחרי הבחירות בישראל ובארה"ב (אך לפני השבעת הנשיא האמריקני הבא) — המו"מ על הסדר הקבע.

שולץ בעקבות מרפי

במידה ששליחות מרפי תוכתר בהצלחה עשוי לבקר באיזור מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, בדרכו ממוסקווה חזרה לוושינגטון, בחודש מרס. אשר לשיחות מרפי, כרגע לא ידוע מסלול נסיעתו והתערכה היא שאם ימצא בישראל ובירדן מכנה משותף להמשך ההידברות, הוא יכנס למסע דילוגים ואז יבוא לישראל לפחות עוד פעם אחת, לפני שישוב לוושינגטון לקבלת הנחיות נוספות.

חקשיים: סרוב שמיר וחוסיין

מקורות מדיניים העריכו, כי שתי הנקודות הקשות ביותר בתוכנית החבילה האמריקנית יהיו — סרובו של יצחק שמיר לוועידה בינלאומית, והתנגדות חוסיין להסדר ביניים שיעמוד בפני עצמו. וחוסיין תובע שהמו"מ הישיר יסוב על הסדר הקבע בשטחים המוחזקים.

נבשל במודיעין

שליחו המיוחד של הנשיא רייגן למזרח התיכון, ריצ'רד מרפי, סיים אתמול את ביקורו בסוריה, בלי שהושגו תוצאות ושני הצדדים נשארו חלוקים בעניינים. טרם צאתו את סוריה, שוחח מרפי עם הנשיא הסורי, חאפז אל־אסד במשך חמש שעות, והעביר לו איגרת מהנשיא רייגן. אמצעי התקשורת הסורית טענו אתמול שארה"ב ממשיכה במדיניותה החד־צדדית לטובת ישראל. לפי העיתונות הסורית הפתרון הכולל לבעיית המזרח התיכון יושג רק באמצעות ועידה בינלאומית ולא על בסיס הסכמים נפרדים. אש"ף פירסם אתמול הודעה מטעמו בטוניס בה הוא תקף את שליחות מרפי וקרא להמשך ההתקוממות בשטחים.

„רבין אינו ראוי לאמון"

„ממשלת ישראל ובמיוחד שר הבטחון שלה יצחק רבין אינם ראויים לאמון" אמר אתמול בסאם אבו שריף, אחד מיועציו הבכירים של יאסר ערפאת.

בהתייחסו לידיעה שפורסמה בעתון „ידיעות אחרונות", בה נאמר כי אש"ף תובע סיום הכיבוש הישראלי כתנאי ראשי להפסקת המהומות, ציין אבו שריף: „אש"ף כבר הגיע להסכם על הפסקת אש עם ישראל ביולי 1981 באמצעות השליח האמריקני פיליפ חביב, אך ישראל לא כיבדה הסכם זה, אלא פלשה ללבנון שנה לאחר מכן".

בידיעה המקורית, המבוססת על שיחה טלפונית שניהל אבו־שריף עם משרד סוכנות הידיעות הצרפתית בניקוסיה נאמר: „אם רבין מוכן להורות על הפסקת אש, אנו נשקול מתן הוראה להפסקת ההתקוממות העממית" כגדה המערבית וברצועת עזה. בהמשך דבריו הכחיש אבו שריף כי אש"ף יסכים להפסקת אש בשטחים.

שמיר נסע כאחד האדם

ראש הממשלה יצחק שמיר, היה אתמול, אורח אג"ד במתקניו בירושלים, בתל אביב ובאזור.

ראש הממשלה ומלוויו, ראשי מזכירות אג"ד, עלו ב־9 בבוקר על אוטובוס בקו 405 מירושלים לתל אביב. בתחנה המרכזית בתל־אביב ירדו נוסעי האוטובוס, וראש הממשלה והפמליה המשיכו לבית אג"ד בתל אביב. (עתי"ם)

הו ג'רוזלם... סליחה... ירושלים

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

הפקיד הקפדן מרשות הדואר, בעל השם העברי המצלצל ישראל קינצלינגר, החליט דווקא עתה לדקדק עם עיתוני מזרח ירושלים על קוצו של יוד בשם עירם. אביר הלשון העברית קינצלינגר, דורש מהעיתונים הפלשתינים להקפיד בשם העברי, ירושלים, על פי כללי האקדמיה ללשון העברית, וחס וחלילה לא השם הלועזי ג'רוזלם.

מעניין, האם פנה קינצליגר, גם לעיתון הישראלי בלשון האנגלית „ג'רוזלם פוסט", שיחליף את שמו ל„ירושלים פוסט"?

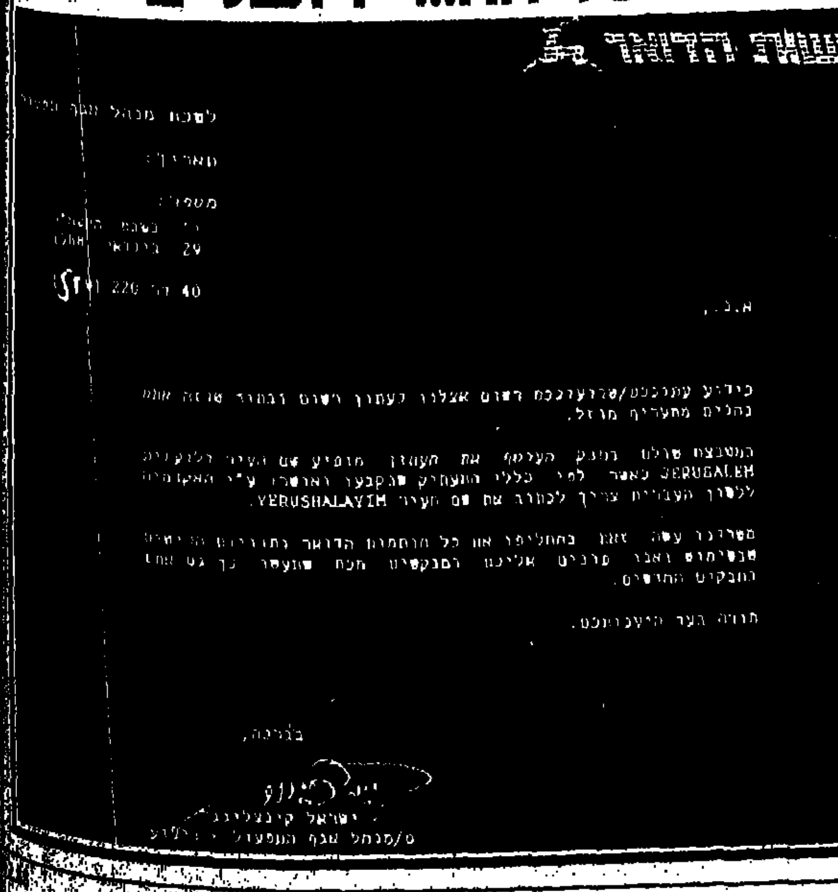

רשות הדואר

... כידוע ... JERUSALEM ... YERUSHALAYIM ...

בברכה,

ישראל קינצלינגר

ביגון משוכנע: ישראל — גן עדן

„אני ממשיך לחשוב שארץ ישראל היא גן עדן, גן עדן לא של שמים אלא של הארץ" — אמר יוסף ביגון בתום פגישתו אתמול עם נשיא המדינה, חיים הרצוג, במשכן הנשיא בירושלים.

„אין מקום אחר בעולם הדומה והשווה לישראל. זהו גן עדן, שבו כל היהודים צריכים לחיות", אמר. (עתי"ם)

דאו ג'ונס ירד מתחת ל־1900 נקודות

ניו־יורק. — מדד דאו ג'ונס המשיך לרדת אמש ועמד מתחת ל־1900 נקודות, על רקע אי־הוודאות הנובעות והולכת בקרב המשקיעים לגבי עתיד הכלכלה האמריקנית. המודד, שירד בשבוע שעבר ב־48 נקודות, ירד ביום שני ב־14.76 נקודות נוספות ועמד על 1,895.72. זו הפעם הראשונה שמדד 30 המניות התעשייתיות המובילות ירד מתחת ל־1900 מאז ה־21 בינואר.

בסך הכל עמד המחזור על 167 מיליון מניות, ומספר המניות ששעריהן ירדו היה פי שניים מהמניות ששעריהן עלו. (רויטר־עתי"ם)

בתו של ואלדהיים: „אבא היה רק חייל מסכן במדים שציית לפקודות"

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — „אפילו אם הם ימצאו משהו, זה יהיה המצאה או זיוף" — אמרה בתו של נשיא אוסטריה, קריסטה קראס־ואלדהיים, בראיון ל„טיימס" הלונדוני.

היא מבהירה, שיהיו אשר יהיו ממצאי ועדת ההיסטוריונים, היא תעמוד מאחורי אביה, שבצדקתו היא מאמינה.

קריסטה קראס־ואלדהיים, בת 28, הצעירה שבילדיו של נשיא אוסטריה, טוענת שהיחסים בינה לבין אביה הם „לא־נורמליים" (במובן החיובי של הביטוי) ומתארת אותם במונחים רומנטיים.

היא ממשיכה לטעון, שההוכחות שהקונגרס היהודי העולמי הציג בזמן מערכת הבחירות באוסטריה היו מזימה של יריביו הסוציאליסטים, שהשתמשו ב„נשק לא הוגן ובשקרים". את אנשי הקונגרס היהודי העולמי מתארת גברת ואלדהיים הצעירה כ„קבוצה של רדיקלים".

תקופה משעממת

היא מספרת, שמתוריה שמעה מעט מאוד על מעשיהם בזמן המלחמה, ומה ששמעה היה בעיקר מאימה, שברחה מווינה לאחר שהרוסים נכנסו לעיר. על מעשי אביה בתקופה זו היא אומרת: „הוא היה בסך הכל חייל מסכן במדים, שציית לפקודות. זו לא היתה תקופה יפה. הוא אינו אוהב להיזכר בה".

גם הצדקותיה לקטעים החסרים בביוגרפיה של אביה אינן משכנעות במיוחד. היא אומרת, ש„זה היה זמן מאוד משעמם. איני יכולה לתאר לעצמי שמישהו ירצה לקרוא עליו".

„קורבן חף מפשע"

קריסטה קראס־ואלדהיים מאשימה את ילדיהם של קורבנות השואה בכך, שהם הופכים את אביה ל„קורבן חף מפשע". לדעתה, אין לבני קורבנות השואה זכות לתבוע את אביה לדין.

למרות שהיא טוענת שלא איכפת לה שאביה אינו יכול להיכנס לארצות־הברית, היא מצהירה בבטחון, ש„בקרוב הם ימחקו את שמו מהרשימה ויתנצלו".

„נשיא ברימולי"

קריסטה, שהיא עורכת־דין במקצועה, בטוחה ללא כל צל של ספק, שאביה לא יתפטר. היא סיפרה, שבכל מקום אליו היא הולכת עם אביה הוא מתקבל בתשואות. „הוא נשיא בר מזל", הוסיפה. „מעולם לא היה נשיא שהאוסטרים הביעו לו הערכה רבה כל כך".

נשיא גרמניה המערבית, ריכרד פון וייצזקר (מימין) מלווה את חוסיין מלך ירדן בעת סקירת משמר־כבוד בבון, אליה הגיע אתמול (צילום: איי.פי)

32 אלף עובדי „פורד" בבריטניה פתחו בשביתה

מאת דפנה ורדי, סופרת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — 32,500 עובדי חברת „פורד" בבריטניה פתחו אתמול בשביתה, אחרי שנסיונות של הרגע האחרון להגיע להסכם שיספק את העובדים לא עלו יפה. צופים שהשביתה תהיה ממושכת.

זו אחת הפעמים הבודדות, שאיגוד מקצועי הגיע להסכם עם הנהלת החברה, אך כשנמסרו פרטיו לידיעת העובדים ולאישורם, החליטו העובדים לדחות את המלצות הוועד ולפתוח בשביתה.

כל אירופה תרגיש

הנהלת „פורד" מסרה, כי השבתת העבודה ב־22 קווי־הייצור בבריטניה תשפיע על ייצור המכוניות בכל אירופה בתוך ימים ספורים. דובר המפעל בבלגיה אמר, כי היום ייפסק שם יצור הטנדרים מסוג „טרנזיט", כיוון שאזל מלאי המנועים והחלקים אחרים המיוצרים בבריטניה. בסוף השבוע יפוטרו בבלגיה 2,500 עובדים, בגלל השביתה בבריטניה.

שרי החוץ של השוק גינו הדיכוי בשטחים — הסכם הסחר עם ישראל לא אושר

חוסיין בבון: על ישראל לבחור: שטחים או שלום

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת ואורי הורוביץ, כתבנו לענייני המזה"ת

פאריס. — 12 שרי החוץ של השוק המשותף האירופי גינו אתמול בחריפות את ישראל על „אמצעי הדיכוי שהיא מפעילה נגד הפלשתינים בשטחים הכבושים ותבעו להפסיקם". בה בעת, בשטרסבורג, תוקפת מפי הר־היום האירופי הצעה לאשרר את הסכם המסחר הכלכלי החדש עם ישראל. הקומוניסטים והד סוציאליסטים תבעו להסיר את אישרור ההסכם מסדר־היום בשל הדיכוי בשטחים, בעוד שסימון וייל מהימין טענה, כי יש להפריד בין נושאים כלכליים למדיניים, אך לא שעו לה. השהיות האישרור מוגעת בייצוא ההדרים של ישראל.

שרי החוץ האירופיים דורשים מישראל לשים קץ לאמצעי הדיכוי הקשים ולכבד את זכויות התושבים הפלשתיניים. הם מתארים את אמצעי הדיכוי כהפרת חוקים בינלאומיים ופגיעה בזכויות האדם.

חוסיין: אנו מחויבים לפתרון שלום

לפני הגיגוי, שמעו את המלך חוסיין, שהופיע לפניהם והטיף ללחוץ על האמריקנים. הוא הבהיל אותם בתיאורים אפוקליפטיים על המצב שיווצר אם יימשך הכיבוש הישראלי. הוא הזמין את אירופה לשתף פעולה עם העולם הערבי על מנת להביא ליישום החלטות מועצת הבטחון 242, ו־338 באמצעות ועידה בינלאומית ואמר, כי ירדן הסכימה לכל יוזמות השלום שהיו במשך 20 שנה ואף הביאה יוזמת שלום משלה, אולם ישראל דחתה את כולן.

על ישראל לבחור בין שטחים לבין שלום, אמר חוסיין והוסיף, כי העולם הערבי מחויב לפתרון הסכסוך בדרכי שלום.

וייל ואאבנס למען מרים

סימון וייל, נשיאת הסיעה הליברלית בפרלמנט האירופי, אמרה אתמול, כי על ישראל לנהל דו־שיח עם כל הפלשתינים, כולל אש"ף, כדי להביא להפסקת המהומות בשטחים, בתנאי שאש"ף יכיר בזכות קיומה של ישראל ויוותר על הטרור.

ראש הממשלה לשעבר לורן פאביוס, קרא אף הוא לפתיחת מו"מ במזרח התיכון. באומרו: „לגבי אלה מבינינו, האוהבים את ישראל כמוני, מה שמתרחש עתה, זו מהלומה נוראה. זו סכנה שנתקעה בלבבותינו".

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

מרחב תכנון מקומי באר־שבע

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר ...

שם: 34 לתכנית מתאר ...

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

...

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת אחוזי בנייה 6% + 5% עבור מעלית ולהעברת אחוזים מקומה לקומה ברחוב מאפו מס' 9, גוש 6968, חלקה 118, תיק בניין 009/97/8, בקשה מס' 871589.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת ומלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

... יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

אנשים ואירועים

הסרט „שואה" יוקרן במוסקווה

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — הסרט המונומנטאלי „שואה" יוקרן מחר בבית־קולנוע גדול במוסקווה, במסגרת „שבוע הסרט הצרפתי".

במאי „שואה", קלוד לאנצמן, מסר, כי הוא נושא ונותן עם השלטונות הסובייטיים על הקרנת הסרט בבתי־הקולנוע ובטלוויזיה, כדי שיגיע לציבור גדול, כחלק מן המאבק נגד האנטישמיות.

עד כה סרבו השלטונות הסובייטיים להקרין את „שואה", אך עתה הם מגלים סימנים לפתיחות חדשה כלפי היהודים. לאנצמן אמר, כי הוא מקווה שגורבאצ'וב עצמו יצפה בהקרנה.

בריטניה תנסה לאתר פושעים נאציים החיים בתחומה

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — שר הפנים של בריטניה, דוגלאס הרד, הודיע אתמול בפרלמנט על הקמת ועדת חקירה ממשלתית, שתבדוק את ההאשמות שהועלו בשנה האחרונה, לפיהן חיים פושעי־מלחמה נאציים בבריטניה ומחזיקים באזרחות בריטית.

ההודעה באה בסיומו של מאבק שנמשך יותר משנה, מאז העביר מכון ויזנטל בקליפורניה רשימה של 17 אנשים, המאושמים באחריות למותם של אלפי יהודים בליטא ובאוקראינה. הוכחות נוספות הובאו למשרד הפנים הבריטי במסגרת סרט תיעודי של הטלוויזיה הסקוטית ועדויות שהועברו באמצעות תובעת סובייטית, שביקרה באחרונה בבריטניה.

לפי חקירה מוקדמת של משרד הפנים הבריטי, ייתכן שמספרם של פושעי־המלחמה החיים בבריטניה מגיע ל־16, אך משפטית תהיה בעייה להעמיד אותם לדין, גם אם תחליט ועדת החקירה שיש מקום למשפט כזה, שכן לפי החוק הבריטי, אי־אפשר לשפוט אדם בבריטניה על פשע שנעשה בארץ אחרת על־ידי אדם שבאותה עת לא היה אזרח בריטי. בקשת ההסגרה היחידה שהוגשה לבריטניה בעניין זה היתה מברית־המועצות, שבשטחה בוצעו הפשעים, אך אין הסכם הסגרה בין בריטניה לברית־המועצות.

5000 עולים מברה"מ ש„סבלו מהצפיפות והחום" בישראל — יקבלו דרכון אוסטרי קריר

וינה. — אורחות אוסטרית תוענק השנה לכ־5000 יהודים, שהגיעו לווינה לאחר שהיגרו מברה"מ לישראל ושבו לאוסטריה — הודיע אתמול משרד החוץ האוסטרי.

אנשים אלה, רובם יוצאי גרוזיה, אוזבקיסטאן ואזרבייג'אן, חיים בווינה זה 5 עד 10 שנים. הם עזבו את ישראל „לא מטעמים רוחניים, אלא יותר מטעמים גופניים — „החום הגבוה והיעדר מרחב".

מספר רב של מהגרים כאלה, שבאו להשתקע בווינה, חיים כיום בתנאים חומריים קשים, בשל היעדר הכשרה מקצועית. (עי"צ)

גורבאצ'וב: אפשר שנתחיל לפנות הכוחות מאפגניסטן ב־15 במאי

מוסקווה. — מנהיג ברה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, הודיע אתמול, שהכוחות הסובייטיים יתחילו להתפנות כליל מאפגניסטן ב־15 במאי, אם יושג עד ה־15 במרס הסכם בשיחות השלום המתנהלות בז'נבה.

בהודעה שפורסמה על־ידי סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית „טאס", מבטיח גורבאצ'וב, כי הנסיגה תושלם בתוך 10 חודשים.

עוד אמר, כי הכוחות הסובייטיים עשויים להתחיל להתפנות במועד מוקדם יותר, אם יגיעו אפגניסטן ופקיסטן להסכם שלום לפני ה־15 במרס, בשיחות המתנהלות בחסות האו"ם בז'נבה. (עי"ר, עי"צ)

חברי הקיבוץ הארצי!!!
חברי המוסדות החינוכיים!!!
משבר מערכת הבריאות
זועק לשמים!
הנכם מוזמנים לבוא ולהצטרף מחיום לשביתת השבת של ועד 1 (מועצת ועדי העובדים של מפ"ם) מול משרד האוצר בירושלים.
השביתה תמשך עד אשר יימצא פתרון למשבר מערכת הבריאות.
המחלקה הרעיונית פוליטית
הקיבוץ הארצי

קפה ספרותי
לכבוד כתן שרהם וכתן יונתן
יתקיים ביום ד' 10.2.88 בשעה 9.30, במועדון בבית הקבה"א.
ארגון סופרי הקבה"א

על היום

9.2.88

יש מוצא, בתנאי...

מאת יורם נמרוד

תחושה כי אין מוצא מהסבך ביחסינו עם הפלשתינים חילחלה ממחנות הפליטים, משולי הערים ומבטרי המצוקה, ובאה עד סיפי מחננו השאנן והבוטח. האשמים אומרים: הופתענו, והצדקנים צודקים בתמיד: הרי הזהרנו.

אלה ואלה לא יועילו אם לא נחשב מחדש את דרכינו ונסכים כי בכולנו, בכל פלגי החברה הישראלית, דבק הנגע של קנאות לעמדות ולטיעונים שגיבשנו מכבר זה כנגד זה. מי שאינו חוזר בו במאום משיטתו לפני קו האש של דצמבר 1987 — אין סיכוי שיוכל להשתתף בגיבוש אלטרנטיבה, שתתווה דרכי מוצא.

מוצא אכן אפשרי, בשלושה תנאים:

● התפייסות פנימית, ולו גם חלקית ומאופקת. האופוזיציה משמאל אינה נתבעת למחול על מה שלא ראוי למחילה. אך אם עליה מוטל לאפשר למנהיגי הגושים הפוליטיים הגדולים לסגת, ולו במעט ממחוייבויות מלל שאין להן כיסוי. אין צורך להזכיר, שגם לא היה להן כיסוי. על יסוד זה, לנקוט במשותף יד קשה כלפי קבוצות שוליים המלבות את האש במזיד, וכהן ירובר להלן.

● הצהרות כוונות לגבי עתיד השטחים המוחזקים, שתיטע באוכלוסיה תקווה לגבי עתידה כאומה חופשית. הצהרה זו יש לחזק בפעולה מיידית להקלת המצוקה הכלכלית, על־ידי סיוע ליצירת תעסוקה בשטחים עצמם, במקרמה לתשתית החברתית שתקום לאחר תקופת מעבר. כך יתאפשר להגשים את אחד העקרונות הנשכחים והזנוחים של מגילת העצמאות בת הארבעים: מדינת ישראל "תפעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל" בין שתי המדינות שיוקמו בה.

● הנסיבות החדשות מחייבות התייחסות חדשה לאש"ף. יש מקום להוא עמו במשא ומתן, ובלבד שיוכיח כי יש בידו להורות על רגיעה בשטחים. למבחן זה יש משמעויות מפליגות. שר החוץ אישר בפומבי מה שהיה ידוע מכבר: אש"ף מוכן להידברות ישירה, ללא חסות בין־לאומית. ברור שפירוש הדבר מדינה פלשתינית, ויש להשלים עם כך, ובלבד שזו תקום במסגרת העיקרון עליו הוסכם במגילת העצמאות ותנאי ב' למעלה).

גלולה מרה זו אפשר להמתיק, במיוחד עבור מנהיגי הליכוד, אם השלב הראשון של טעימתה יקרא אוטונומיה. בסופו של תהליך תשמר אחדותה של הארץ, גם אם יתוו בה גבולות מדיניים, ובלבד שלא ישמשו כחומות ומחיצות. יש הקוראים לכך פדרציה, ויש שיעדיפו שמות אחרים, אך למה לקרוא לדובים מיער — לפני זמנם.

משלשת התנאים שפורטו, ינומק כאן הראשון בלבד. האחראים מסתברים ללא סתירות פנימיות. לא כן הראשון. כיצד מתיישבות התפייסות ומתינות עם יד קשה כלפי קבוצות שוליים של המתנחלים? הדבר מתחייב מקיטוב המתחולל בגוש־אמונים ובתחיה, ומתקשר במישרין לתבערה הנוכחית.

מי שאינו חוזר בו משיטתו מלפני קו האש בדצמבר '87 — אין סיכוי שיוכל להשתתף בגיבוש פיתרון אלטרנטיבי לנענה בשטחים

עדות מבפנים

הרב יואל בן־נון, צנחן ותיק ומתנחל בעופרה, אמר במוצאי שבת: "לא רוצה מלחמת שחרור שנייה". הוא אמר זאת כלפי "חוג פוליטי מסויים", וכיוון לחבריו בהנהגת גוש־אמונים המתקשים, כדבריו, לחולל "לבנוניזציה" בשטחים (יש"ע, בלשונם). באותו לילה יצאה כנופיה מאנשי אותו חוג ושותפיהם מ"כך" לערוך מבצעי נקם ביישובי הערבים.

הדברים שאמר בן־נון על "מלחמת שחרור שניה" הם מילות קוד בויכוח כמעט חשאי המתנהל בהנהגות גוש־אמונים והתחיה זה שנים אחדות. רקער הוא מה שמכונה "הבעיה הדמוגרפית". לדעת בן־נון, מצוקת הפלשתינים, ובעיקר של הפליטים, היא מצוקה אמיתית, והאחריות לפתרונה מוטלת על ממשלת ישראל. תחת שלטונה הם חיים "ללא תקווה וללא תעסוקה". למען ירווח להם ולנו "יש לפרק את מחנות הפליטים, לבנות לגובה בנייה מודרנית וטובה, עם תשתית של מסחר ושירותים ועם שירותי קהילה, בילוי ונופש".

הגיונו של הרב שנוי במחלוקת. מחנה השמאל, כרובו, מתעב את הרעיון של שיפור תנאי החיים, משום שהוא רואה בו מעשה שוחד בלתי מוסרי או בלתי יעיל. אולם חבריו של בן־נון פוסלים את השיקום — שהוצע על־ידי גורמים בין־לאומיים עתירי־הון מאז מלחמת ששת הימים — דווקא מפני שמימושו מעשי. תקוותם היא שהמצוקה תדחוק את הפלשתינים להגירה, וכל שיפור כלכלי יחזק את כושר האחזותם בארץ.

להשקפה זו היו שותפים קובעי

(המשך בעמוד 9)

צה"ל מפטרל בסימטאות: מלחמה ללא חזית (צילום: אגודה …)

מסבירים לאט

מאת אורי הורוביץ

אין ספק שאחד משדות המערכה החשובים שניצבים בפני מדינת ישראל הינו תחום התקשורת: האלקטרונית והכתובה. מבט על הקורה בתחום זה בשנים האחרונות בכלל, ובחודשיים האחרונים בפרט, מראה שההסברה העברית הפסידה נקודות רבות למערכות ההסברה הערביות והפלשתיניות.

יש הרואים בכך גזירת גורל ומסבירים זאת במצב האובייקטיבי הנוכחי, שהוא לרעתנו, או בכספים הרבים המוקצים על־ידי הערבים והפלשתינים לטובת מערכה זו. אולם הדברים לא אמורים רק בכך. דוגמה טובה עד כמה אפשר לשנות את דעת הקהל בעולם בלי לעשות הרבה מציג בשנים האחרונות מנהיג בריה"מ גורבצ'וב. למרות זאת זוכה גורבאצ'וב במשאלי דעת קהל (ובעקיפין גם בריה"מ) לנקודות זכות רבות, אפילו במדינות כמו ארה"ב או גרמניה־המערבית — שם אף זכה לאהדה. יותר מראשי המדינות הללו. איך הדבר הושג? בהרבה עמל — תוך שימוש בלתי־רגיל וביידע עצום: כיצד להפעיל את המערכות התקשורת בעולם המערבי לטובת העניין הסובייטי.

בספר "עניין של תדמית" שכתבה לאחרונה נעמי בן־צור, היא מנתחת את מערכת הבחירות בארה"ב בה רצו ניקסון וקנדי לנשיאות. אחת ממסקנותיה היא שהתדמית היא מפתח להצלחה, וההצלחה בנויה על העברת המסר.

התדמית והמסר שמעבירה ישראל בימים אלה לא של "האני" הפרטי, אלא של כולנו הוא גרוע. הצד שכנגד, לעומת זאת, מעביר תדמית מצוינת. למעשה, לנו ולערבים ולפלשתינים, לכאורה, אותם כלים: דוברים, עיתונות, רדיו, טלוויזיה. אולם, התכנים שאנו והם יוצקים לאותם הכלים הם שונים בטיבם. בשעתו התבססה ישראל רבות על כושרם של מנהיגיה לומר במספר מלים מסרים שעברו מקצה העולם עד קצהו, ואם לדלג על שגיאות שעשו פה ושם אותם מנהיגים, הם הצליחו לרוב — להעביר בצורה מתומצתת את המסר הישראלי בצורה טובה … שאז תדמיתנו בעולם היתה … למרות החזקת שטחים, בעיות … הערבי וכד'.

בעולם הערבי מייצגים … שני אישים את האנטיתזה … בנושא הערבי: המלך חוסיין … מובארק, אלה גורסים נקודות … בעיני העולם הערבי כחודרים … הצורך בשלום צודק, בהגנה … מירבית וכד'. הכול בצורה … שערבה לאוזן השומעת אותם.

בצד הפלשתיני מנסה … מנהיג אש"ף ערפאת, אולם … עדיין משגים כאשר מצד אחד … מדבר על הצורך בשלום, אולם … להכיר בישראל, מצד אחר … עושה "הון" בימים אלה בצורה … ידי הפרחת מספרים שאינם … מספר ההרוגים והפצועים … כמה וכמה מאשר המספרים … אולם יש לשער שבמקרים … בכך את מטרתו. דומני שאם … "האיש הקטן" במערב … בחודשיים האחרונים בשטחים … לנקוב במספרים גדולים … מהמציאות. זהו המסר … כלי התקשורת הערביים … הפלשתינית וגם כלי … המערביים העוינים אותנו … לחלוטין. רבים מאיתנו … שבפרעות יהודי קישינב … יהודים. אלו היו הפרעות … כתב ביאליק את "עיר ההריגה" … כולו פרצה או סערת רוחות … משכילים מהיישוב … נרצחו בקישינב נקבו במספרים … מאות לפחות.

הדימוי הנמוך בו אנו … עצמנו גם הוא מוסיף … שיש לנו בעולם.

אפשר להוסיף גם את ה… עושים את ההסברה? נראה … אלה מגלים הערבים דבקות … במטרה, כשהם יוזמים … גימיקים הסברתיים. האחרון … להיות ספינת "השיבה" … לחיפה, כשעל סיפונה אישים … שגורשו בשנים האחרונות … כדי למקד את תשומת־לב … הפלשתינית. אנו מגיבים … אם בכלל.

דוגמה לכך היא מרכז … באחרונה כתגובה על … מכריז שאורגן מאוחר … אחד הפתרונות לבעיה … מעבר לשינוי במצב … ראיית המצב "בשעת … לתקופת־מה את טובי … כדי להתגבר על הבעיה … בעוסקים במלאכה בסקטור … שלוחותיו השונות … הטובים ביותר לכך … בסקטורים הפרטיים … גדולים למיניהם, אנשי … קומוניקציה, ועוד. אלה … להפוך את הקערה על פיה … לוודאי, ויפיקו לקחים … מהפלשתינים, או מהסובייטים … לשנות תדמית במהירה …

כותרות משנה

מאת אריה פלגי

● עייפים. לא מתעייפים

"הם יתעייפו ראשונים", אמר רבין בממשלה על תושבי השטחים. צה"ל יגבר עליהם. עוד טעות. כמו האמירה של "עוד מעט רגיעה" מלפני כמה שבועות, כמו "המכות עדיפות על הרג"; ועכשיו — יש גם מכות וגם הרג. טעות אחת משתבצת עוד איכשהו במסגרת של "רק מי שלא עושה לא טועה". טעויות מצטברות מעמידות בסימן שאלה את כושר השיפוט, מאיימות על האמינות.

צה"ל חזק יותר, לא רק מכל תושבי השטחים. הוא חזק גם ממדינות ערב. ניצחנו כבר את המצרים, את הירדנים, את הסורים. עוד לא ניצחנו את תושבי השטחים. אין להם מדינה. הם עם בהתהוותו, שנלחם על מדינתו. מתוסכלים, נבוכים, נואשים. העייפים כבר מזמן, לכן לא מתעייפים. לפני ארבעים שנה ברחו־גורשו, ומאז הם חיים בתנאים־לא תנאים — ומתקוממים. לפני עשרים שנה באו אל שליטתנו, מאז הם עובדים אותנו אבל אינם רוצים בנו, ועכשיו — פתחו נגדנו בגרילה של אבנים וכל ישראל כמרקחה. ישיבות הממשלה עוסקות רק בהם ושר אחד כבר גורס: מלחמה. והעולם — אתם.

הם לא ינצחו אותנו לעולם. אבל לא יתנו לנו מנוח. אנחנו נתעייף קודם. לא צה"ל. עם ישראל ומוסדותיו ונבחריו, שצה"ל סר למרותם. עשוי להתברר דבר מעניין: יותר קל לעייף מדינה פלשתינית, כלומר לשמור על צעדיה ולנצח אותה אם צריך, מאשר לדכא עם של חוסר ברירה וחוסר תקווה, שגם למד לנצל את חולשותינו.

● האיש הקרוע

הרביניסטים בצרה: מה קרה לאיש, שהגיונו היה לסמל המסחרי שלו? יש תשובה: יצחק רבין נקרע בין "ההתייצבות מאחורי הוראות מדיניות הרגעה" לבין תפישתו את המתנחלים כנטל על המדינה; בין הכנת הצבא למלחמה הבאה (או למניעתה) לבין ההסתבכות במקלות ובאבנים, שהיא נזק להכשרת הצבא. הוא נקרע בין "אנחנו לא נתעייף", לבין ראיית הפתרון המדיני כפתרון יחיד; בין חובתו כשר ביטחון "להחזיר את הסדר ואת השקט על כנו" עד בוא הפתרון המדיני, לבין כהונה כשר ביטחון בממשלת־אחדות, אשר לעולם לא תביא הסדר מדיני. כמו כן — בין המערך לליכוד.

במקום להיקרע — צריך לבחור.

● השכול איננו סחורה

עוד אוהדה־בקשה אל האנשים היקרים, המוכים האלה, המתארגנים בשם "משפחות נפגעות הטרור". הרי כבר מתייחסים אליהם כמו אל פרות קדושות, שגם אם הן הרסניות אסור לגעת בהם מחמת הקדושה. זה לרעתם ולרעת העניין, שלמענו הם מערטלים את מכאוביהם, כמו קבצנים החושפים את מומיהם כדי לעורר רחמים. אפילו בלבביים, כחלק מן הפרסה של הקרב נגד ה"אקסודוס" הערבי המפוברק.

מאבקם, באופן שבו הם מנהלים אותו, לעולם לא יוכל להועיל — למרות הרצח הנורא של יקיריהם, למרות שיש להם "קייס", טיעון חמור ביד; כי הם יציגו אותם תמיד על רקע אישי, יצרי־קיצוני. אבל בצד השני יציגו כנגדם קרבנות של התפוצצות או של הירויות שלנו. ההקבלה אינה נכונה, אבל לתמונות, לאסונות כושר הקבלה משלהם. ובצד שלנו — רבים שמזדהים עם יגונותיהם, יראו בהם יועצים לא מוסמכים של אנשים פגועים. כבחינת: לא רק "אין אדם נתפש בשעת צערו" אלא גם אין אדם נתפש על־פי הגיון אסונו.

לא מגיע להם להסתפח — כפי שזה קורה — אל המחנה הכהניסטי. אבל רק המטורפים הללו מוכנים לספסר בשכול שלהם.

● כיצד מנצחים במלחמה

לשר יגאל הורביץ, אשר מציע לראות במלחמת השטחים "מצב מלחמתי", יש פטנט: מנצחים במלחמה אם מסלקים את התקשורת. כמו תאצ'ר בפוקלנד וכמו רייגן בגרנדה. כך הודיע, חוזר והודיע בראיון לגלי צה"ל. עד הודעת הורביץ אפשר היה לחשוב, שהנצחון בא להם בגלל יחסי הכוחות. מה ששכח השר הוא, שתאצ'ר עוד לא הצליחה להרחיק אף איש תקשורת מאירלנד הצפונית ושום נשיא אמריקני לא העלה על הרעת למנוע סיקור המהומות של השחורים בארה"ב בזמנן.

● בשם אלוהים — צאו

על משקל קריאת צ'רצ'יל לצ'מברליין (בשם אלוהים — לך), קריאה אל שרי המערך: בשם כל הטוב והיקר בעיניכם במדינה הזאת, בשם הלקח ההיסטורי שאנשים זקוקים לתקווה ריאלית, המבוססת על כוח אנושי־פוליטי גדול — עיזבו את הממשלה. לא, אין כל ביטחון שבנובמבר תשיגו רוב. ביטחון כזה לא קיים גם אם תישארו בפנים. מה שבטוח הוא, שכוח אלטרנטיבי גדול ואמין לא בונים תוך שמירה על אחדות מזויפת עם הידיב, שנגדו מתכוננים להתמודד על ההנהגה.

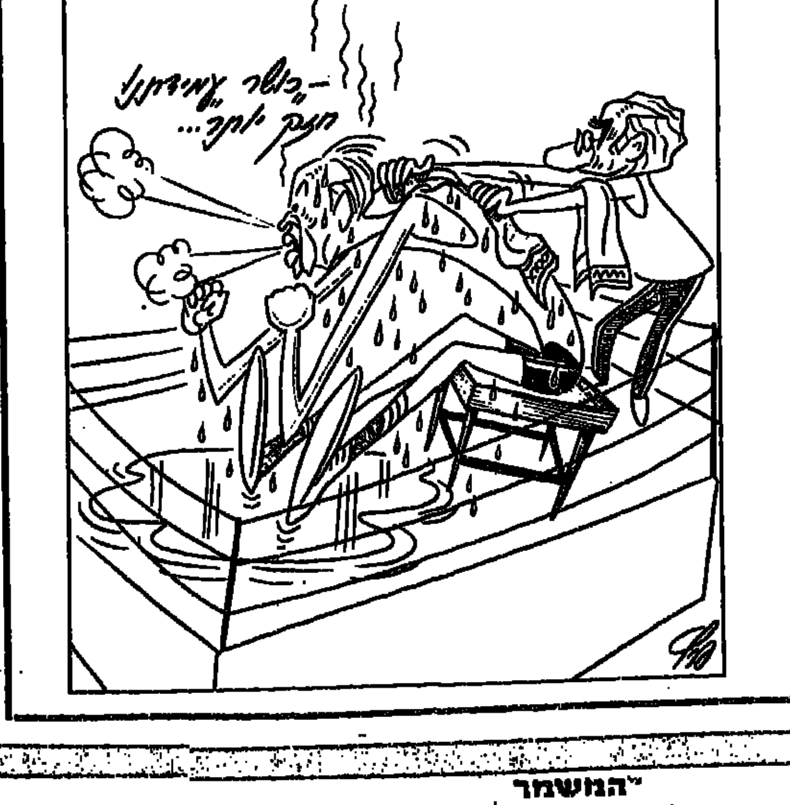

המלחמה ("לא עוד "גלים") בשטחים אינה בגובה המקטי והאסטרטגי של המלחמות שצה"ל הכיר וניהל

מאת רוביק רוזנטל

לאט לאט משתנה השפה, ומתחילה, באיחור המקובל, להדביק את המציאות. "תיאוריית הגלים" הזכורה לטוב שבקה סוף סוף חיים. שהרי, מה היה סוד קיסמה של התפיסה? שכל מיקבץ אירועים בשטחים אינו אלא "גל". הגל יוצר את האשלייה, שהאוקיינוס הגדול והיציב של מציאות ישראל בשטחים הוא העיקר והקבוע, והאירועים הם הטפל החולף. ומעתה, לא עוד גלים. המהומות, הפרות הסדר, ההרוגים הפצועים והאסירים, הם הים עצמו; והשפה נאלצת לרדת עמם דרגת עומק נוספת.

בצד גוויעתם של הגלים מתבהרת והולכת תמונה חדה וקשה יותר, הניתנת להגדרה אחת בלבד: מלחמה. מלחמה כמעט בכל מובן אפשרי, ומלחמה שונה מיתר המלחמות כמעט בכל מובן.

מה שעושה את המצב הנוכחי למלחמה הוא החלק הפשוט בהבנה. שני מחנות ניצבים זה מול זה במאבק על שטח ועל שליטה פוליטית, באופן נמשך, תוך שימוש בכלי־נשק ובכוחות מזויינים, ובשרשרת של קורבנות בנפש. מה שעושה את המצב הקיים למלחמה הוא, ששני הצדדים פועלים למטרות מנוגדות, ללא פשרה בטווח הנראה לעין.

מה שמייחד את מלחמת השטחים ממרבית המלחמות המוכרות ניתן לאיפיון בכמה נקודות.

● מלחמה ללא חזית. ואם תרצו, חזית גמישה, ניידת, העוברת מכביש לעיר ולמחנה פליטים, מצד אחד של הקו הירוק למשנהו, מלחמה שאין אפשרות לשרטט את הנקודות הקריטיות בהן היא מתנהלת ובהן היא אמורה להיות מוכרעת.

● מלחמה ללא מנצחים. כלומר, מלחמה שאינה כוללת אפשרות הכרעה. הצד הפלשתיני אינו יכול להביא להכרעה בשדה הקרב, מפני שהוא פועל באמצעים מוגבלים מבחינת כוח ההרס וההרתעה שלהם; הצד הישראלי אינו יכול להביא להרתעה, מפני שהוא אינו יכול להפעיל את מלוא כוח הנשק והאדם שלו. כל מנקי המרכבה, הרבורים, הסטילים, המטוסים והטילים, אינם רלוונטים למלחמה הזו.

● מלחמה חשופה. העידן המודרני הביא עיתונאים רבים להתבונן בנעשה בשדה הקרב. במלחמה הזו התיקשורת, ועמה התדמית ודעת־הקהל היא מרכיב, ואפילו מרכיב בעל משקל רב, בשדה הקרב עצמו. התקשורת אינה מטרד או הטבה ללוחמים: התקשורת היא כלי־נשק שצריך לדעת להשתמש בו או לצאת מגדרו.

● מלחמה ללא מנהיגויות מלוכדות. זהו אולי אחד המאפיינים המדהימים והמרתקים יותר במלחמת השטחים. לאף אחד מן הצדדים אין מנהיגות מלוכדת, שלה עמדה ברורה ובלתי מתפשרת וסמכות מונוליטית. הפלשתינים מתכחשים ביניהם תוך כדי המלחמה הזו על שליטה בגייסותיהם, כשכל מרכיב ביניהם מקיים או ממתן את עמדותיו על פי האירועים. הצד הישראלי חצוי בתוכו כאשר לצידוקה של המלחמה בכל השטחים — הקצר, הבינוני והארוך, כשהויכוח עובר בין הגושים המנהיגים את המדינה ואף בתוכם. למרות זאת היא מתנהלת בעוצמה רבה, מאחר שהיא מבטאת קונפליקט היסטורי אמיתי. אחת התוצאות של המצב הזה היא, שלא נראה לעין בסיס לסיום המלחמה, כי לשום צד לא ברור מיהו הגורם המוסמך בצד השני, שאיתו אפשר לקדם תהליך של משא ומתן.

● מלחמה ללא אסטרטגיה. לפחות לא אסטרטגיה הניתנת לזיהוי. הצד הישראלי משתמש באופן מבולבל וספוראדי באמצעים שונים ומנוגדים, אשר אף לא אחד מהם אינו מביא תוצאות של ממש — גירוש, ירי בנשק חם, תגובה בנשק קר, עוצר, כאשר לאט לאט מתמצים כל האמצעים. הצד הפלשתיני שיכור אמנם מהשגיו ברמת התדמית ודעת־הקהל, אבל גם אמצעיו מתחילים להתמצות. כלב המתבונן מתגנבת המחשבה, שאולי דווקא היעדר האסטרטגיה יאפשר למלחמה הזו להימשך חודשים ושנים ללא הכרעה.

● מלחמה שאין בה גבול בין אזרחים לחיילים, כאשר בצד הפלשתיני אין חיילים כלל ואין אזרחים כלל, אלא רק "תושבים", כאשר כל תושב הוא למעשה חייל, והצבעוע — בין אם הוא אשה התולה כבסים ובין אם הוא צעיר המסתער בסכין שלופה על חייל ישראלי, נופל במסגרת המלחמה. בצד הישראלי מעורבים אזרחים ישראלים באירועי חזית (נפגעים ממנה, דווקא מפני שאין חזית כלל).

מלחמת השטחים היא מלחמה מוזרה, בלתי מתקבלת על הדעת, [illegible] קשה לי להאמין שמגבירות צה"ל [illegible] רבין, התמונה [illegible] הזו, ואם כן, לא נראה שמישהו משתמש בה. [illegible] אפשר להבין אותה. [illegible] ייתכן שכבר [illegible] שהיא אינה בגובה המקטי והאסטרטגי של המלחמות שהכיר וניהל. היא מלחמה נמוכה בעשב, פרימיטיבית, מבלבלת, קטנה ממידותיו של צה"ל, הבנוי להכרעות בשדה־קרב מסוג אחר לחלוטין. על כן, מבחינתו של צה"ל, היא חסרת סיכוי.

… מפוזרים ומבנה, כיצד מתמודדים עם יידוי אבנים, כיצד חוסמים מחסום וכיצד מגיבים מול כוח אזרחי תוקף. את תורת הלחימה הזו ינחילו לטירונים הצעירים, שבוודאי יצטרכו להשקיע את מחצית משירותם באותה מלחמה ללא חזית בגדה המערבית וברצועת עזה.

ה"מיני מלחמה" הזו והעדר אמצעי הלחימה בצה"ל לסוג משימה זה חייבו את …

מי שיסע היום ברחבי הגדה או רצועת עזה יראה מראות של מלחמה. כבר בכניסה לאזורים אלה יצפה במחסומים, …

בינתיים אין עוד שם רשמי למלחמה השביעית של מדינת ישראל וספק אם מחלקת ההיסטוריה של צה"ל תספק לה כינוי לצורך הגינוך, אבל זוהי "מיני מלחמה", שכמו שאיש לא צפה את פריצתה, כך אין מנסים לנבא את סיומה.

לא יכולים לבלוע, לא רוצים להקיא

מאת לוי מורב

התקוממות הפלשתינים בגדה, ברצועה ובירושלים המזרחית יצרה מצב חדש. התקוממות או התנערות הוא המושג הערבי. לא מקרה הוא שאנחנו קוראים למלחמת 1948 מלחמת השיחרור או מלחמת הקוממיות. ב־9 בדצמבר 1987 פרצה מלחמת הקוממיות הפלשתינית.

מלחמה זו, בניגוד למלחמות הרגילות, מנוהלת בעיקרה באמצעים מוגבלים. אין צבא פלשתיני, אין נשק חם, אין חיל־אוויר פלשתיני. במקום זאת יש מלחמת אבנים ובקבוקי תבערה מצד אחד ואי־הסכמה אזרחית מלאה מצד אחר.

שביתת מסחר במזרח־ירושלים, הסתגרות מרצון בבתים, התפטרות מניהול החינוך והכיוב ועוד. כרוזים, שידורי רדיו, עיתונות ענפה ומערכת משוכללת של שמועות — כל אלו משלימים את התמונה של התקוממות אזרחית כוללת, עם ביטויים מוגבלים אבל יעילים של אלימות, חסימת כבישים והשלכת אבנים.

אחרי 20 שנות "שקט" היתה ההתקוממות בבחינת הפתעה מרה לחסידי שלמות הארץ לגווניהם השונים. שבועות ארוכים ומרים של תקשורת חושפנית ו"רעה", של דעת קהל עויינת במערב, של אובדן שליטה וחוסר אונים, מחוללים שינוי מהיר במערכות הפוליטיות אצלנו.

אם בעבר, ובמיוחד במאי 1977 אחרי עליית בגין לשילטון, עמדה במוקד השאלה — כיצד נחזיק בשטחים, הולכת ומקבלת השאלה משמעות הפוכה — כיצד לא נחזיק בשטחים. או במלים אחרות, כיצד נשתחרר מאחיזת השטחים בנו. השוליים הסהרוריים בימין מציעים "תנופה" והנחלות כתשובה להתקוממות. אגב, הם מציעים "תנופה" תמיד. כאשר דוקרים יהודי, כאשר רוצחים ילד ישראלי, כאשר חוסיין מבקש לנהל משא ומתן, כאשר אין גשמים או יש שטפונות. לתחייה ולימין, ב"חרות" ובמפד"ל יש תמיד הצעות להגבהת תנופת ההתנחלויות. מזור שעד היום לא חשבנו על הצעה זו כפתרון לתאונות הדרכים.

למעט שוליים סהרוריים אלה, הזרם המרכזי ב"חרות" יודע, שההתנחלויות כיום ובכלל אינן מקילות על שליטתנו בשטחים. חלקם מזדהה עם מדיניותו של שר הביטחון, יצחק רבין, ומוכן אפילו לחשוב בשקט־בשקט, שההתנחלויות הן נטל מבחינת הביטחון השוטף, כהגדרתו האמיצה של רבין.

הבעייה של הימין היא בוויתור על הריבונות על שטחי המולדת המשוחררת. אף לא אחד מעלה על דעתו, פרט למטורפים למחצה כמו ח"כ גאולה כהן, לספח את השטחים ולהחיל עליהם את החוק הישראלי כתשובה להתקוממות הפלשתינית. ברור ל"חרות", שמהלך כזה הוא בבחינת התאבדות פוליטית־בינלאומית והפיכת ההתקוממות הקרה למרד מזויין על כל המשתמע מכך.

העצם נותרה בגרון

הצרה היא שלא כל אנשי "חרות", וודאי לא אנשי הזרם המרכזי, מוכנים להרחיק לכת כמו אריה נאור ומשה עמירב. לספח אי־אפשר. על טרנספר אפשר רק לחלום. אבל גם להקיא אינם רוצים, ולבלוע אינם יכולים. הדילמה של שמיר ושל "חרות" היא כיצד לצאת מן השטחים באורח מעשי, ואוטונומיה רגילה כחלק מהסכמי קמפ־דייוויד, אוטונומיה מואצת, אוטונומיה חד־צדדית, אוטונומיה נוסעת וכו'.

לצאת, אבל לא לוותר על התחושה שהעצם נותרה בגרון. גירסה חדשה של ללכת כלי, אבל להרגיש עם. וזה יכול היה להיות משעשע, אלמלא היה זה עצוב כל־כך. היה זה המחזאי האנגלי השנון, ג'ורג' ברנרד שאו, שניסה להשיג את הסדריה של יפהפיה אחת ואחרי שהשיג את הסכמתה לבילוי לילי, תמורת מיליון פאונד, ניסה להשיג את אותו הדבר תמורת 10 פאונד בלבד. כאשר קראה זו, נעלבת, "מה אתה חושב שאני", אמר לה: "מה את, כבר קבענו ועכשיו מה שנותר זה לעמוד על המקח".

הליכוד ו"חרות" ויתרו על החלת הריבונות על נחלת אבות בגדה המזרחית של הירדן (נחלת גד, ראובן וחצי המנשה), בכך שלא יזמו מלחמה לשחרור הרי הגלעד, וחורן, הבשן, מואב ואדום, ובכך קבעו שהמדינה הפלשתינית היא בירדן המזרחית. יותר על־כן, מ־77' לא העזו ממשלות הליכוד להחיל את הריבונות הישראלית על נחלת אבות ביהודה, שומרון ורצועת עזה. כך שכבר במקרה של [illegible] היא של שאו, מחיר הליכוד כבר קבעו ומה שנותר זה לעמוד על המקח.

עובדת חיים מרה זו מבינים היטב בסביבתו של יצחק שמיר. הצרה היא אינם יכולים להודות בכך ולו במקצת.

ועידת "חרות", שהפכה למרכז "חרות", עלולה להטיס לשמיים כל מי שיעז לדבר על ויתורים ביו"ש ומו"ש. לכן שמיר אינו יכול להסכים לשום ויתור משמעותי, אלא אם כן פירושו זמן. רק שזמן, שהוא כמו כל דבר הנמצא במחסור — נעשה יקר מיום ליום.

למערך אין את הבעיות האלה. למערך יש תוכניות ויתורים, נכונות, פשרה פונקציונאלית, פשרה טריטוריאלית, תוכנית אלון, ועידה בינלאומית. הכל הולך. למערך אין מחוייבות אידיאולוגית־נפשית לשמירת העצם בגרון.

"לקנות" זמן

אבל כמו שחוזקה של השרשרת נקבע לפי החוליה החלשה, כך לא עמדת המערך היא הקובעת, אלא דווקא עמדת הליכוד. הדרך היחידה של הליכוד להישאר שלם עם הסתלקות מעשית מהשטחים היא בשמירת העיקרון ההצהרתי, שהריבונות על ארץ־ישראל היתה ותהיה לעולמי עולמים של עם־ישראל. פתרון כזה לא יכול לבוא כחשבון לפני הבחירות, הנראות היום פתאום רחוקות כל־כך (נובמבר '88). האפשרויות להקדמת הבחירות נראות מאוד בלתי מבטיחות, אף על פי שיכול להיווצר מצב ששמיר, בעקבות לחץ אמריקני, יחליט שלטובת העניין עדיף להקדים את הבחירות לאביב. להמשיך לקוות לטוב ואחרי הבחירות לעשות את מה שאין מנוס אלא לעשותו. אפשרות אחרת היא "לקנות" זמן באמצעות האמריקנים ולהתחיל לגלגל מהלך סרק מדיני, שיביא להרגעת הרוחות בשטחים עד לבחירות.

השאלה, האם יסכימו הפלשתינים לשחק את המשחק הזה ללא תמורה ממשית, היא שאלה פתוחה ואין עליה תשובה, אף על פי שאם נאמין לידיעה של העיתונאי, עוזי מחנימי, מאתמול, לפיה אמר בסאם אבו־שריף, יועצו של ערפאת, שאש"ף מוכן להפסיק את ההתקוממות בשטחים תמורת הפסקת־אש ישראלית, הרי קיימת אפשרות למו"מ ישיר עם הפלשתינים על נושאים נוהליים, הקודמים לעניין הריבונות. ספק אם שמיר מסוגל לכך.

מקורבי ראש הממשלה טענו והשבוע, שמי שטוען ששמיר מוכן לוותר על יו"ש, כאילו אמר שח"כ אברהם שפירא מוכן לאכול חזיר. חבל שמקורבי ראש הממשלה שכחו, שאפילו ליהודי מותר, בעיתות של פיקוח נפש, לאכול בשר לא כשר ואפילו דבר אחר.

מאת יצחק שור

שלום כיתה א'

בירושלים ישארו בגן חובה כשישה אחוזים מן הילדים היהודים בני אותו שנתון ● הנשארים אינם בהכרח מקוטלגים לאותה קבוצה מי מחליט האם הילד „בשל" לכיתה א'?

בימים הקרובים יקבלו הורי הזאטוטים בגני חובה הודעות מטעם מחלקת החינוך העירונית, המחייבות אותם לרשום את ילדיהם לבית־הספר. לא כל הילדים בשלים לבית־הספר ולכן יישאר חלק מהם בגן הילדים שנה נוספת. לעומתם, יימצאו ילדים מעטים שידלגו על גן חובה וייכנסו בשנת הלימודים הבאה ישר לכיתה א'.

הנחת היסוד של הצוות לגיל הרך בשירות הפסיכולוגי־חינוכי העירוני היא, שילד אשר איננו בשל עלול להתנסות בראשית דרכו בבית־הספר בחוויה קשה של כישלון, אשר תלווה אותו שנים רבות ותמנע ממנו למצות את יכולתו. ניתן למנוע חוויית כישלון זאת אם יישאר הילד בגן שנה נוספת, שבמהלכה יחזקו הוריו והגננת את כוחותיו השכליים, הרגשיים, החברתיים והמוטוריים. בירושלים יישארו השנה בגן חובה 300 מתוך 5,000 ילדים יהודיים, שהם כשישה אחוזים מן השנתון.

תהליך „הבשלות", או „מוכנות" של הילד לבית־הספר איננו מסתיים בדיוק בגיל שש. הוא מתחולל אצל ילדים שונים בזמנים שונים, בין שנת החיים החמישית לשביעית. מי בשל ומי איננו בשל? מהו תפקיד ההורים, הגננות והמורות, בפיתוח יכולתו של הילד ומוכנותו לבית־הספר? לשאלות אלו: משיבות מנהלת השירות הפסיכולוגי־חינוכי העירוני סילוויה זילברמן, ושתי חברותיה, המרכזת היוצאת של הצוות לגיל הרך, ציפי לייזר, והמרכזת הנכנסת דינה וינצברג.

חוששים ש„הפיפי יברח להם"

המעבר מן הגן אל בית־הספר איננו „חלק". הוא עלול להיות כרוך במשבר או לפחות בזעזוע. בגן נהנה הילד מטיפול אישי צמוד של גננת ושל עוזרת, המסגרת קטנה, יחסית. ילד יכול להתפרק על הגננת ולזכות בחיבוק, נשיקה ולטיפה. סדר היום גמיש. מותר לאחר. אין בגן אווירה הישגית. לעומת זאת בית־הספר הוא גדול. „בוגר" הגן הוא הקטן ביותר בבית־הספר. הגדולים עלולים, לדחוף אותו בחצר, להכות, לחטוף כדור, לזלזל. ילדי כיתה א' מוטרדים מן השאלה היכן השירותים, „האם הם נקיים", ומה יהיה אם יקרה פנצ'ר ו„הפיפי יברח להם"? בבית־הספר נמצא הילד במסגרת תחרותית. המורה דורשת ממנו להגיע להישגים בקריאה, כתיבה וחשבון. אבל הקושי החברתי הוא המרכזי: כל ילד חייב להיאבק מחדש על מקומו בחברה, לרכוש חברים חדשים, ולהתמודד בכל רגע.

גם חיי המורות אינם קלים: קשה לבני השש לשבת זמן רב במקום אחד. הם מתקטטים: „הוא נגע לי בקלמר". „היא לקחה לי את המחק". הכיתות גדושות ארבעים ילדים מתוחים ופעלתנים, בעלי צרכים וכשרים שונים.

הגננות וההורים הם המאבחנים הטובים ביותר, המסוגלים לקבוע בדיוק של 90 אחוזים, אם הילד צריך לעלות לכיתה א' או להישאר שנה נוספת בגן. כך הוכיחו הסקרים והמעקב שערכו הפסיכולוגיות לגיל הרך. את הפחות בשלים ניתן למצוא בקרב הקטנים ביותר בגן חובה. ילידי נובמבר־דצמבר. קשה להם עדיין לדחות סיפוקים, לשלוט בהתנהגותם, לגלות שיקול דעת ואחריות, להיות פחות אגוצנטריים. כאשר הורים מביאים לחתנת הרישום מכתב מנומק של הגננת ומכתב הסכמה מצידם, קיים סיכוי שהרשם העירוני יאשר את השארותו של הילד בגן לשנה נוספת. פרטים אפשר לקבל באגף לרישום של מחלקת החינוך העירונית. קבוצה זו של ילידי נובמבר־דצמבר, שלא הגיעה לבשלות, מונה כשליש מן הנשארים שנה נוספת בגן.

חסך תרבותי־חברתי

קבוצה שנייה של נשארים הם ילדים שהפסידו שנה או חלק נכבד ממנה בשל סיבות בריאות — מחלה או תאונה. לקבוצה זאת מותר לשייך גם עולים חדשים, הזקוקים לשנה נוספת כדי לשפר את דיבורם החופשי בעברית. בדרך זו יוכלו להקדיש בעוד שנה את מיטב כוחם ללימוד מיומנויות הכתיבה והקריאה, ולא ללימוד השפה.

קבוצת שלישית של נשארים הם ילדים טעוני טיפוח, הסובלים מחסך חברתי־תרבותי. אלה הם ילדים שלמדו רק בגן חובה, או שנמצאו בו שנתיים בלבד, שעה ש־91 אחוזים מילדי ישראל בחינוך העברי נמצאים בגן שלוש שנים. לילדים אלה חסרים מושגי כמות וגודל, קשה להם לעמוד בלוח זמנים, אין הם משתפים פעולה עם חבריהם ועם הגננת במידה מניחה את הדעת. בדרך־כלל הם לא הגיעו לרמה טובה של „מוטוריקה עדינה", שהיא תנאי ליכולת כתיבה.

קבוצה רביעית של נשארים מורכבת ממחוננים, אלא שבין התפתחותם השכלית לבין התנהגותם החברתית ובשלותם הרגשית שורר חוסר איזון בולט. מחונן שאיננו בשל לבית־הספר עלול לבזבז אנרגיה מיותרת בהתמודדות עם הקשיים החברתיים והרגשיים במקום להשקיעה בלמידה. מחונן קטן הגדיר בדיוק את פחדיו מבית־הספר: „אני אמנם מכיר את המנהלת, אבל בגן אני מחליט מה לעשות, בבית־הספר יגידו לי כל הזמן מה לעשות".

בדרך־כלל ממליצות הפסיכולוגיות החינוכיות שלא להקפיץ ילד מחונן מגן קדם־חובה לכיתה א'. אבל ישנם 25 ילדים ירושלמיים שבכלל זאת יקפצו כיתה. השעמום המכרסם בהם מצד אחד, והסקרנות הבוערת בהם מצד שני, מחייבים נקיטת צעד יוצא דופן זה. כאשר אלה הם ילדים מאוזנים בהתפתחותם השכלית, הרגשית, החברתית והמוטורית, יש הצדקה להקפצתם.

החל מהשנה אחראי צוות הפסיכולוגיות בגיל הרך גם להנחיית הגננות וגם להנחיית המורות בכיתות א'. מעקב צמוד אחר המעבר בין שתי המסגרות מסייע להכנה טובה יותר של הילדים לבית־הספר ולצמצום קשיי המעבר.

איך לבלום את זעזועי המעבר

האם יכול בית־הספר המיועד, לבלום את זעזועי המעבר, עוד בזמן שתלמידיו העתידיים מצויים בגן חובה? בהחלט כן, משיבות בנות שיחי, בית־ספר טוב מזמין את הילדים שנרשמו אליו לביקור, בשליש האחרון של שנת הלימודים הנוכחית. המורה המיועדת והמנהלת מקדמים את פניהם, מראים להם את חצר בית־הספר, את חדרי הכיתות, השירותים, הכרזייה, ואת הדרך הבטוחה מן הגן אל בית־הספר. כדאי גם לחלק לילדי הגן שנרשמו לבית־הספר שי צנוע: מחברת ועיפרון. בדרך זאת הופך בית־הספר למוכר יותר ולמאיים פחות.

מנהלת טובה של בית־ספר יוצרת קשר עם הגננות שבאיזור הרישום שלה, מבלי להפנות בגננת אצבע מאשימה, על מה ש„לא הספיקו", או על דרך הכנה לקויה, כביכול, של הילד לבית־הספר. בית־ספר טוב נמדד ביכולתו להקצות לכיתה א' את המורה המתאימה ביותר. רצוי שתהיה זאת מורה בשלה, מנוסה, ולא סמינריסטית ירוקה, שאיננה יודעת כיצד לגשר בין הרעיונות הגדולים והפתוחים לבין הצורך החינוכי ביצירת מסגרת והרגלי עבודה לתלמידיה.

בבית־ספר טוב יודעת המורה בכיתה א' „לקרוא את המפה" ולקבוע היכן נמצא כל ילד, מה הוא יודע ומה הוא מסוגל לעשות. מיקום נכון של הילד ואיתור יכולתו וקשייו מאפשרים למורה להתאים את חומרי הלמידה ושיטות ההוראה למצב הקונקרטי של תלמידיה. מעבר טוב מן הגן לבית־הספר הוא מעבר מודרג וגמיש, בולם זעזועים. ילד ירגיש טוב בכיתה א' שבה ימצא פינת בובות ומשחקים, ספרים המוכרים לו מן הגן, צמחים ובעלי חיים.

מבחן להורים

הורים שמחים שילדם גדל, אבל הם גם חוששים, שמא לא יסתגל לשינוי, ושמא לא יענה על הציפיות שלהם. ישנם הורים, אשר אינם מפרידים בין הזכרונות שלהם לבין המציאות שבה נתון ילדם. מספרת אם: „כל כך שנאתי את בית־הספר עד כי אני חוששת לשלוח אליו את ילדיי". אותה אם רק „שכחה" כי בית־הספר שאליו יילך ילדה איננו בית־הספר שבו למדה היא.

במידה מסוימת מהווה בית־הספר מבחן להורים, אך זהו בראש וראשונה מבחנו של הילד: הוא אחראי להכנת שיעוריו, לסידור ילקוטו, להתייצבות בכיתה בשעה הנכונה. תפקיד ההורים הוא לעודד את ילדם, כי ייטול על עצמו אחריות, ולהתערב רק כאשר הילד איננו מבין או מבקש עזרה. אין ספק, ילד אשר גדל במשפחה יציבה, ונהנה מתמיכת הוריו ומהערכתם, חש בביטחון בכוחו. ילד כזה יהיה מוכן לקבל את המורה כ„ממלאת מקום" של האם.

דרקון אנושי מאוד

יעקב לזר, הדרקון אפרים. איורים, אבנר כץ. ספריית פועלים, 1987, 42 עמודים

הו אביר בן־בלי שם, האתה עם הדרקון הנורא תלחם?

בארץ רחוקה בתוך מערה עמוקה גר לו דרקון איום ונורא. קראו לו אפרים. היו לאפרים שריון קשקשים, כנפיים גדולות כמו מפרשים, זנב ענקי, בטן כבודה, כשאפרים צחק — אדמה רעדה. ומה שהכי מרשים — היו לאפרים שבעה ראשים. בוקר אחד הופיע האביר יששכר לב־זהב והזמין את הדרקון לדו־קרב.

אלא שהדרקון אפרים לא נענה להצעת הדו־קרב. להיפך: הוא עוד הציע לאבירנו קפה, עם „שתיים סוכר", כפי שאהב, הוסיף עוגיות ודברי מאפה, וגם הוא הצטרף לשתיית הקפה.

ספרו של לזר מכיל תריסר שירים־סיפוריים לילדים, שבמרכזם עומדים בעלי חיים, גמל וחמור, היפו פיל וג'ירף, יתוש וארנב, המשחק בכדורסל. אין אלה בדיוק סיפורים „מן החיים", אלא סיפורים שמעורבים בהם יסודות של האנשה, דמיון ומציאות, אבסורד, הומור ונונסנס. המיזוג בין יסודות של דמיון ומציאות עונה על הצורך של הילד לברוח לעולם הדמיון, אך גם להבחין בפער שבין האפשרי לבלתי־אפשרי.

לזר יודע את סוד הצמצום: מספר הגיבורים בכל אחד מן השירים הסיפוריים שלו הם שניים, בדרך כלל. העלילה זורמת בשטף ואילו התיאורים מעטים. איוריו של אבנר כץ שזורים היטב בסיפורים: הם מתרגמים אותם לתמונות, אך מותירים גם מרחב לדמיון.

מתאים לגילאי 6־9 ולמבוגרים.

מאת יוסף גלילי

הדגים באים

מאת יוסף גלילי

צריכת הדגים בעולם נמצאת בעלייה מתמדת. זאת, למרות מחסור הולך וגדל בדגים, אשר בעיקרו נובע מדלדול המקורות הטבעיים, בעיות אקולוגיות והרגלי אכילה — מסביר אורי דור (הזורע), מנהל מחלקת המדגה במשרד החקלאות, במקרו את צרכי הפיתוח של הענף בישראל. לדבריו, בעולם נעשים מאמצים רבים להגדלת הייצור של דגים במערכות־מים מבוקרות, אשר הן הפתרון הבלעדי למחסור המתמשך.

צריכת הדגים בארץ — גם היא נמצאת בעלייה מתמדת. כיום צורכים אצלנו 13 ק"ג דגים לנפש לעומת 8 ק"ג בשנות ה־70'. על ענף המדגה בארץ, מציין אורי דור, עוברת „מהפכה תעשייתית", אשר מתבטאת בהכנסת טכנולוגיות חדשות של גידול במערכות־מים מיועלות. הענף עובר לפיתוח מואץ של גידולים ליצוא: משיטות אקסטנסיביות, עברו המשקים לגידול אינטנסיבי. בשנתיים האחרונות החל תהליך של פיתוח גידולים במערכות סופר־אינטנסיביות.

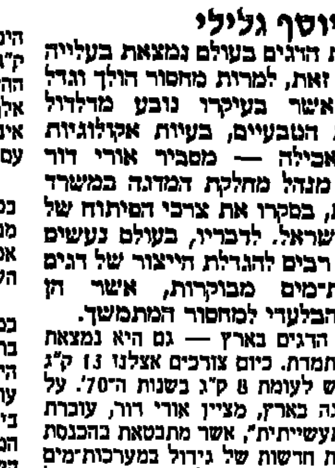
מגדלים דגים. „מהפכה תעשייתית" בדרך

בארץ קיימים 60 משקי מדגה על שטח כולל של 30 אלף דונם — לעומת 50 אלף דונם בשנות ה־70'. היבול הממוצע לדונם הוא 420 ק"ג. גידול היבול הוא בקצב של כ־10% לשנה. ייצור דגי הבריכות הסתכם בתשמ"ז ב־13,600 טון — עלייה של 9.2% לעומת השנה הקודמת. הפדיון הסתכם ב־30 מליון דולר, מזה 3 מליון דולר מיצוא: 2.2 מליון דולר דגיג־נוי ליצוא. 0.7 מליון דולר אמנונים ליצוא. 0.1 מליון דולר גידולי יצוא אחרים.

יעדי פיתוח

בין היעדים לפיתוח ענף המדגה מונה אורי דור:

● הגדלת הייצור של כלל דגי הבריכות ב־10% שנתי והגדלת היצוא כ־25% שנתיים מכלל הייצור.

● תוכנית המדגה היא לייצר 20 אלף טון דגי בריכות בשנת 1992; תוכנית זו מחייבת השקעה של כ־3־2 מליון דולר בשנה.

● ברונם אחר בריכות סופר־אינטנסיביות היבולים ינועו בין 15 ל־40 טון [illegible] ק"ג לדונם בממוצע ארצי כיום. ההשקעה ברונם סופר־אינטנסיבי היא [illegible] אלף דולר. שיטות הגידול [illegible] אינטנסיביות מצריכות טכנולוגיות [illegible] עם בקרה משוכללת.

במקביל להרחבה זאת, מתפתח גידול הדגים בכלובים בתוך המאגרים הקיימים. שיטה זו מביאה לתוספת יבולים במאגרים [illegible] אפשרויות שלייה מתוך המאגר בהתאם לביקוש השיווק.

עם עליית היבולים ומעבר לגידול במערכות מבוקרות — ייצור הדגיגים נעשה ברובו, בעזרת מכוני רבייה שהוקמו במשקים. היום קיימים 14 מכוני רביית דגים [illegible] עוסקים בעיקר בדגי נוי ליצוא. [illegible] בייצור דגיגים עבור המדגה. כאשר [illegible] המדגה נמצא בשלבי פיתוח מואץ [illegible] השנה מושקעים כ־2.5 מליון דולר [illegible] מבוסס על 60 קיבוצים ו־4 מושבים [illegible] קואופרטיבית). מועסקים בו 250 איש.

פיתוח מוצרי תעשייה

ארגון מגדלי דגים הקים מפעל [illegible] „דגשאן" בבית שמן — שהוא [illegible] המפעל מעביר כ־4000 טון דגים בשנה [illegible] 2000 טון אריזה + 2000 טון עיבוד [illegible] חדשים מדגים, כגון: נקניקיות, קציצות [illegible] דג, דג ממולא ועוד. המפעל מעבד [illegible] לייצוא, השאר לשוק המקומי. בכלל [illegible] דיאטתיות (חוסר שומן וכולסטרול [illegible] מבוקשים בארץ ובעולם.

לענף המדגה שתי תחנות מחקר [illegible] למחקר פרופר בדור־טנטורה (השייכת ל[illegible] המחקר); בגנוסר יש תחנה יישומית [illegible] הדיג, בהנהלת חברי קיבוצים, [illegible] של הטכניון והאוניברסיטה [illegible] בירושלים. בנוסף להן פועלת תחנה [illegible] מחלות דגים בקיבוץ ניר דוד [illegible] שלושת התחנות הן הערובה [illegible] להתפתחות הענף.

כאמור, בארץ יש מחסור בדגים. [illegible] מייבאת כ־35 אלף טון. הייצור [illegible] עם הדיג הימי, מסתכם בכ־20 אלף טון [illegible] לכך, תוכנן ענף המדגה לגידול [illegible] שנתי, שייקלט בשוק המקומי בלבד.

גידול ושיפור דגי נוי — ענף משתלם

הקיבוצים הזורע וגרשמואל, [illegible] בדיג בריכות זה 30 שנה, [illegible] האחרון גידול דגיגים ודגי נוי [illegible] במרוצת שנים אלה פותחו מדגרות [illegible] שסייעו לייצור מבוקר ושיפור [illegible] וזנים שונים של דגי נוי.

הדגים דגלים בתנאים טבעיים [illegible] הישראלית מעשירה את [illegible] לגיוון צבעים מסוגים [illegible] מבוקשים בארץ ובחו"ל.

דגי נוי מיוצאים לארצות [illegible] ולארצות־הברית בתמורה נאותה. [illegible] נוי שתמורתם מגיעה ל־200 דולר [illegible] ממוצא יפני. 200 דגי „קואי" [illegible] על־ידי שייח סעודי במחיר 100 דולר [illegible] דג ה„קואי", שטופח בקבוץ „הזורע", [illegible] מתחריו מיפן ומארצות־הברית [illegible] צבעיו העזים והמרשימים. היצוא [illegible] ב־1987 מסתכם ב־2.2 מליון דולר.

אשראי לחקלאים

ההזדקקות להון חוזר במרכז החקלאי היה בערך של 580 מיליון דולר, לפי [illegible] הבא: ערך התפוקה החקלאית הוא 2,900 מיליארד דולר; לפי נתוני המשרד [illegible] המחלקה הכלכלית, ההזדקקות להון חוזר היא 20% מערך התפוקה - כלומר [illegible] הנזכר לעיל.

החלוקה היא: הון חוזר ליצוא — 245 מיליון דולר; אשראי לגרעיני־מספוא — 30 [illegible] דולר. סך־הכל — 245 מיליון דולר. הווה אומר: חסרים 305 מיליון דולר. מזה קיים אשראי ספקים בהיקף של 95 מיליון דולר, הניתן בריבית חח"ד רגילה (חשבון חוזר דביטורי), לכן חסרים 210 מיליון דולר ל־580 מיליון דולר הדרושים, דהיינו: 210 מיליון דולר, שהם [illegible] ל־350 מיליון ש"ח. את הסכום הזה צריכים החקלאים להשיג בשוק החופשי, או במסגרת [illegible] במסגרת החח"ד בריבית ריאלית במינימום 36% שנתי — דברים אלה עולים משיחה עם [illegible] מולכו, יו"ר ועדת המשק בבנק החקלאי.

תביעת החקלאים, הוא מסביר, היא לקבל את האשראי לא ב־36% אלא ב־11%, שהוא [illegible] הכי גבוה בהשוואה ל־3%, שמקבל החקלאי בשוק המשותף של הקהילייה האירופית. [illegible] גורמת להסתבכות המשק החקלאי. לא ייפלא שנזקקים לוועדות חדשות לבקרים [illegible] גבתון, ועדת רביד, סנפירי ועוד.

כאמור, החקלאים מבקשים כ־350 מיליון ש"ח כהון חוזר לייצור החקלאי לשוק המקומי. תביעה זו הוצגה על־ידי נציגי החקלאים — חיים מולכו וטרבלסי מהמרכז החקלאי, שלמה [illegible] ואליהו איזקסון מהתאחדות האיכרים — בישיבת ועדת המשנה לבחינת תביעות החקלאים [illegible] בהרכב הח"כים פסח גרופר, עדנה סולודר ואפרים שלום. בישיבה השתתפו גם מאיר בן [illegible] — מנכ"ל משרד החקלאות, אורי יוגב — נציג האוצר ונציגי בנק ישראל דוד קליין [illegible] המחלקה המוניטרית בבנק, ועודד חצרוני.

לפי המסמך, שהוגש על־ידי נציגי החקלאים לפני חברי ועדת המשנה של הכנסת, [illegible] המימון הכולל להון חוזר בכ־20 אחוז מן התפוקה החקלאית. כאמור לעיל, הערך [illegible] התפוקה החקלאית הוא 2,900 מיליארד דולר. תביעת החקלאים ל־11% ריבית, מסביר [illegible] מולכו, מבוסס על תשלומי הריבית על האשראי העומד לרשות החקלאים בקרנות לעידוד [illegible]

חוק אסונות טבע

ח"כ פסח גרופר יזם הצעת חוק פרטית לאסונות טבע — שעיקרו כיסוי נזקים [illegible] מבוטחים במסגרת הקרן לנזקי טבע, המכסות את היבולים ולא את הקרקע, המבנים, הציוד [illegible] ובעלי־חיים.

ההגדרה לאסון־טבע כוללת: התרחשות־פתע; קרה, סערה, שיטפון, שרב, ברד, [illegible] שלג, רעידת־אדמה וכיוצא באלה תופעות, שאין אפשרות להשתלט עליהן באמצעים [illegible] ואת, כאשר הן פוגעות באזור, בחלקת־ארץ ולא בפרט בודד בלבד.

כדי לקדם את חקיקת החוק, התקיימה פגישה בין נציגי הקרן לנזקי טבע והיועצים [illegible] שלה, מנהל מס רכוש בקרן פיצויים, ח"כ פסח גרופר ואיש שיחי, חיים מולכו, כנציג [illegible] החקלאי. בתום הדיון הוטל על המשתתפים להכין טיוטה להצעת החוק, כדי להביאה [illegible] למליאת ועדת הכספים של הכנסת.

9.2.88

יש מוצא

(סוף מעמוד 6)

המדיניות בממשלות המערך והליכוד גם יחד. פרידה מפוקחת מחלום זה היא תנאי מינימום לגיבוש אלטרנטיבה. אולם יהודים של אנשי הגוש והתחייה הוא העמדה הפעילה להמרצת ההגירה ופעולה שכהנא קורא לה במפורש: גירוש [illegible] על־ידי [illegible] הביטחון בשטחים. יואל בן־נון אומר על אליקים העצני: „הוא יוצא מתוך נקודת הנחה מוטעית, שכבול שייצור מצב [illegible] אנשים יודעים כדי לעצור את הרע". אנשי ציבור מהימנים, שהתעמתו עם ראשי גוש־אמונים, גילו מה כוונתם של אלה השואפים „ליצור מצב רע".

הרב לווינגר אמר בויכוח, שכאשר יתן [illegible] בכלל הערבים לעשות מלחמה, [illegible] הארץ משתי גדות הירדן, ותפתור הבעיה הדמוגרפית. לחברו המתון, חנן פורת, יש חזון לאחרית הימים: עם ישראל יבוא אל המנוחה והנחלה לאחר התמודדות עוד שתי שואות. האחת, בחורבן יהודים מן הגולה, והשנייה בחורבן ערבים מהארץ.

משל מלחמת השחרור

לאמודה, זו חבורת מטורפים, אולם הם [illegible] גזירה שווה מהתמורה הדמוגרפית שחוללה מלחמת השחרור. גם אז, חבורות [illegible] בלתי מתפשרים משני הצדדים [illegible] פרובוקציות, שהרחיבו את מעגלי האיבה, כדי למנוע ניצני הסכם. לפני זמן [illegible] צבי שילוח, מי שהיה חבר־כנסת מטעם התחיה, בחבריו לתנועה על שהם [illegible] מלל וממעטים בקביעת עובדות. אם ייתנו במעשי התיישבות, עוד דונם ועוד עז, ייבוא יום שעובדות אלה יקבעו את [illegible] האפשרויות. וכאן פירש את משנתו במשל: „מלחמת השחרור שכפו עלינו הערבים נתנה לנו מדינה יהודית נקייה ב־90% מאוכלוסייתה. יתכן שגם היום השאלה הדמוגרפית תפתר באיזה קרב דרמטי, פוליטי או צבאי, [illegible] הערבים מובילים אליו".

[illegible] צידי המתרס יש, איפוא, חוגים קיצוניים המקווים להיבנות בטווח הארוך [illegible] ומלבים בקור רוח את [illegible] כדי להשתיק יריבים מבית. ככל [illegible] המהומות הנוכחיות בשטחים, [illegible] גם במחנה המתון, [illegible] יתנו יום לתעתועי הפיתרון [illegible] — הגירוש ההמוני. התלכדות [illegible] די בה כדי להצדיק לסובלנות [illegible] פוליטיים קונבנציונאליים.

[illegible], כמדומני, שחשף תכנית [illegible] ברבים היה פרופסור ירמיהו [illegible] אשתקד. אל אוזן לא שומעת [illegible] אזהרה במאמר שכותרתו: „גרוש [illegible] עלה על נתיב חדש ומפחיד". [illegible] „בשבילם, כל קורבן של [illegible] הוא מגוף, אמצעי להגברת [illegible] לשפיכת שמן על המדורה [illegible] במתיחות ובאי־ביטחון, [illegible] שתי מטרות פוליטיות:

● לקבל אישור לצבא פרטי של [illegible]

● לדחוף את ערביי השטחים לייאוש [illegible] להגירתם או לגירושם".

אזהרה זו לא עוררה כשעתה כל הד, [illegible] שהאשמה נראתה דמיונית. [illegible] לפעול ברווחה, לפני [illegible] וההתגרויות שכנגד [illegible] במידה כזו, שתתן לגיטימציה [illegible] לעקירת אוכלוסיות, כפי שאירע [illegible] שנה. מי שמיחל או מתנחם [illegible] גם הפעם, ומעו יצא „מתוק" [illegible]

[illegible] התנערות של האוכלוסיה [illegible] המסמלת מעורבות אישית [illegible] מתרחבים והולכים בקרב ציבור [illegible] כי כלו כל הקצים — דרושה [illegible] ומעורבות אישית בציבור [illegible] רשאי ויכול להרים קול, [illegible] ולא רק כדי למחות אלא גם [illegible]

● [illegible] צווי גירוש מהתנחלויות [illegible] מסיתים ומתפרעים.

● הפצת כוונות על עתיד השטחים [illegible] תקווה בלב אוכלוסייתם.

● [illegible] מימון שהוקצב לכך [illegible] מדינות ידידותיות.

● [illegible] מדינית עם אותו ארגון [illegible] המסוגל להורות למתקוממים [illegible] את הסדר על כנו. מגלולת מרה זו [illegible] מוקדם ממאוחר.

● [illegible] שותף למשוכנעים, [illegible] תומכי חוסיין הינה יסוד [illegible] אך יש להכיר בכך [illegible] זה חלף. משמעותו כיום [illegible] את הליגיון, כתחליף [illegible] כדי לדכא התקוממות. [illegible] פיתרון ומתווך יקבע [illegible] או בוועידה בין־לאומית, [illegible] פרס, יתגלו השוליים [illegible] תמורות בלתי [illegible] שהעלה בפני [illegible] לפתרה כלכלית לפני [illegible] שוליים, אם כי אינם [illegible] להמנע מלראות [illegible] הגיוניים מהעבר [illegible] וכרמותו של חוסיין.

חצץ במקום אורניום

פרשיות שחיתות ושוחד נפוצות למדי באוסטריה. הן נפוצות עד כדי כך שיש בין שתי המפלגות הגדולות קשר של שתיקה ביחס לשערוריות ■ אולם דומה, כי לאחרונה הוקדשה הסאה — ■ איש המקורב לנכבדי השלטון התגלה כנוכל רבגוני

מאת ראובן עשור

המדינאי האוסטרי המפורסם, הנסיך מטרניך, היה נוהג לומר, ש„הבלקנים מתחילים ברובע השלישי של וינה", כלומר: באמצע עיר הבירה. נוהג השוחד וה[illegible], אשר גם איננו זר במדינות מערביות לאוסטריה, היה תמיד חלק בלתי־נפרד — לפעמים פחות ולפעמים יותר — של ההווי הפוליטי באוסטרו־הונגריה ולאחר מכן בימי הרפובליקה. אולם עתה נראה, שאוסטריה מעולם לא הוצפה במיספר כה רב של שערוריות פוליטיות הקשורות בשלמונים.

אומנם גם קודם לא חסרו פרשיות „רדומות", אך כיוון ששתי המפלגות הגדולות, הדמו־נוצרית והסוציאליסטית, היו נפגעות בצורה שווה מפרשיות אלה, נרקם ביניהן כעין קשר של שתיקה והשתקה. קשר זה נוצר פן תשמיץ מפלגה אחת את האחרת יתר על המידה, ומשום שתמיד היה בידיה של האחת „חומר" בלתי־סמפטי להחזירו במלחמה שערה.

בין השערוריות היו — עסקאות נשק בלתי כשרות עם אידאן ומדינות העולם השלישי, על אף הצהרותיה החגיגיות של אוסטריה על היותה נאוטרלית, סקנדלים גדולים בקשר לעשרות מיליוני דולרים בבניין בית־חולים ענק בווינה ובחברות בנייה גדולות נוספות, פרשת היין שנמהל ברעלים ועוד פרשיות שוחד הקשורות עם מדינאים מהדרג השני, בעיקר בפרובינציה, היו מתגלות מדי פעם, מבלי שהציבור התרגש מכך יותר על המידה. אך בימים אלה נראה, כי הוגדשה הסאה.

אפילו עיתון המוני, בתפוצה של מיליון וחצי עותקים ביום, הרואה את הדברים בכלל בצבע ורוד, „קרונן־צייטונג", היה נאלץ להודות עתה, כי נפל דבר באוסטריה וציין יום מסויים, בסוף ינואר השנה כ„יום רביעי השחור ביותר." באותו יום ספציפי התגלו בפומבי לא פחות משלושה מקרים חמורים:

● מנהל כללי של אחת מחברות הבת של הקונצרן הגדול ביותר, „ואסט", הודה שמפעלו הממשלתי מכר תותחים בצורה בלתי־חוקית ובסכומים של 4 מיליארדים שילינגים.

● חבר מועצת העירייה של וינה, שהיה אחראי לתיק בעיות הסביבה, נאלץ להתפטר עקב שערוריית שוחד בסכום גדול.

● נעצר מנהל חברה, הקשורה בעבודות באיגוד התיאטראות־המסובסדות בסכומי עתק, באשמה שכמה מיליונים מכספי הסכסור „נעלמו".

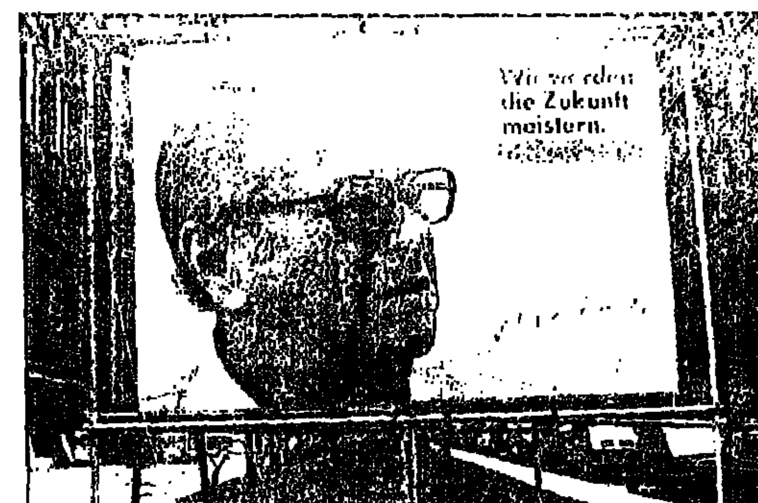

ברונו קרייסקי במודעת פרסומת — הנוכל סייע לו בכספים לקופת־הבחירות

● ברם כל אלה הם כאין וכאפס לעומת הגילויים, שראו זה עתה אור בספר חושפני של עתונאי בשם פראטאראבנר. בספרו בן 600 העמודים, משמשים בערבוביה שוחד, רמאות, גניבות, הונאה, פוליטיקה ושקרים. המדובר בסיפור של האוניה „לוקונה". גיבורה הראשי של הפרשה הוא דמות מוכרת וססגונית באוסטריה, בשם אודו פרוקש.

נשק ו„מועדון אדום"

● אודו פרוקש לא סיים אף בית־ספר והיה בין היתר רועה חזירים, אופה, נהג מונית וכעת בעלים של הקונדיטוריה המפורסמת ביותר של וינה, „דהמל", שעל שילטה מתנוסס בגאון עדיין השם: „ספקי ממתקים לחצר הקיסר", עליו השלום. פרוקש בן ה־53 היה איש עסקים ממולח, רודף נשים ידוע ומתפאר ב„כינויו", וידידם הקרוב של שורה של אישים באוסטריה ומחוצה לה, כגון פון אמרונגן, יו"ר התאחדות התעשיינים הגרמנית, בעלה של השחקנית המפורסמת אריקה פלוהר ואף טען, שהיתנה אהבים עם אימלדה מרקוס, אשת נשיא הפיליפינים לשעבר.

נוסף ל„אינונטר" מרשים זה לא טמן אמרונגן את ידו בצלחת הפוליטית, העולמית והמקומית: היה ספק נשק לאידי אמין, סייע לברונו קרייסקי בכספים לקופת־בחירות, מכר ציוד מתוחכם לארצות קומוניסטיות ודרום־אמריקניות, סיפק נשק לקדאפי, נפגש עם חרושצ'וב, היה מייסדם של עשרות חברות כלכליות, שנפלו באותה המהירות בה קמו והעיקר — הוא היה ראש המועדון האקסקלוסיווי „קלוב 45" בווינה, שבכלל שרים ומדינאים ואשר יצא לו מוניטין כ„מועדון אדום", בגלל ריכוזו הגבוה בחברי המפלגה הסוציאליסטית. אחד מחבריו הקרובים היה האיש מיספר 2 של אוסטריה, יו"ר הפרלמנט, ובעבר שר החוץ וראש עיריית וינה, לאופולד גראץ.

קשרים חברתיים ורפש

עם הגילויים הנרעשים סביב פרוקש יתכן והקיץ הקיץ על הקריירה המזוהרה שלו.

לפרוקש ולשותפיו בא רעיון „גאוני" באמצע שנות השבעים, למכור אורניום למזרח הרחוק. מעשה הנוכלות היה כפול: האוניה שחכר, טבעה בשעת השיט באוקיאנוס ההודי עם מטענה, לא לפני שפרוקש הוריו דאג לדמי ביטוח גבוהים ביותר. וכן ה„אורניום" היקר לא היה אלא — חצץ, שנצבע בצבע דומה לאורניום לפני שהכניסוהו לתוך הארגזים, והוסיפו עליו כמה כלי נשק ישנים. אולם חברת הביטוח נעשתה חשדנית עקב נסיבות טביעתה של האוניה וסרבה לשלם את דמי הביטוח ה„מגיעים". תוך כדי משפטים התברר גם, כי האוניה ותכולתה נמכרו לחברה פיקטיווית בהונג־קונג, אשר פרוקש ייסדה רק לצורך זה.

מיותר לציין, כי ספרו של העיתונאי, על מעלליו של פרוקש וקשריו האמיצים, נהפך עד מהרה לרב־מכר, הן בגלל הסיפור המרתק כשלעצמו, אך בעיקר בגלל העובדה שבמחצית הפוליטיקאים האוסטרים בממשלה היו קשורים לפחות חברתית עם הנוכל. מבחינה פוליטית נהנית עתה האופוזיציה משמאל ומימין, הירוקים מצד אחד ומפלגתו הלאומנית של יורג היידר, הליבראלים מצד אחר. שתי המפלגות של הקואליציה הממשלתית שקועות בצורה זו או אחרת ברפש.

בינתיים מעיינת הפרקליטות ב־20,000 עמודים של מסמכים ועדיין כלל לא ידוע, אם ומתי יוגש כתב אישום נגד פרוקש, שתגובתו היא אנחה מסכינה לאמר: „רודפים אותי כמו את אלוהיים".

אנציקלופדיה של זוועה

מאת מרטין דורר

לפני כשלוש שנים נפתח בבואנוס־איירס משפט סנסציוני: תשעת החברים בעלי הדרגות הגבוהות ביותר של הכת הצבאית, אשר הטילה את אימתה על ארגנטינה בין השנים 1976־1982, הועמדו למשפט. זה היה ציון דרך בהיסטוריה של אמריקה הלאטינית. עד אז לא היה אפילו מקרה אחד בו נענשו באיזור זה חברי־ממשלה על מעשי פשע, אשר בוצעו בעת היותם בשלטון.

באופן בלתי־תלוי בחקירות המשפטיות פעלה, בראשות הסופר ארנסטו סאבאטו, ה„קומיסיון נאסיונאל סוברה לה דסאפריסיון דה פרסונאס" ומסרה דו"ח, עם 50,000 מיסמכים, על היעלמותם של בני־אדם בימי הכת הצבאית. סאבאטו כינה את ההיסטוריה הזאת של הטרור הממלכתי בארגנטינה „האנציקלופדיה של הזוועה".

הסופר הארגנטיני עומאר ריוואבלה הוסיף לקטלוג של סאבאטו עוד מיסמך והוא: „סוזנה, רקוויאם לנשמתה של אשה". המיסמך מצרף דו"חות אותנטיים לסיפור על אשה, אשר עונתה למוות בבתי־הכלא של הכת הצבאית. הכומר, האב אנטוניו, נשלח על־ידי הבישוף שלו אל קהילה נידחת, כדי להצילו מידי המיליציה. בתוך עובר סוציאלי התבלט בבירה כלוחם למען כנסיה מיליטאנטית. כמו לדעת המופקד עליו, הבישוף, עומדת גם לדעתו העמדה הפוליטית הנכנעת של הכנסיה, בניגוד לעקרונות אמונתה.

בוקר אחד, אחרי המיסה, מוסרת אשה חירשת, צולעת מאוד, לאב אנטוניו קופסת קרטון גדולה. „זה מסוזאנה", אומרת היא. הכומר מצא בחבילה המוזרה רק פקעות נייר, שמהן נודפת צחנה של צואה ושתן. אין הוא מבחין מייד שהפתקים מכוסים כתב, אך כאשר הדבר מתבורר לו, הוא קורא — „היום הובילו אותי בעיניים קשורות, אל אותו מקום. הרעשים והצעקות, שמעתי כאשר עלינו במדרגות מתכת, ששכו כגאות, כאשר פתחו את הדלת. ברגע שנכנסנו השתתקו כלא היו. „האם המשוגעת שוב כאן?" — שמעתי אותו קול שצעק עלי כבר בפעם הקודמת: „זונה מורדת מלוכלכת שכמותך", צעק כאשר חבט חפץ קשה לתוך פי־הטבעת שלי".

הכומר מתכנן להעתיק את ספרי העינויים החשאי, שהועבר אליו, ו„להסתכל אל פני האתגר". את קריאתו הוא מלווה בהערות על תגובותיו, דרשותיו, זכרונותיו, ועל קשריו עם תושבי הקהילה הקטנה. אחרי ימים אחדים הוא נתקל בקטע, אשר בו נוקב שמו — מן הרמזים הוא מזהה את האשה, שבמצוקתה כתבה על גזרי נייר קטנים, שאחר־כך הוברחו מבית־הכלא.

...עשוי להיות סוזאנה

דו"ח סאבאטו מביא הוכחות על כ־30,000 קורבנות של מכונת ההשמדה הארגנטינית, ומן הללו נחשבים 8,961 כמי שנעלמו סופית, והשאר ניזוקו על־ידי העינויים כה קשות, עד שאינם מסוגלים עוד לקיים קשר אנושי כלשהו. כל אחד מן הקורבנות הללו שמו עשוי להיות סוזאנה...

בפשיטה על בית הוריה נחטפת סוזאנה על־ידי שישה חיילים ומושלכת על עגלה. „זוג מגפיים לחץ אותי אל הקרקע". את האסירים מרכזים תחילה בחצר, ומחזיקים אותם שם במשך כמה ימים בעיניים קשורות. איש אינו יודע מדוע נקלע אל ציפורני המיליציה. „בימים ההם תחת כיפת השמים, היו עיניי קשורות, ואני קיבלתי רק פעמיים אוכל. על־אף הפצרותיי הם לא הרשו לי ללכת אל בית־השימוש. גם מצבם של האחרים היה כזה. אחרי יומיים נעשתה הצחנה של צואה ושתן בלתי־נסבלת".

הדה־הומאניזציה מתחילה, ומתקדמת בצעדי ענק לתוך פרוורטיות שאין דומה לה. לא נערכת חקירה. המענה אינו יודע מי לפניו, ובמה מואשמים האסירים. „ומה עם הזונה, בת המרורות, הזאת?" — לבי נאלם דום. כאשר נגע בחוט (הלם חשמלי) בראשי, בעפעפיי, בזרועות שלי, עבר הזרם כברק דרך גופי ודופק לבי השתנה. אך כאשר נגע בפיטמותיי חשתי לא רק כאב אלא אלימות. אט־אט העביר את החוט על בטני והתבונן כיצד התפתלתי. הוא סובבו כמה פעמים סביב נרתיקי ונגע בחוט בדגדגן. לפתע תחב את הכבל לתוך פי הטבעת. „כאב" כאשר הביאני אל סף הטירוף". „מוצגות שאלות" כותבת סוזאנה, „התשובות אינן חשובות. המענים אינם מעוניינים כלל לקבל תשובות, אלא להרוס".

„אני רוצה למות"

„עכשיו בא החלק הטוב ביותר", מודיע אחד התליינים. „וכו־במקום התחילו המענים והשומרים בזה אחר זה לאונסנו". מאוחר יותר רושמת סוזאנה שהיא נבוכה נוכח השינוי בגישתה אל גברים. „עד לחטיפתי לא ידעתי דבר על הסטיות שלהם (...). עצם המחשבה שאבי ונסטור (ארוסה) עלולים אף הם להיות כאלה, הבהילה אותי. שאלתי את עצמי אם אולי גם הם כאלה".

עם התפוררות הקשרים החברתיים נשלם הבידוד, וגוברת התחושה שהפקירוך לחלוטין. תחושה זו הורסת את כוחות ההתנגדות הנפשיים. שוב ושוב נאמר ברשימות — „אני רוצה למות". ורק העובדה שהיא יכולה לכתוב — תוך סיכון חמור ביותר — מעוררת בסוזאנה תקוות ומזינה את רצון החיים שלה, כוח המרד החשוב ביותר, בו עומדת המעונה בפני תלייניה.

„הפשע" — עזרה לעניים

ההתקפה על הקשרים החברתיים מנוהלת בשיטתיות. האסירים נכלאים בתאי־בידוד, נכבלים תכופות אל מיטותיהם, כשראשם נתון בשק. כל מגע עם אסירים אחרים אסור ומנותק. הקשר עם העולם החיצוני מנותק מלכתחילה: „שמשפחתך לא תדע איפה את נמצאת, הוא תנאי לכך שעד לשיחרורך תישארי בחיים, אם בכלל יהיה שיחרור כזה".

סוזאנה ונסטור, ארוסה, שאף־הוא נחטף, עזרו לאב אנטוניו בעבודתו ברובעי העוני והמצוקה של הבירה. זה פשעם — מעורבותם למען עניין, המוקע על־ידי הכת הצבאית של ארץ העומדת בפני פשיטת־רגל כלכלית, כסוג של מהפיכה חברתית, שהיא מטביעה אותה במרחץ־דמים המתחדש מדי יום ביומו.

כוח התנגדותה של סוזאנה נשבר, כאשר מעמידים אותה נוכח ייסורי הוריה וארוסה: „כאשר הזכירו את ההורים שלי ואת נסטור, הרסו את המגן שבו הגינותי על נפשי". היא מוותרת. „הלאה..." — אומרת היא „הכאיבו לי... בני־זונה שכמותכם!"

„תחילה עינו אותי בכל מקום, מן הראש ועד לרגליים, ב„פיקאנה" (הלם חשמלי). אחר־כך אנסו אותי מזוין קשה וקשה. ובסוף היכוני עד עילפון. כאשר הכרתי שבה אליי, לא היה לי עוד כיסוי על ראשי. הדבר הראשון ששמעתי היה קול ההתייפחות של גבר במיטה שלידי, אשר קרא שוב ושוב בקול קורע־לב: „סוזאנה, סוזאנה". הפכתי את פניי. זה היה נסטור".

ביום המחרת נאלצת סוזאנה לצפות בעינוי חברה. מטבילים את ראשו במיכל מים, משום שאינו רוצה לגלות את מקום סתרו של האב אנטוניו. המענים מרפים רק כאשר גוף הקורבן אינו נע עוד.

בכך מסתיימות הרשימות החשאיות של סוזאנה. האב אנטוניו — הקורא הראשון שלהן — שוקע בדיכאון עמוק, בלתי־הפיך. קורבנות עינויים מסוג זה אינם מופיעים בשום סטטיסטיקה...

מעניה של סוזאנה נשארים עלומי־שם. שמות רבים לא ייוודעו לעולם. הוועדה, בראשותו של ארנסטו סאבאטו, העלתה את שמותיהם של 1,200 בני־אדם המואשמים בהפרות חמורות של זכויות האדם. פירסום הרשימה הזאת יחד עם הדו"ח הרשמי לא הותר; חששו לתגובות במחנות הצבא. לחקירת הוועדה הושמו מכשולים לרוב: לכמה חברים נשלחו איומי רצח, ואנשי הצבא סירבו להתיר גישה לכל מיתקניהם, לשם הבהרה שלמה של מעשי הזוועה. שורש זדון טרם נעקר.

דמוקרטיה על רגלי חרס

ב־9 בדצמבר 1985 פורסמו בבואנוס איירס פסקי־הדין, במשפט נגד הקצינים הראשיים של הכת הצבאית. ארבעה מבין תשעת הנאשמים זוכו מכל הסעיפים. כעבור שנה, ב־2 בדצמבר 1986, הוטלו לראשונה עונשים על קצינים זוטרים. ואולם בסוף 1987 הועלה בדרגה, תחת לחץ החוגים העליונים בצבא, הסגן אלפרדו אסטיז, מענה נודע־לשמצה, המופיע כמה פעמים בדו"חות של אמנסטי אינטרנשיונל, וזוכה בדין רק בשל התיישנות. אכן, הדמוקרטיה של ארגנטינה ניצבת על רגלי חרס...

בוויכוח בין האב אנטוניו ובין הבישוף שלו, נוזף הבישוף בבן־שיחו: „אינני מערער על גישתך הפנימית, אך אין זה נראה בעיניי אינטליגנטי ביותר, כשאדם אינו מנסה לשמור על יחסים טובים עם אנשי השלטון". זה נשאר עד היום אחד העקרונות של מדיניות־החוץ הוותיקנית. לא ייפלא, איפוא, שתליינים מרהיבים עוז להתחפש על ערכי הנצרות...

בפתיחת רשימותיו כותב האב אנטוניו: „בטוחני, כי היומן הזה ישמש משאה לוויכוח ציבורי". מכל מקום, אין לפטור את העניין בהכאה על־חטא שגרתית. עדיין נמסר על עינויים מכל רחבי העולם, גם מאירופה...

„ולטוואכה" ציריך

רשות הקורא

היכן מפלגת העבודה?

היכן מפלגת העבודה? הגעתי למפלגת העבודה מאחדות העבודה. „העבודה" הסכימה לממשלה של ליכוד לאומי, ובכוונה אני כותב ליכוד לאומי, כי „העבודה" הסכימה למסור את כל התיקים החשובים לליכוד, בלי שתהיה לה אפשרות להשפיע בממשלה הזאת. עכשיו רבין קובע מדיניות ביטחון שאיננה רחוקה מעמדת הליכוד, ומתפאר שהוא דיכא את האוכלוסייה בגדה המערבית. הוא מצפצף על עמדתם של בעלי מצפון בקרב חברי מפלגת עבודה ומקבל תמיכה מחברי הליכוד, ואפילו מהרב רדוקמן, כשהוא מפעיל כוח ברוטאלי וגירושים. צעדים אלה לא ישיגו שום דבר. יש לקיים בהקדם ועידה בינלאומית בלי לפגוע בילדים ונשים.

ואילו שר האוצר נסים מייצג את בעלי הממון, ואינו מאפשר לפגוע בעשירים, למרות מימצאי הסקר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לפיהם הפער בין עשירים לעניים הוא פי חמישה — הוא מבצע מדיניות המיטיבה עם העשירים ופוגעת בעניים, בלי נקיפות מצפון. נסים טוען שיש לפגוע בשכר בקופת־חולים, ובעיקר לפגוע בחלשים — היות שקופת־חולים משרתת את רוב הגימלאים ו־80% מהאוכלוסייה.

אני פונה לחברי מפלגת העבודה, לא לתת יד למדיניות של יצחק רבין ומשה נסים.

אריה וינברג, פרדס־חנה

שי פוליטי

ראש עיריית הרצליה, אלי לנדאו, אירגן מבצע של משלוח חבילות שי לחיילי צה"ל בשטחים. ליבי דואב על גורלם של חיילים אלה, אשר במצוות מפקדיהם ושר הביטחון חוייבו לבצע מעשים אכזריים, לשבר ידיים ורגליים ולהתנהג כקלגסים לכל דבר בצורה המשחירה את פני ישראל בעולם. אבל למרות השתתפותי בצערם של החיילים, אין בדעתי להשתתף במבצעו של אלי לנדאו, שאינו אלא תרגיל פוליטי להצדקת הדיכוי בשטחים.

את חבילות השי שלי אעדיף לשלוח לעופר בסיף ולצ'ילדו לנרסמן, שני חיילי צה"ל שסירבו להשתתף במעשי הדיכוי וחיושבים עכשיו בכלא צבאי.

חוה כהן, תל־אביב

הנחות לגימלאים גם בטיסות לחו"ל

בהגיעו לגיל הפרישה לפנסיה זכאי אדם לנוח ולנפוש, לאחר מספר רב של שנות עבודה ועמל. הרוב הגדול של הפורשים לגימלאות הינו, לעניות דעתי, מהעמלים והעובדים עבודה פיסית, אשר באמת מגיע להם להתענג על יתרת חייהם. במרבית המדינות בעולם, לפורשים בגיל הזיקנה (60 כגבר, 55 כאשה) ניתנת הנחה על מחירי כרטיסי הנסיעה ביבשה, בים, ובאוויר, וכן על כרטיסי בתי קולנוע, תערוכות וכיו"ב. מדוע אין הם זכאים להנחות כאלה בישראל?

בשנת 1987 החליטו מרבית חברות התעופה על מתן הנחה בשיעור של 15% לגימלאים, על כרטיסי טיסה לארה"ב ולקנדה. אני פונה לארגון חברות התעופה הבינלאומית (הסאנבל) בארץ, ולכל סוכנויות וחברות התעופה כאן ובכל העולם, שיילכו בעקבות יתר חברות התעופה ויאשרו הנחה דומה לפנסיונרים לכל הארצות. אני פונה לממשלה לתת לגימלאים הנחות על מס נסיעות ולחברות האוטובוסים, המוניות, ההובלה, הרכבת, בתי הבידור והמוזיאונים, לתת אותה ההנחה לאבות ולאימהות, כדי שיוכלו לסיים את חייהם בכבוד.

יוסף עבדי, חיפה

היפוקראטס מסתובב בקברו

המעשה בטבעת, כבחבתו של עמירם כהן מ־1.2.88 זיעזעה אותי הן כאשה והן כאחות השייכת למשפחת הרפואה. התביישתי ואינני יכולה לעבור לסדר היום על המקרה המזוויע של הגינקולוג מחולון. רפואה שחורה, מילא; כאן יש לנו עסק עם מצפון שחור ולב שחור ומות מעוות. מי נתן לו רישיות לעסוק ברפואה? איך יכול היה להשפיל כך את האשה האומללה, להרוג בן־אדם עבור כמה שקלים? בן, הוא הרג אותה, ולאו דווקא פיסית. הרבה זמן יעבור עד שתשתחרר מן הטראומה. היפוקראטס בטח מסתובב בקברו.

את „הרופא" הזה הייתי ממליצה לאשפז בבית־חולים לחולי נפש. הרי לא יתכן שאדם שפוי בנפשו יתנהג בצורה זוועתית כזאת. להתקין טבעת ברחם אשה צעירה ולשלוף אותה כעבור כמה דקות בגלל אי־הבנה כספית — לאן הגענו?

רחל מורוזין, בת־ים

למען אסיר־מצפון בדרום־קוריאה

אנו, חברי קבוצה 10 בסניף הישראלי של אמנסטי אינטרנשיונל, מבקשים להסב את תשומת הלב לגורלו של אסיר מצפון שאותו אימצנו, ולבקש עזרה בפעולות שאנו מקיימים למענו. מדובר בסטודנט דרום־קוריאני, סו ג'ון־שיק שמו, היושב בכלא משנת 1971. תחילה, נידון למאסר על סמך „הודאה" בריגול והסתה, ואחר־כך הוארך מאסרו מדי שנתיים לתקופה נוספת של שנתיים, בשל „חשש כבד כי יפשע שוב". אמנסטי אינטרנשיונל מאמין כי למעשה הוא נאסר משום שנתן ביטוי לדעותיו הפוליטיות, וכי המשפט שבו הורשע אינו עומד באמות מידה של חירויות האדם הבסיסיות.

שר המשפטים הקוריאני מצדיק את המשך מעצרו, בטיעון כי סו ג'ון־שיק מסרב להצהיר אמונים לאנטי־קומוניזם, וכי הסית אסירים אחרים להצטרף לשביתת רעב במחאה נגד מעצרם. מאז 1978 מוחזק איפוא סו ג'ון־שיק במעצר־מנע מכוח החוק לשמירה על בטחון הציבור. חבר הפרלמנט היפני שהצליח לבקרו בכלא, העיד כי האסיר עונה פעמים רבות.

לנו נראה כי הסיכוי היחיד להביא לשחרורו (או לקיום משפט הוגן נגדו) היא באמצעות פניות רבות ותכופות לממשלה הקוריאנית, מצד אנשים רבים ככל האפשר. לכן ניסחנו ושכפלנו פנייה (בצורת גלויה בעברית ובקוריאנית) לשלטונות דרום־קוריאה, מתוך תקווה שאנשים רבים ככל האפשר ישלחו עותק ממנה (או כל נוסח אחר הנראה לשולח).

כל מי שמוכן לשלוח גלויה כזאת מתבקש לכתוב אלינו ואנו נעביר לו עותק ממנה. בהיענות זו אין כל התחייבות לפעילות נוספת; זהו צעד פשוט וקצר, העשוי להושיע אסיר־מצפון מעונה. כתובתנו: קבוצה 10, אמנסטי אינטרנשיונל, ת.ד. 36496, תל־אביב. טלפון: 03־412648, 03־292612 (גבריאל לרנר).

יפה רזיאל, מרכזת הקבוצה

משחרר שד הסאדיזם

בחרדה ובפלצות אני קוראת את הדיווחים על מעשיהם של חיילי צה"ל בשטחים הכבושים, והדבר נראה כחלום בלהות שאינו נגמר ושאי־אפשר להתעורר ממנו. שוב ושוב מתפרסמות עדויות מהימנות על מעשי התעללות והתאכזרות, הכאה, שבירת ידיים ורגליים, כיבוי סיגריות על גופם של אסירים ועוד צורות של התעמרות לשמה — והכל נעשה ע"י החיילים הסרים לפקודתה של ממשלתנו. הטענות כאילו המדובר רק ב„חריגים" בודדים, אינן אלא בדיחה עגומה, כאשר מספר ה„חריגים" כבר מגיע לעשרות ומאות, וכאשר „חריגים" נוספים ממשיכים לקרות מדי יום.

ראשי מערכת הביטחון הבטיחו, כי האחראים למעשי הזוועה יועמדו לדין, אך בינתיים לא היה אפילו משפט אחד כזה.

אין להסתפק בכך שהחיילים שביצעו את המעשים בידיהם ובאלותיהם יועמדו לדין. המסית הראשי והאשם העיקרי יושב בלשכת שר הביטחון בקריה בתל־אביב. שר הביטחון יצחק רבין הוא שיזם את „מדיניות המכות" והוא המוסיף לעודד את חיילי צה"ל לנקוט בה. הוא ששיחרר את שד האכזריות והסאדיזם המסתתר בלב כל אדם, הוא ההופך את חיילי צה"ל לקלגסים לנגד עינינו. על מעשים כאלה אין סליחה ואין כפרה. השר רבין חייב לתת את הדין.

מאיה טרכטנברג, גבעת שמואל

שלום לאלתר

ממשלת האחדות הלאומית קמה בשל ה„תיקו" שנוצר לאחר הבחירות ב־1984, היה לה צידוק, כל עוד הוציאה את חיילינו מלבנון וייצבה את המערכת הכלכלית. היום, לצערנו, אנו עדים לממשלה המנטרלת עצמה, ללא יכולת ליזום יוזמת שלום, בשעה שהמצב בשטחים קשה ביותר, דבר המשפיע קשות גם בתוך הבית פנימה.

ללא יכולת להגיע להכרעה אמיצה, לא ניתן להגיע לפתרון מדיני הולם שכל־כך מתבקש היום. חוסר תקווה וקיפאון מובילים להסלמה, כשהזמן פועל לרעתנו. לכן דרושה יוזמת שלום לאלתר.

אנו, חברים במרחביה, חרדים לנוכח המצב ודורשים מהממשלה לגלות אחריות, ולצאת ביוזמת שלום רצינית לאלתר בתקווה לפרוץ את מעגל האיבה במהרה.

ועדה פוליטית, מרחביה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה. בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

מכירת „פז"

עיסקת מימון סיבובית

יעקב לוינסון המנוח נשאל פעם מדוע בנק הפועלים מעורב כליכך בעסקי חברות הדלק, והשיב: „חברות הדלק אינן עוסקות בדלק כי אם בכסף, וכסף הוא התחום שלי". שיווק הדלק בישראל הוא עסק ענקי — היקפו בשנת 1985 היה כ־2 מיליארד דולרים. העסקות של רכישת הנפט הגולמי, וכן מימון המלאי, משמשים כר נרחב לעסקות מימון בנקאיות דשנות, שעלויותיהן כלולות במחיר הדלק לצרכנים.

לפי אחד האומדנים, מסתכמים התשלומים לבנקים בגין מימון עסקות דלק במאות מיליוני דולרים לשנה. הבנקים הישראליים גילו את מכרה הזהב הזה, ונעצו בו יתדות עמוקים. לבנק הפועלים קשרים הדוקים עם „סונול" וגם עם גד זאבי, המחזיק ב־25% ממניות „פז". לחברות הקשורות עם בנק דיסקונט יש בעלות חלקית ב„דלק". בנק לאומי לא נהנה עד כה מהעוגה הזאת ומבקש להגדיל את חלקו באמצעות מימון הרכישה המתוכננת של מניות הממשלה ב„פז" על ידי המליונר האוסטרלי ג'ק ליברמן.

„פז" היא מייבאת הדלק הגדולה בישראל ומיכסת הרכישה שלה היא 45% מהנפט המגיע לישראל. להסכם של העברתה לידיים פרטיות יש חשיבות רבה מבחינת משק הדלק, ומשק המדינה בכללו, אך רק מעטים מכירים את חוזה הרכישה של ליברמן על פרטיו ופרסומים שהיו עד כה ניזונים משמועות חלקיות. פקיד בכיר, אחד מאלה שהיו אמורים להופיע לפני ועדת השרים ביום ראשון כדי להסביר את העיסקה, עוד לא הצליח לראות את החוזה ביום שישי.

שווי החברה ואופן המימון

ממה שפורסם עד כה מתברר, שהעיסקה נעשתה בעקבות משא־ומתן סודי, שתחילתו לפני כשלוש שנים והשתתפו בו 15 מציעים. לקראת הגמר נשארו ארבעה מציעים. ליברמן היה המציע הגבוה ביותר. הוא ישלם עבור חלקה של הממשלה ב„פז" — 75% מהמניות — 95 מיליון דולר. התשלום יהיה במזומן, אך מרביתו לא תבוא מכספים שהמשקיע יביא עימו מחו"ל, אלא מהלוואה של 70 מיליון דולר שהוא יקבל מבנק לאומי. המחיר הזה, כך אומרים, נבדק על־ידי יועץ כלכלי ישראלי בשם דן הולצמן ונבחן גם על־ידי „פירסט בוסטון", שהוא יועץ הממשלה למכירת חברות, ונמצא סביר.

יש החושבים כי המחיר הוא נמוך. תשלום של 95 מיליון דולר עבור 75% ממניות החברה משמעו שהחברה כולה שווה 126 מיליון דולר. אבל לפי נתוני המאזן של החברה לשנת 1986 שוויה היה 150 מיליון דולר. ואם נערך שיערוך של הערך, בשל השחיקה שחלה בערך הדולר, השווי הנוכחי של החברה מגיע לסכום של 200 מיליון דולר, וחלקה של הממשלה ל־150 מיליון דולר. מצביעים גם על העובדה שחברה לשיווק דלק בישראל היא עסק בטוח, שופע ומתמיד, ולפי השיטה הנוכחית — גם חסר סיכונים.

המספרים המדוייקים בדבר רווחיותה של „פז" בתקופה האחרונה אינם ברורים: הרווח בשנת 1987 היה נמוך באופן משמעותי מהרווח בשנת 1986, אך זה קרה בגלל מדיניות הקפאת המחירים. החברות משווקות הנפט הגישו תביעה משפטית נגד מינהל הדלק, ותבעו כי יפצה אותן על הקפאת המחירים. לפי נתונים שיש בידי חה"כ בסכום של כ־17 מיליון דולר. אם אכן זה יהיה סכום הרווח, המחיר שנקבע עבור המניות הוא נמוך, אך מאחר שהפיצוי הזה עוד לא מובטח, לא ברור על איזו הנחה התבסס המחיר שליברמן התחייב לשלם. יש לזכור, שבחוזה נקבעו שני „סעיפי מפלט". לפי מה שפורסם, יוכל הקונה להשתמש בהם, ולחזור בו מהסכמתו לרכוש את מניות הממשלה ב„פז", אם יתברר לו תוך החודשים הבאים כי מצבה של החברה הורע באופן משמעותי ממה שהיה ידוע לו, וכן במקרה שהממשלה לא תבטל את הקפאת המחירים.

עקיפת הכנסת

ישנם סימני שאלה לגבי פרטי החוזה, ויש סתירות בפרטים המתפרסמים על אודותיו. עד שיתאפשר לוועדת הכספים לעיין בו, לא יוכל הציבור לחוות דעה מבוססת לגבי אתמול על כך שהממשלה החליטה למכור לליברמן את „פז חברת נפט", ולא את החברה־האם שלה, „פז (נכסים)", וזאת כדי לעקוף את החובה להביא את העיסקה לאישור ועדת הכספים של הכנסת. לדברי צבן, מבקשת הממשלה לנצל פירצה פורמאלית, לפיה נקבע שחובת הדיווח לוועדת הכספים חלה על מכירה של חברות ממשלתיות, מבלי שצויין במפורש שתוכה זו חלה גם על חברות בנות. מאחר שמדובר בעיסקה גדולה מאד ומהותית מאד, של חברה־בת המהווה כל תוכנה של החברה־האם, אשר בידיה נתונה אספקת חלק גדול של הדלק למשק הישראלי. צבן תובע מחברי ועדת הכספים לעמוד על זכותה וסמכותה של הוועדה לבחון את העיסקה.

כשרנים בעיסקה מסוג זה, של העברת שליטה באספקת חלק גדול מהדלק המגיע לישראל מידי המדינה לידי גורם פרטי, המחיר אינו השאלה הבלבדית או החשובה ביותר. עיסקה כזאת צריכה להיבדק לגופה. בחינה של גלגולי המניות של הממשלה ב„פז" מלמדת, שבגלגולים הקודמים אכן פעלו שיקולים לא עסקיים על ההחלטות להעברתן מהמדינה ואליה. בשנת 1958, כאשר חברת „של" הבריטית החליטה לנתק את קשריה עם ישראל, היא העבירה את המניות של החברה שלה שפעלה עד אז בישראל (זאת שהפכה לאחר מכן ל„פז") לממשלת ישראל, ללא תשלום. הממשלה, שחששה מפני הגבלות בהשגת דלק, חיפשה שותף זר. אייזיק וולפסון זכה אז ב־50% ממניות החברה, ללא תשלום. במרוצת השנים מכר וולפסון חלק ממניותיו לגורם פרטי, ובשנת 1980 הוא מכר את יתרת מניותיו — 37.5% מהמניות של החברה — לממשלת ישראל, בתמורה מלאה של 27 מיליון דולר.

ד"ר צבי דינשטיין
בזבוז 100 מיליון דולר לשנה

לדברי גורם המקורב לעסקי הנפט, בתחילת המו"מ על העברת מניותיו לממשלת ישראל, נטה וולפסון להעביר אותן ללא תשלום, כפי שקיבל אותן, תמורת התחייבות הממשלה לקרוא על שמו אתר מרכזי או רחוב בישראל. הוא שינה את החלטתו בהשפעת יועציו, שטענו כי מסיבות של מיסוי עדיף שיקבל תמורה כספית מהמדינה עבור המניות. הוא הבטיח שלא להוציא את הכסף מהארץ, ולתרום אותו למוסדות ציבור.

מהן השלכותיה של עיסקת „פז" הנוכחית על משק הדלק הלאומי? על איזה צורך אמורה עיסקה זאת לענות?

כדי לענות על שאלות אלה יש לבחון את השיטה שבה מאורגן משק הדלק כיום. לשלוש החברות המשווקות את הדלק — פז, דלק וסונול, יש מונופול על אספקת הנפט בישראל. החברות חתומות על „הסכם מבנה המחיר" עם מינהל הדלק. ההסכם קובע את אופן חישוב המחירים לצרכן של הנפט ושל מוצריו. שלוש החברות מייבאות את הנפט בעסקות משותפות והן מקבלות — אם ישירות, באמצעות המחיר לצרכן, או באמצעות קרן השוואה שמינהל הדלק מנהל — את כיסוי העלויות הקשורות ברכישת הנפט, הובלתו, זיקוקו, מימון הרכישה, המלאים ואשראי הלקוחות, עלויות השיווק והרווח של החברות.

קרטליזציה מקור לקיר של בעלי־עניין

הסכם מבנה המחיר נערך בשנת 1972 וכלל 30 עמודים וסעיפים רבים. מאז נוספו לו תיקונים, תוספות ועדכונים, בדרך של זכרונות־דברים או חילופי מכתבים, והוא מסובך, קשה להבנה וגורם לאי־הבנות ולסכסוכים. אחד העקרונות התמוהים הקבועים בו: מינהל הדלק, הקובע את המחירים לפי שיטת „קוסט פלוס", הכוללת את כל העלויות שהחברות טוענות להם, אינו רשאי לעיין בספרי החשבונות של החברות וצריך להסתמך על הדיווחים שהן מגישות לו. מבקר המדינה אומר על כך בלשונו המאופקת: „השיטה שנקבעה (בהסכם) אינה מאפשרת (למינהל הדלק) קביעה ריאלית של העלויות". המתכונת של קרטל שכזה פועלות החברות, והבטחת המחיר כך שהוא מכסה את כל העלויות — היא תמריץ לבזבוז, לחוסר יעילות ולמחירים גבוהים. מבקר המדינה, בדו"ח על חברת „פז" אומר: „יש לבחון את נושא ההסכם מן היסוד". מומחה בנושא הנפט, ד"ר צבי דינשטיין, יו"ר הדירקטוריון של מכון הנפט, הביע דעתו לא אחת, כי המשק הישראלי מבזבז 100 מיליון דולר לשנה בגלל ההסדרים הנהוגים בענף הדלק.

משק הדלק משווע לארגון מחדש — וזוהי הרפורמה עליה נאבק שר האנרגיה משה שחל. רפורמה שתאפשר פתיחת השוק והפעלתו בתנאים תחרותיים. רפורמה תאלץ את החברות להתייעל, ואולי אף תצמצם את רווחיותן. החברות אומנם נאבקות נגד הרפורמה. יש להן גם שותפים למאבקן — הבנקים, הנהנים היום מעסקות מימון גדולות ונדיבות. ברור, שבין יתר הצמצומים ואמצעי הייעול שהרפורמה עשויה לכפות על … גם עסקות המימון האלה עשויות … אם הן תנגוסנה ברווחיות של … תיכללנה, כמו היום, באופן אוטומטי … המחיר לצרכן. לדברי בכיר במשק … „צרה המונעת את ביצוע הרפורמה … מעורבות הבנקים בחברות הדלק … שהבנקים לא יהיו מעורבים בבעלות … של חברות הדלק, לא יוכל שבעלי … כפותים בהסכמים עם בנקים, צריך … תהיינה חופשיות בשיקוליהן אשר ל… עסקותיהן ולמימונן".

מההיבט המרכזי הזה, של … מהנטל של קרטל החברות המשווקות … המוצעת של מניות הממשלה … ליברמן איננה תורמת דבר, להיפך … זאת מכניסה למעגל הבנקים, שיש … רב בהמשך ההסדרים הקיימים, … לאומי, וכך תיווצר קואליציה … גופים אינטרסנטים גדולים, … בשימור המצב הקיים. גם ליברמן … שידועה לו כבר עכשיו כוונת … האנרגיה להנהיג רפורמה … בוודאי מעוניין להשהות או … מימושה. מבחינה זאת, שר האנרגיה … במצב נוח יותר אם הממשלה … בידיה את חלקה ב„פז" עד לאחר … הרפורמה.

למה לא לציבור הרחב?

לשם מה בכלל צריך למכור את … הממשלה ב„פז"? זוהי שאיפה של … אומר ח"כ צבן. הם מעוניינים … בוחריהם „הישג" של מכירת … ממשלתיות. מנהל רשות … הממשלתיות, איש הליכוד זאב … אומר: „אנחנו מוכרחים ללכת … החברות באופן דרמאטי". „פז" … היותה „מכונה לייצור כסף", … הכנסותיה הן גדולות ורווחיה … קל יחסית למכור אותה.

מגמה של מכירת חברות … לגורמים פרטיים, „פרייבטיזציה" … קיימת גם במדינות מערב־אירופה … ממשלות אלה, כמו למשל ממשלה … ובריטניה, כאשר מכרו חברות, … ג'ק ליברמן, אלא מכרו את המניות … הרחב. כך מכרו הבריטים את … פטרוליאום", והצרפתים מכרו … חברת „מטרה". הביקוש למניות … היה גדול פי חמישה מההיצע … הדלק הישראלית אומר: „צריך … במשק הדלק. לממשלה יש 75% … בבתי הזיקוק. מדוע שהממשלה … אותם, תהפוך את „פז" לזרוע … בתי הזיקוק, ותמכור 75% של … לציבור? למה שאנשים ישקיעו … חוב ממשלתיות?"

התשובה לשאלות האלה … בדבריו של פקיד בכיר המעורב … „בישראל יש פוליטיקה. … של אינטרסנטים ומהתנגדות של …

חנה אישהו…

ברונו חוזר על עמדתו

לא הריבית אשמה

נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל … את הטענות הנשמעות מצד סקטורים … כאילו הריבית הגבוהה במשק … לקשיים שסקטורים אלה נמצאים …

בהרצאה לפני חברי הרוטרי … באשקלון אמר הנגיד, כי חלק גדול … בהם מצוי הסקטור ההתיישבותי … בהתרחשויות של העבר, כאשר … הנמוכות מאוד ששררו במשק … מקרים להשקעות שתשואתן … נמוכה, ואולי אף שלילית. הקשיים … של לוקחי הלוואות אלה … צריכים למחזר את החוב על … ריאלית חיובית, וגבוהה בהרבה … מומנה ההשקעה בשעתה.

בהתייחסו לרמת הריבית … במשק ציין הנגיד, כי בנק ישראל … באחרונה במדיניות יותר ליבראלית … המוניטרי, המרחיבה את האשראי … הפרטי. מדיניות זו מתאפשרת … לשמירה על האיזון בתקציב המדינה … האשראי לממשלה. כתוצאה … זו המשק מצוי בתהליך של … המורגשת יותר בצד הריבית … אך יש לצפות לכך שהדבר … גם בריביות על האשראי.

עוד אמר, כי בנק ישראל … שונות גדולה בשיעורי הריבית … אשראי שונים, ומדיניות בנק ישראל … לצמצם פערים אלה.

הדשות המשק

ללא תכנית הבראה מוסכמת

מפעל „אליאנס" עלול להיסגר

הפסדי „אליאנס" בשנת 1987 היו כ־7.5 מיליון דולר — מסר אתמול ינון עזרוני, מנכ"ל החברה, בפגישה עם כתבים כלכליים בתל־אביב. לדבריו, הגורמים הישירים להפסד הם, בראש ובראשונה, עלות שכר גבוהה מאוד בהשוואה למפעלים דומים בחו"ל, ויעילות נמוכה.

הוא הדגיש, כי יתר עלויות הייצור דומות בכל המפעלים. כלומר, מחיר חומרי הגלם כאן ובחו"ל דומה וכן הוצאות הייצור. ההבדל היחיד — בשכר העבודה ובהוצאות הנלוות.

השכר הכולל ב„אליאנס" בשנת 1987 הגיע ל־22,400 דולר, בארה"ב 19,200 דולר, בגרמניה ובריטניה 18,000 דולר באיטליה 14,600. אצל המתחרות הגדולות, כמו דרום־קוריאה, טייוואן וסין העממית, הוצאות אלה נמוכות מאד. אשר ליעילות ותפוקה, המצב חמור ביותר. ממוצע שעות העבודה במשמרת ב„אליאנס" הוא כ־5 שעות. התפוקה לעובד בשנת 1987 — 57 אלף דולר. באירופה — 100 אלף דולר, בארה"ב — 125 אלף דולר. קיים עודף של עובדים במינהל ובשירותים, הרגלי עבודה קשיחים, שאינם מאפשרים ניוד עובדים בין תחנות העבודה, וכמו בכל המגזר היצרני קיימות הוצאות מימון גבוהות בגלל הון עצמי נמוך והריבית הגבוהה.

כל הנתונים הוצגו בפני 1400 העובדים במפעל במכתב ששלח המנכ"ל לכל אחד מהם לפני ימים מספר.

אם כל העובדים יבינו כי המשך קיומו של המפעל תלוי בהחלטה של כל העובדים והמנהלים להירתם להבראת החברה, אפשר יהיה להגיע למצב של איזון, אמר עזרוני. על העובדים להבין, כי בלי הסכמתם לניוד בתוך המפעל וביטול מסורות והרגלי עבודה ישנים לא יהיה קיום למפעל.

במכתבו לעובדים הדגיש המנכ"ל, כי הנהלת „כור", בעלי המפעל, החליטה להפסיק את כל התמיכות והוטל על הנהלת המפעל והעובדים להתמודד עם השוק. לדעת המנכ"ל, „אליאנס" הוא מפעל טוב שיש לו מוניטין. מחזור המכירות שלו בשנת 1987 הגיע ל־87 מיליון דולר ומזה 50 מיליון דולר יצוא; 25 מיליון דולר לצפון־אמריקה ו־25 מיליון דולר לאירופה. „אליאנס" התמחתה בייצור צמיגים מיוחדים, הנקלטים יפה בשוק עולמי, ולכן יש לו זכות קיום, אם העובדים יסכימו להקפאת תוספות שכר והטבות אחרות למשך שנה. גם כך השכר הממוצע גבוה — 2,500 ש"ח בחודש ב„אליאנס" לעומת 1,720 ש"ח בחודש בתעשיות רכב, 1,670 ש"ח בחודש במפעלי אורדן. ללא הענות העובדים להבראת המפעל, הוא עשוי להיסגר, אמר המנכ"ל.

חיים מרגלית

דורשים ביטוח שער — נגד ירידה

על הממשלה להנהיג ביטוח שער ליצוא לשוק הדולרי כפי שנהוג ביצוא לאירופה אמר משה שמיר, יו"ר האגף לאלקטרוניקה ותוכנה בהתאחדות התעשיינים. הוא ציין, כי הרווחיות של הענף ביצוא לשוק הדולרי היא בשפל חסר תקדים. בחודשים דצמבר 1987 וינואר 1988 נוצר הפסד של 5 אחוזים לעומת רווחיות ממוצעת של 2 אחוזים בלבד בין החודשים ינואר־נובמבר 1987. נתונים אלה ימסרו היום בוועדת היצוא של הכנסת, שתדון בענף האלקטרוניקה.

הענף, המייצא יותר מ־80 אחוז למדינות הגוש הדולרי, נפגע גם מהקיצוצים בהזמנות של מערכת הביטחון. בשנתיים האחרונות פוטרו לדבריו 4000 עובדים, ההשקעות במחקר ופיתוח ירדו ביותר מ־50 אחוז ומסכנות את עתיד הענף. בנוסף לכך, עלות המימון היא 9 אחוזים בשנה לעומת 4.5 אחוזים בגרמניה.

שמיר עומד להציע לוועדת היצוא כי תכיר בתעשיות האלקטרוניקה והתוכנה כבעלות עדיפות לאומית עליונה, ולפיכך הן משלמות מס מופחת והקלות מס גם לעובדים. לדעתו, קבלת הצעותיו תעצור ירידת מדענים מן הארץ, ואולי תביא לחזרתם של מדענים שירדו בשנים האחרונות.

חיים מרגלית

שיטת תימרוץ חדשה לעובדים תוצג באוני' בן־גוריון

בימים אלה עושה בארץ פרופ' מיצ'ל פיין, מהנדס ייעוץ תעשייתי. פיין יציג היום בפני אנשי אקדמיה את תוכניתו הנושאת את השם „אימפרושר", תכנית מיוחדת לשיפור פריון העבודה ולהגברת שיתוף המעולה והאינטרסים בין ההנהלה לעובדים.

ביום עיון באוניברסיטת בן־גוריון על הנושא דרכים להגברת הפריון במפעל יסביר האורח את השיטה שלו, אשר נוסתה לדבריו בהצלחה בלמעלה מ־300 מפעלים ברחבי העולם.

שלושה הם העקרונות הבסיסיים של תכנית אימפרושר: א. הדרך הטובה והיעילה לשיפור הפריון טמונה ברעיונות ובשיתוף פעולה של כל העובדים בארגון. ב. עובדים יהיו יעילים יותר למערכת, אם תרומתם לשיפור הפריון תוכר בהכרה, ואם יזכו בחלק מהתמורה שנחסכה. ג. הבסיס לתשלום עבור שיפור בפריון חייב להיות הוגן, מוכן לעובדים ואמין.

השיטה פועלת כך: מודדים את רמת הפריון בתקופה מסויימת, הנקבעת כסטנדרט לעתיד, ומחלקים את כל הישגי הפריון מעבר לרמה שנקבעה על בסיס של חצי־חצי בין העובדים לבין מקום העבודה. הסטנדרט שנקבע במסגרת השיטה אינו משתנה, גם אם השתנו שיטות העבודה. התוצאה — קיום אינטרס בקרב העובדים לתרום ברעיונות ובמאמצים להעלאת הפריון. השיטה מכילה מנגנון מיוחד, המאפשר שינוי הסטנדרט כתוצאה מהשקעה הונית, ומתוך הסכמה שאירגון רשאי לקבל החזר של השקעות אלה.

בנוסף לסטנדרט קיים כלי נוסף — תיקרה לתשלום לעובדים. סכומים המגיעים מעבר לתיקרה נאגרים בבנק, המשמש לתקופות קשות. התכנית פועלת זה כ־15 שנה והיא שוכללה על־פי הניסיון. לדברי יוזמיה הביאה לשיפור הפריון ביותר מ־20 אחוז באותם מפעלים בם היא פועלת.

אבשלום קווה

ועדה לבדיקת הארנונה

■ ראש הממשלה ושר הפנים והאוצר מינו צוות לבדיקת הטענות על העלאות חריגות בארנונה ברשויות המקומיות למגזר העסקי. תוצאות הבדיקה והמלצות הצוות יובאו בחשבון באישורי הארנונות לשנת 1988. הצוות נתבקש לזמן את המגזרים הבאים: תעשייה, מלונאות, בנקאות, סוחרים, עצמאים. בצוות חברים: אריה דרעי, מנכ"ל משרד הפנים, רב תבורי, יו"ר המרכז לשלטון מקומי, דוד בועז, הממונה על התקציבים, משה הבא, משנה לממונה על התקציבים — רכז הצוות. הוועדה נתבקשה לסיים עבודתה עד סוף פברואר 1988.

השוואה בינלאומית

אסירים רבים מדי על תקציב קטן מדי

כל חברה נבחנת ביחס לאסיריה. חברה נאורה מבטיחה תנאים סבירים גם לאסירים. חברה נאורה דואגת למניעת פשע ולכן גידול במספר האסירים משקף ליקוי חברתי חמור.

מספר האסירים בישראל הוא באמצע בין ויילס לתורכיה — 97 על כל 100 אלף תושבים, ומספר האסירים היהודיים מתוך זה הוא 78 על כל 100 אלף תושבים. אלם כאשר מגיעים לאוכלוסייה הערבית, נמצאת המדינה כבר בראש הלוח — 1426 אסירים על אוכלוסייה של 770 אלף נפש, או 185 אסירים על כל 100 אלף תושבים, בדיוק פי 2 משיעור האסירים היהודים.

המצב חמור ביותר בשטחים המוחזקים. שם מספר האסירים מגיע ל־302 על כל 100 אלף תושבים.

הנתונים מתייחסים לשנת 1987, כלומר לפני ההתקוממות האחרונה, שהגדילה כאלפים רבים את מספר האסירים מהשטחים. אולם אם מישהו תפס את הסיבות לכך, הוא יכול למצוא את האחר מדרים במספר בשטחים שהוא כמעט פי 3 מאשר בצפון אירלנד, גם הוא שטח מוחזק ע"י הצבא הבריטי.

בסך הכל בישראל, בימים רגילים, כ־9000 אסירים, פי שניים באופן אבסולוטי מאשר בשוודיה, פי 2.5 מאשר בדנמרק, מדינות שאוכלוסייתן גדולה מישראל.

בישראל מועסקים 3048 איש בשירות בתי הסוהר, 706 בתפקידי פיקוד מטה ושירותים, 2013 סוהרים ו־320 אנשים המטפלים באסיר. כלומר, קיימים כ־34 עובדים על כל 100 אסירים. המספרים המקבילים בנורווגיה — 71 עובדים; בבלגיה — 58, בהולנד — 112, דנמרק — 118, שוודיה — 147 — קרוב לפי 5.

בישראל המספר הנמוך ביותר של עובדים ביחס למספר האסירים בהשוואה לכל מדינה אירופית. לכך יש להוסיף ככל הנראה גם את התנאים הירודים בבתי הסוהר.

היחס הבלתי אנושי לאסירים בא לידי ביטוי גם בנתוני התקציב. רוב מדינות אירופה עם מספר אסירים קטן יותר, מוציאות כ־0.1־0.2 אחוזים מהתוצר הלאומי הגולמי שלהן להחזקת האסירים. ישראל מוציאה על כך רק 0.0025 אחוזים מתקציבה. כלומר, ההוצאה באירופה היא פי 40 עד פי 100 מאשר בישראל. ההוצאה התקציבית בישראל תתקרב בשנה הבאה ל־148 מיליון ש"ח, מזה 88 מיליון לשכר עובדי שירות בתי הסוהר ו־10 מיליון לפיתוח בתי־כלא. לאחזקת 9000 אסירים מוקצב סכום של 15 מיליון ש"ח בלבד, ועוד כ־11 מיליון במימון עצמי של האסירים (שכר עבודה, קנטינה).

לא פלא לכן שלמזון האסירים מוצאים כ־900 ש"ח לשנה, 75 ש"ח לחודש או 2.46 ש"ח ליום, במחירי השנה הבאה. לפי הגידול במספר האסירים, התקציב לגולגולת עוד יקטן.

אין בכוונת רשימה כלכלית להתייחס ליחס המחפיר לאסירים בכלא ולהכבדות השונות, לעומת שיטות ליבראליות הנהוגות בהולנד, המאפשרות לאסיר חיים נורמליים ככל האפשר, לאחר שלילת חירותו. אולי שירות בתי הסוהר ילמד משהו מהניסיון ההולנדי?

צבי טימור

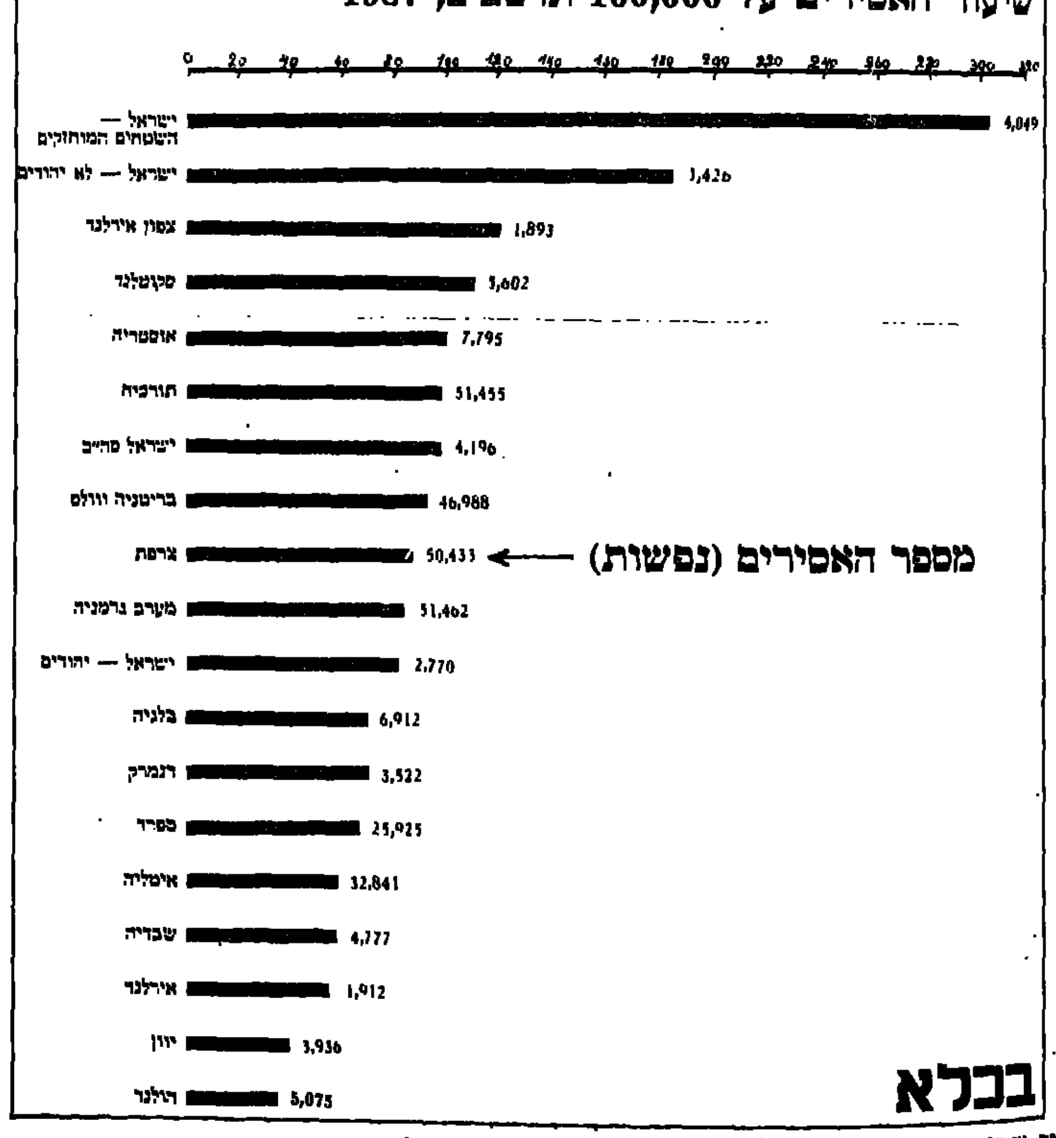

גלגלי הבורסה

ווז שערים ירדו

המסחר במניות, התאפיין גם בהיצעים ובירידות גדולות. אתמול ההיצעים במניות התעשיות הגיעו ל־10.4 מיליון ש"ח, בעוד הביקושים הסתכמו ב־0.3 מ"ש בלבד, ירדו 811, לעומת 10 שעלו ו־87 שנשארו בלי שינוי.

אתמול היה עודף היצע גם במניות הבנקים. ההיצעים הסתכמו ב־2.8 מיליון ש"ח והביקושים ב־1.5 מיליון ש"ח. ירדו 7, לעומת 4 שעלו ו־15 שנשארו בלי שינוי. המחזור התקרב ל־6.1 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב בלט ההיצע הגדול של 10 מיליוני ש"ח לאיגרות החוב ה„ארוכות". ב„קצרות" חלה ירידה גדולה בביקושים. ירידות שערים סבלו גם הצמודות לדולר. מקרנות הנאמנות הוציא אתמול הציבור 20 מיליון ש"ח.

ב־99.5% מע"נ נמכרה הסדרה הנוספת של איגרות החוב הצמודות למדד מסוג „שגיא" ל־6 שנים בערך נקוב של 25 מיליון ש"ח. ההזמנות הסתכמו ב־57 מיליון ש"ח. בזמן האחרון הצליח בנק ישראל למכור אג"ח מסוג זה אף למעלה מ־100% מע"נ.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.05% ל־1.7170 ושער הדולר היציג עלה ב־0.35% ל־1.5886 ש"ח. דולר נוסעים — 1.8812 ש"ח. הדולר השחור נע בין 1.62 ל־1.63 ש"ח.

בעולם נפתח אתמול שבוע המסחר בהתאוששות קלה נוספת של הדולר, שתמורתו שילמו 1.704 מ"ג.

במסחר רב־צדדי במניות לפני הצהריים היו רק ירידות שערים. הירידות הגדולות ביותר — ב־7.1% — היו בכלל תעשיות ובכלל ישראל 10. ב־7% ירדו כלל נדל"ן, עליות, פולגת ב' וקוספאות פה. המחזור התקרב ל־1.1 מיליון ש"ח.

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 16.35% ל־19.05%, תוך מחזור של 31.6 מיליון ש"ח.

אלחנן הורוביץ

מפופ ומשם

מה חדש?

מאבק על ה„מארס"

מאת עופר ניר

מארס, לא של שש־בש ולא המגמתק האמריקני הטעים. „מארס" (MARRS) היה הרכב חד־פעמי, שהוקם על־ידי חברים משתי להקות נפרדות, „קופסת צבעים" ו„איי.אר.קיין". כדי להקליט קטע קצבי שנקרא „נפח את הווליום". „הבדיחה הזאת" הפכה ללהיט גדול, שאף הגיע לראש המצעד האנגלי ונמכר בכמה מאות־אלפי עותקים, עם ההצלחה, החלו גם הצרות.

תחילה, הגישו סטוק־אייטקן־ווטרמן, שלישיית המפיקים המצליחה, צו מניעה נגד המשך הפצת התקליטון, בטענה ש„מארס" השתמשו בפראזות מתוך קטע שלהם, שנקרא „מחסום דרכים" (אגב, תביעה זו, לצד התביעה של עפרה חזה נגד הרכב־הראפ „אריק בי וראחים", היא למעשה תביעת מבחן בנושא השימוש ב„סמפלים", ציטוטים מוסיקליים, של יוצרים, על־ידי מבצעים אחרים, בלא קבלת רשות מוקדמת).

אחר־כך, החל להסתמן מאבק בתוך „מארס" על עתיד ההרכב, שמלכתחילה, נועד להיות חד־פעמי, מרטין יאנג ודייב דורל מ„קופסת צבעים", רצו להמשיך להקליט תחת השם „מארס", במקביל לפעילות בלהקתם, אנשי „איי.אר.קיין" הביעו הסכמה עקרונית, לוותר על הזכויות לשימוש בשם, תמורת הסכום הצבוע, מאה־אלף ליש"ט... על התביעה הזאת הגיבו חברי „קופסת צבעים" ומנהלם, בלשון בוטה ובסירוב תקיף. אלכס אוילי מ„איי.אר.קיין" אמר, שללהקתו אין עניין ב„מארס", אבל היות והשם הוא רעיון שלהם, אין כל כוונה לוותר עליו בחינם ואם חברי הלהקה האחרת ישתמשו בו ללא רשות, ייתבעו לדין, בינתיים, אגב, איש מחברי הלהקות אינו נהנה מתמלוגי הלהיט „נפח את הווליום", בגלל צו המניעה שהגישו סטוק־אייטקן־ווטרמן ושעדיין לא הגיע לבירור משפטי סופי.

הלהיט החדש: טיפאני

מדונה, הזוהרה וויטני יוסטון, פקחו עין למתחרה החדשה שלכן קוראים טיפאני והיא הכוכב הבשי הלוהט ביותר, בשבועות האחרונים, באמריקה ובאנגליה, בסך־הכל בת־16 וכבר טעמה את הטעם המתוק של מקום ראשון במצעד, משני עברי האטלנטי, בזכות הלהיט „אני חושבת שאנחנו לבד עכשיו".

היא רק בת־16, טיפאני זו, אבל ותיקה מאוד בתחום הפופ, ילידת קליפורניה, שכבר בגיל שנתיים, לפי הוריה, החלה לשיר, בגיל תשע הופיעה בלהקת קאנטרי, בחיקויים ילדותיים של דולי פארטון, בגיל 12 נתגלתה על־ידי צייד כשרונות ממולח, ששמע אותה שרה בנשף שהתקיים בבית־הספר בו למדה, „אמ.סי.איי" החתימה אותה והלהיט „אני חושבת שאנחנו לבד עכשיו", החל להתגלגל, עד למקום הראשון במצעד האמריקני, טיפאני, בעצת אנשי יחסי־הציבור שלה, דחפה את השיר תוך כדי הופעות במרכזי־קניות באמריקה ומסתבר שהאטרקציה הזו עבדה היטב.

טיפאני – מדונה חיוורת!

אגב, השיר הזה נכתב עוד לפני שהיא נולדה... בשנת 1966, טיפאני, מה שלא יקרה, לא תישאר זמרת־של־להיט־אחד, כבר עכשיו, מצליח מאוד הלהיט החדש שלה „יכול היה להיות" ואלבום־הבכורה שלה, שנקרא „טיפאני", כבר הגיע לראש מצעד המכירות באמריקה ועשוי לחזור על ההישג הזה גם בבריטניה. השאיפה שלה, אם זה מעניין, להיות זמרת־רוק נוסח פט בנאטר, פוטנציאל יש, בהחלט.

תקליטים

צעד אחר צעד

גלי עטרי – „צעד אחד לפני הנהר" (סי.בי.אס)

אם נאמין למה שכתוב ולמה שמספרים, והרי אין סיבה שלא נאמין — מסתבר שהציפיה הרובה לתקליט הזה פחותה רק במעט מן הציפיה למשיח־צדקנו, שרק יבוא. מדברים, אולי, על תקליט־זהב מן ההתחלה, לפי וההזמנות המוקדמות, ברדיו, אם מסמסים איכשהו את השיר „קסמים", אז מקבלים במקום את „נפאלי", מוחכים לגלי.

אז, הנה, התקליט בחנויות והציפייה הארוכה נסתיימה. השאלה, כמובן, היא: היה שווה להמתין? היה לקראת מה לצפות? התשובה, מורכבת מעט, בנוסח „מודה בעובדות, אך כופר באשמה". ככלל, מדובר בתקליט לגמרי לא רע, אבל מכאן ועד להעלאתו לדרגה של „תקליט חובה" או „אין להחמיץ" — יידרש יותר מעוד צעד אחד קדימה...

גלי עטרי היא זמרת מבצעת ובתור שכזו, היא ממלאה את תפקידה על הצד הטוב ביותר, נכון, שמנקנו בשנה־שנתיים האחרונות בתקליטים מצוינים של [illegible] (יהודית רביץ, קורין אלאל, [illegible]) לזמרות, שאינן מתיימרות להיות גם [illegible] לזמרות המשמשות [illegible] בלי שתהיינה שותפות ממש [illegible] הרעיון והכיוון שלהן) — גם [illegible] בנוף העברי. בזאנר הזה, יש לגלי [illegible] לומר.

ההפקה המוסיקלית (אילן וירצברג, [illegible]) (עדי דגני, ואנדפול דזמבריס, [illegible] מיכה מיכאלי, אלכס פולק, [illegible] שמיר, יונה וולך, רחל שפירא [illegible] נשים...), הגימור והביצוע — ראויים [illegible] מהאונה אחת. לשירים כמו [illegible] „קסמים", יש חן מיוחד וכובש. [illegible] של אריאל זילבר, יש אווירה [illegible] מוגזרים, אבל מעניינים ויפים מאוד.

„עוד צעד לפני הנהר" הוא שיר [illegible] ועשוי היטב, בקריירה של גלי עטרי [illegible] הצעד המכריע, הקריטי, החשוב [illegible] בהחלט צעד בטוח.

לעולם לא מבוגר מדי לרוקנ'רול

מאת עופר ניר

„מיקי גבריאלוב" — מיקי גבריאלוב (סי.בי.אס)

לרוק טוב אין גיל, אם מיק ג'אגר יכול בגילו, ואם רוד סטיוארט ממשיך לשחק אותה על הבמה, אין סיבה שגם בארץ, לא יראו הרוקרים הוותיקים, מה שהם יודעים. מיקי גבריאלוב מדור מייסדי הביצות של הרוק המקומי, יודע.

לא מדובר ברוק מתוחכם, לא במוסיקה ולא בטקסט. אבל יש בתקליט הזה, שני (כסולו) בקריירה שלו, בשלות וניסיון שאין לצוציקים צעירים, שאולי יודעים הכל על פיטר גבריאל וסטינג והלהקות הצעירות הכי מוכשרות באנגליה, אבל הבסיס שלהם קצת לוקה בחסר, מיקי גבריאלוב, כנגן באס, כמעבד ומפיק, מביא איתו את המטען המוסיקלי [illegible] יש לו קבלות.

נקודת־התורפה העיקרית של [illegible] היא הקול שלו, זמר טוב הוא [illegible] שוב, המילה: התשובה ביותר [illegible] — כנות, מאמינים לו. גם אם [illegible] ולא מתוקצע, (ואף כי גם [illegible]) רגעים יפים של רוק, כמו [illegible] לא גורע מהנאתם של מעריצים [illegible] שר מהבטן, עמוק מבפנים, כשהוא [illegible] להאמין לו.

קטעים כמו „רוקנ'רול [illegible] אוטוביוגרפיה מוסיקלית), „תיאור [illegible] „פינה ירוקה" וכמובן, „את יפה שלי [illegible] את התחושה, שתקליט זה, אפילו [illegible] רב־מכר היסטרי, ילוות אותנו לעוד [illegible]

תבשיל סיני בינוני

מאת יוסי ונונו

„סמקל הקיסר האחרון" אמנים שונים, הדפסה מקומית סי.בי.אס.

הצד הראשון של התקליט כולל קטעים שכתב ריואיצ'י סאקאמוטו, שגם משתתף בסרט.

בתקופה האחרונה, יצא לי לשמוע את השם סאקאמוטו יותר מדי והאמת — זה קצת נמאס. סאקאמוטו כתב מוסיקה שהיא שילוב בין מזרח ומערב, בין צליל סימפוני לצליל מזרח רחוק (סיני), שגובל בקיטש. את כל המישמש הזה הוא מנגן על קלידים וכלים אלקטרוניים, לחקות כלי מיתר הוא יודע וזה אולי כמעט היחידי שאפשר לזקוף לזכותו. „בסרט זה עובר טוב יותר, מלטף את האוזן. אך כשצריך להקשיב לזה בתקליט כולל על צד שלם, זה נמאס מהר מאוד. סאקאמוטו צריך לצאת לחופש.

הצד השני נפתח בקטעים שכתב [illegible] ביירין, הסולן של „ראשים מדברים" [illegible] כשהוא אינו במיטבו הוא מעניין [illegible] שמיעה. ביירין, כמו סאקאמוטו, [illegible] שהיא ניסיון להפגיש בין מזרח ומערב [illegible] שלו שהוא חף מהיומרה של סאקאמוטו [illegible] משהו ליצני, מתויק ושובב [illegible] ובעיבודים של ביירין. מן [illegible] שלא מעצבנת את האוזן. את [illegible] קטעים מתוך „ואלס הקיסר" [illegible] כביצוע תזמורות ונגינה של [illegible] עממיים של מוסיקאים סיניים. [illegible]

הסך־הכל הוא תבשיל סיני בינוני, [illegible] תשומת־לב מיוחדת. אפשר [illegible] מומלץ לסינים בנשמה [illegible] מוסיקת רקע לא מחייבת.

ג'אז

צבע [illegible]

מאת יוסי ונונו

[illegible]

אורחת

סיניטה כלולה במחיר

סיניטה – מקצועית

נתפקס הטעם בסריוווי, להופעה שלה, כנראה, לא נבוא ויש כמה סיבות. אחת — הופעה בשעה אחת בלילה, היא עניין קצת מוגזם למי שזקוק לשבע שעות שינה לפחות. שתיים — מדובר בהופעה שהיא, בעצם, לא הופעה ממש. סיניטה, כמו סמנטה פוקס בשעתו וכמו „מיראז'" לפני זמן קצר, באה בתור בונוס לקהל הסינרמה, שיקבל אותה, פעמיים, ביום חמישי (18 בפברואר) ולמחרת, יום שישי, בלי תוספת מחיר ובעצם, בלי נגנים.

סיניטה ופלייבק ושתי רקדניות, לא נשמעות סיבה מספיק טובה לצאת מהבית בליל־חורף קר. מה שמזכיר, שגם בביקורה הקודם, העדפנו את התנור המחמם על יציאה לקולנוע דן, כדי לראות אותה. ואז, כזכור, היא היתה עדיין אלמונית למדי, כשלזכותה להיט אחד ויחיד, „כזה מאצ'ו".

מאז היו לה עוד כמה הצלחות, כמו „מרגישה כמו בפעם הראשונה", „מאהב צעיר" ולאחרונה, „ג'י.טי.אר". היא עובדת עם סטוק־אייטקן־ווטרמן, שלישיית־הפלא האחראית להצלחות מסחריות רבות במצעדי הפזמונים ובהן „בננהרמה", „מת או חי" ועוד. אלבום הבכורה שלה ייצא בקרוב גם בארץ.

סיניטה, בת־21, ילידת סיאטל, וושינגטון, היגרה עם אמה, הזמרת, לאנגליה, וכבר בגיל 13 הופיעה על בימה מקצועית, כשגילמה את דורותי ב„הקוסם מארץ עוץ". היא הופיעה במחזות זמר אחרים בווסטאנד, של לונדון ובהם „חתולים" ו„מרד" (עיבוד מוסיקלי ל„המרד על הבאונטי", לצד דייוויד אסקס). השתתפה בסרטי קולנוע ודוגמנה.

תרומה מוסיקלית משמעותית לפופ העכשווי, קשה למצוא במה שהיא עושה. אבל היא מקצועית, עובדת עם צוות מקצועי לעילא, שמכיר היטב את השוק (ראה הצלחת ריק אסטלי) והיא יכולה בהחלט למצוא מקום במופע־דיסקו האנגלי. אנחנו, כאמור, נעדיף לישון כשתופיע בסינרמה, אבל לכל מי שיעדיף אותה על הבמה, ויוותר על המיטה החמה לשם כך, לא נותר אלא לאחל הנאה.

ע.נ.

קצת היסטוריה

האיש שרצח את נעורינו

עד ה־8 בדצמבר, 1980, היה מארק צ'פמן בחזקת אלמוני מוחלט, הוא יכול היה להישאר כזה, אלא שבאותו יום, קם ועשה מעשה, שהכניס אותו להיסטוריה הרצחנית של אמריקה, ביחד עם שמות כמו לי אוסוואלד וסירהאן סירהאן, צ'פמן, אז בן־25, ירה חמישה כדורי אקדח לגופו של ג'ון לנון והרג אותו. על השאלה החשובה מכל — מדוע? לא נתקבלה תשובה.

עד לפני ימים אחדים. כאשר תוכנית [illegible] הטלוויזיה הבריטית, [illegible] על האיש שרצח את לנון [illegible] ורצח, בה בעת, את נעורינו, את החלומות היפים על עולם ללא־אלימות. שלוש שנים נדרשו למפיק הסרט, קווין סים, כדי להשלים את התעודה החשובה, המזעזעת הזאת, הוא ניסה להיפגש עם צ'פמן, בכלא, בכלא, [illegible] אבל הרוצח סירב. סים המשיך ולחץ וצ'פמן, בסופו של דבר, הסכים. השניים שוחחו משך כ־36 שעות, בשש פגישות.

המפיק אומר, שצ'פמן לא הביע חרטה על מה שעשה. אם היה צער בליבו, אמר צ'פמן, היה זה על בנם של לנון ויוקו אונו, שון, שנותר יתום. צ'פמן אמר „לא היתה לי שום תחושה (כשיריתי). לא חשתי כעס, לא חשתי דבר. היתה דממה מוחלטת במוח שלי. כשלנון הביט בי, שמעתי קול בתוך הראש, שאמר לי קדימה, עשה את זה. התרחקתי כמה צעדים לאחור, שלפתי את האקדח בידי השמאלית, אפילו לא כיוונתי, ולחצתי על ההדק חמש פעמים."

[illegible] נורה במלון דקוטה [illegible] על כך הצטער צ'פמן שאמר כי, התכוון להמית את לנון בו־במקום. „שימוש הומני, המטורף הזה.

בחדרו, במלון שרתון נמצאו מספר חפצים אישיים, ביניהם עותק של הספר „התפסן בשדה השיפון", עליו רשם צ'פמן בכתב־ידו את המשפט „הבשורה, לפי ג'ון לנון".

בתוכנית הטלוויזיה נשמעה גירסה מזוויעה, לפיה רצח צ'פמן כדי לקדם את מכירות הספר.

בין לנון לצ'פמן נתקיימו שתי פגישות. בראשונה, ביקש הרוצח חתימה מקורבנו המיועד ושתי מעריצות שהיו בסביבה, אף צילמו את לנון חותם לצ'פמן. „שמעתי בתוכי קול שאמר מדוע לא ירית בו?" סיפר הרוצח, „כבר השבתי לוותר על הרעיון, לעזוב את ניו־יורק ולשוב הביתה, לאשתי, בהוואי, התפללתי לאלוהים, שימנע ממני לרצוח אותו. עם זאת, התפללתי לשטן, שייתן לי את ההזדמנות הבאותה."

[illegible] המתין, כאמור זמן, [illegible] לנון, יוקו [illegible] צ'פמן ראה בכך את האות [illegible]. „אם היו הולכים יחד, זה בצד זה, לא הייתי יורה בלנון," הוא אומר. „ידעתי שהגיע הרגע,"

והוא ירה.

ע.נ.

בעריכת צביה בן־שלום

ב.מ.פ
בלי מימצא פתולוגי

מוטב לכולנו שנהיה בריאים ולא נזדקק לרופאים, תרופות, בתי־חולים ובעיקר לא לחדרי מיון. מה עוד שמערכת הבריאות מתמוטטת ושרת הבריאות מנהלת קרב מאסף עם האוצר והולת. אך אם כבר ניזקקת לעזרה, שא תפילה לאלוהי הבריאות, שיהיה זה ערב שגרתי ושקט והשתצא מחדר המיון הזה בכיסך מיכתב המסיים את האבחנה בראשי התיבות — ב.מ.פ.

אכן, זה מה שאירע לי בערב גלילי חורפי קר. הקבלה עברה במהירות ראוייה לציון. ללא עיצומים ושביתות, כבר אני על המיטה התורנית. אחות חביבה מסיטה את הווילון ומודדת ביעילות וכוריות את לחץ הדם והחום.

מה־זה אני שואלת.

נסוד גמור היא משיבה בביטחון מוחלט ותוקעת מדחום לתוך פי.

מאוחר יותר, לפי שאלותיו של הרופא, התברר לי שלחץ הדם שלי נסק פלאים והדופק דהר במהירות של אצן אולימפי. רבע שעה לערך תקוע המדחום בפי וזאת הזדמנות נאותה לשים לב למוניטור המחובר לבחור צעיר בעל כיפה סרוגה. מבעד לווילון אני שומעת את אישתו נוזפת בו על כי לא נטל לאחרונה את תרופותיו. האיש לעומתה מנסה לשכנעה, שתיסע הביתה ואילו המוניטור מהבהב ומצפצף בקצב ליבו הפרוע.

המדחום עדיין תקוע בפי. האחות הלכה להכין טוסטים אחרים לרופא, לעצמה ולסניטר. אור הניאון השפוך על האולם הופך את עור פניהם של העובדים התורנים לחיוור חולני. הטלפון מצלצל. האחות הנחמדה, שלבשה בינתיים חולצת מנתחים ירוקה, כדי להגן על גופה מפני הקור הצפתי, חוזרת עם מגש עמוס לחם קלוי. היא מרימה את הטלפון העקשני וכפה מלא היא פולטת לתוך השפופרת — די, תשתקי כבר. אני לו אמרתי לו כלום. מה פתאום? למה את מצלצלת לכאן? אני אמרתי שיש לך דירה משלך? תשתקי כבר טוב? תשתקי... אחר־כך היא טורקת את השפופרת ומזעיקה באינטרקום את הרופא הפסיכיאטר.

במיטה השלישית, בקצה האולם, שוכב חייל שלקה בהלם. אני מעזה לשלוף את המדחום מפי. לו היה לי חלילה, חום היתה כבר הכספית מזנקת מעבר לזכוכית ומרסקת אותה. לשימחתי הרבה היא לא חרגה מעבר לקו הנורמה ואפשר להחזיק את המדחום ביד.

הפסיכיאטר מגיע. הוא מסיט את הווילון וניגש לחייל. אני שומעת את קולו של החייל זועק, — כן המפקד. הפסיכיאטר מנסה להרגיעו. איזו אימה נפלה על חייל צה"ל, שכך נידרך אפילו למראה רופא משוסם והייכניז הפסיכיאטר מגיח מעבר לווילון ומספר לנוכחים על תגובת החייל. אני שומעת בקולו נימה של ליגלוג. שוב ושוב הוא חוזר ואומר בהתפעלות — שמעתם איך הוא צעק, כן המפקד? הוא בטח חשב שאני המפקד שלו.

הכל מצחקקים חוץ מהרופא התורן, הוא עסוק עם האיש המחובר למוניטור. סוף סוף מתפנה האחות מן הטלפון והטוסטים וניגשת אלי. היא לוקחת מידי את המדחום ובמקומו מביאה מזרק וצינור חוסם, כדי לשאוב דם מתוך זרועי ולהעבירו לשתי מבחנות. באותו ערב נתנו עדיין המעבדות גם שירות לילה.

הרופא התורן נותן הוראה לאשפז את האיש עם המוניטור וזה שוב ושוב מנסה לשכנע את אשתו שתיסע הביתה. למה הוא עושה מאמצים כאלה להיפטר ממנה? האם היא מכבידה עליו בדאגתה היתרה או אולי יש להם ילדים הממתינים בבית לשובה של האם?

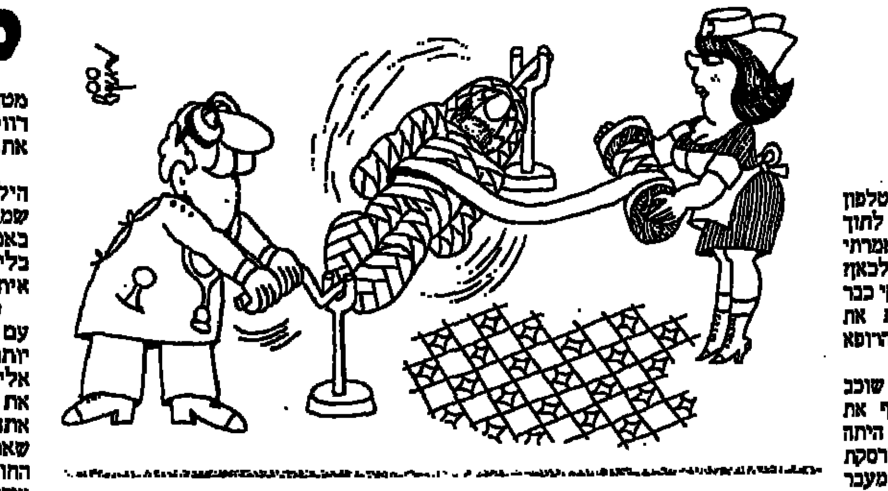

על כל פנים, הוא מצליח בסופו של דבר והיא מטלפנת למישהו שיבוא לאסוף אותה בעוד שעה. הסניטר מביא אלונקה ושני חלקי פיג'מה, העליון ורוד והתחתון כחול, או להיפך. עוזרים לאיש להתלבש ומסיעים אותו למחלקה. זהו. אין צפצוף פרוע ואין הבהוב. ותם הוויכוח מתי יש לקחת תרופות ואיך נוסעים הביתה.

הרופא מתפנה אלי. הבדיקה עוברת בשלום ואני מקווה שתוך זמן קצר אצא אל הלילה הקר ואסע הביתה. צריך לחכות לבדיקות הדם, מרגיע הרופא התורן את חפווני, אחר־כך נראה. מבחוץ נישמעת צפירת אמבולנס. אל תוך חדר המיון נזרקת נערה לבושה פיג'מה ורודה ודובון צה"לי. היא מתנשמת ומתנשפת, משתעלת ומכחכחת בגרונה לקול צחוקם של הנוכחים. המצן, היא זועקת וצוחקת, המצן. כאן מכירים אותה היטב. כך היא מגיעה לחדר המיון פעמיים בשבוע, לעיתים משכנעים אותה לחזור הביתה בכוחות עצמה ולעיתים היא מובלת אחר כבוד בעזרת ניידת משטרה. אכן, רק אדם שדעתו נשתבשה עליו יוצא מביתו בליל חורף מקפיא איברים ומשתרע מרצונו על המיטה הפירוונית של משרד הבריאות.

הצוות התורן משמיע הערות מבודחות: בפעם הקודמת השתעלת חזק יותר, מהר, להביא המצן, להזעיק קרדיולוג. רק הרופא התורן נותר רציני. הוא פוקד בנחת על האחות בחולצה הירוקה להשכיב את הנערה על המיטה ולהזמין ניידת.

התוצאות של בדיקת הדם הגיעו מן המעבדה. הרופא מניע ראשו בשביעות רצון, כותב מכתב למרפאה שלנו ומוסיף מרשם לתרופה. בסופו של המכתב אני רואה את שלוש האותיות הגואלות ב.מ.פ. — בלי מימצא פתולוגי. אני אוספת את התיק הקטן, שהכנתי למקרה של אישפוז, משחררת את המיטה ויוצאת לאוויר החופשי. הרוח הצורבת והקור אינם מפריעים לי. ערב ארוך בחדר המיון מאחורי ואני בדרך הביתה. אני „הרווחתי" אישפוז ומשרד הבריאות הרוויח מיטה פנויה.

אבי געוונטס, (העיקר הבריאות) אני אומרת לבריוגי, שעמד בגבורה בצפייה הארוכה, והפעם אני מתכוונת לכך בכל הרצינות.

רבקה זיו

כשהאור כבה

הפסקות החשמל בימי החורף, יותר משהן מטרד הן דבר חשוב ויקר. כשהאור כבה, דווקא אז, אתה מגלה דברים שלאור המנורה, אתה לא מוצא אותם.

אתה, למשל, מגלה שיש לך ילדים. הילדים מהווים בדרך־כלל מטרד להורים שמחוברים בטבורים אל הטלוויזיה. דווקא באמצע תכנית מרתקת הם רוצים עזרה בלימודים, או סנדוויץ' או סתם שמישהו ישחק איתם.

כשהאור כבה יש לך זמן. פתאום, לשוחח עם בני ביתך. מתברר לך שילדיך הם חכמים יותר מאשר חשבת, שהם צמאים שיתייחסו אליהם, רוצים לשמוע סיפור, מבקשים לספר את חוויותיהם מבית הילדים והכיתה. פתאום אתה מגלה שאתה נהנה להמציא סיפורים, שאתה מסוגל להקשיב, לתת עצה, לחבק. החושך עוטף אתכם והכול מצטופפים סביב עששית או נר, ליד התנור ומתלהבים מכך שגילו אחד את השני.

כשנכבה האור בבית, אין צורך וגם אין אפשרות לשטוף כלים, לנגב אבק ולסאטא. אתה מפסיק למרר לבני הבית את החיים. זה דווקא די חיובי שאי־אפשר לראות את הבלגן והלכלוך, הכול נעלם באפלה.

כשכבה האור ואין טלוויזיה אפשר לשבת עם ידידים ולשיר. כן סתם כך לשיר. כבר מזמן שכחת מתי הרגשת קרבה וחמימות אל ידידיך, אולי בכלל שכחת שיש לך ידידים במהלך חייך המודרניים, עתירי החשמל והטכנולוגיה.

כשכבה האור וחורף בחוץ, אתה יושב מול התנור על השטיח, מצליח לשחרר את הראש למחשבות שכבר מזמן לא הקדשת להן זמן. אתה נזכר שבכלל שכחת לחשוב. כל הזמן אתה בתהליכי קליטת חומר ופליטת אינפורמציה ואינך מגיע למחשבה טהורה ויצירתית.

לפעמים אני מתפללת שהפסקות החשמל לא תיפסקנה ותימשכנה לעד.

אבל כשהאור נדלק, כולנו נאנחים ואומרים „הו", כאילו קרה איזה נס.

סימה טלמון

הכי גדולה בארץ

חנות שקם הגדולה והמשוכללת בארץ פתחה את שעריה בגבול בת־ים־חולון. בשלב ראשון נפתחה קומת המסד ובה סופרמרקט־ענק, בן 2,500 מטרים רבועים. בעוד כחצי שנה ייפתחו שתי הקומות הנוספות.

הקמת חנות הענק היתה מבצע כמעט עצמו, אחד הגדולים בתולדות ענף הצרכנות והשיווק בארץ. אומר יוחנן גור, מנכ"ל השקם: „סקרים שערכנו העלו כי פוטנציאל הקונים של חנות כזו מגיע ל־380 אלף איש בעיקר זכאי קנייה, שנאלצו עד עתה לנדוד לחנויות מרוחקות כדי לממש את זכות הקנייה בשקם. כבר לפני שנים ביקשנו להקים חנות מודרנית באזור בת־ים־חולון. אולם מערכת הביטחון קבעה לנו סדרי עדיפויות: קודם לפתוח חנויות בעיירות פיתוח ורק לאחר מכן במרכז הארץ".

לחנות החדשה צמוד חניון מקורה בן שלוש קומות ובו 300 מקומות חנייה היא מצויידת בכל הציוד המשוכלל החדיש, כגון מערכת קירור חדישה, מערכת לגילוי אש וכיבוי אוטומטי: 17 קופות אלקטרוניות: מערכת מעליות, כולל מעלית שקופה במרכז החנות, למעבר בין הקומות. בנוסף ישמשו למעבר בין הקומות, מדרגות נעות. מנכ"ל שקם מציין בגאווה שכמעט כל הציוד והריהוט תוכנן ויוצר בארץ, בחלקו הגדול על־ידי מינהל התחזוקה של שקם או לפי הזמנתו.

החנות החדשה תשרת את אוכלוסייתן הצפופה של בת־ים, חולון, עד לראשון לציון ואת השכונות הדרומיות של תל־אביב. צוות העובדים ימנה, עם השלמת עבודות הבנייה, כ־250 אנשים כמנהל החנות מונה אל"מ (מיל) שלמה לוי, איש חיל התחזוקה שהשתחרר לאחרונה משירות קבע ובחצי השנה האחרונה עבר השתלמות מעשית בחנויות שקם.

מרים טאו

הלהיט של קומת המסד היא מחלקת הפירות והירקות, הגדולה בכל הרשת ובה באסטות מצופות פרי עץ עמוסות ואדמה בכל הצבעים ובטיב מעולה.

עזרה סיעודית מיובאת

ארגון „אדם ושירות אדם" דיווח, כי בשנת 1987 הוכפל מיספר הבקשות לעזרה סיעודית של עובדים זרים, בעיקר פיליפינים. עד לאחרונה נעזרו בעובדים זרים בעיקר נכים קשים, עתה מעדיפים קשישים רבים — ובני משפחותיהם — טיפול אישי צמוד של מטפל זר על פני אישפוז במוסד.

שירות התעסוקה, המודע לקשיים של המוסדות הגריאטריים נוטה לאשר הבאת עובדים זרים, לאחר בדיקת זכאותו של הנזקק. עבודתם של המטפלים היינם זולה במיוחד, עלויות טיפול צמוד (24 שעות ביממה) בידי פיליפיני במשך חודש היא כ־500 דולר, לעומת 2000 דולר תשלום חודשיים במוסד או כ־48000 דולר שכר מטפל ישראלי.

ארגון „אדם לשירות אדם" מטפל בהשגת אישורים מתאימים מהמוסדות הממלכתיים ודואג להבאת העובדים לארץ, לאחר בדיקת אמינותם ובריאותם. המעוניינים יתקשרו: 03-5461728.

מוס נגד קשקשים

לתכשיר החדש נגד קשקשים קוראים „מוס פירידקס", הוא מותח בארץ על־ידי פישר מעבדות פרמצבטיות והוא התכשיר השלישי (אחרי שמפו ומעצב שיער) בסדרת „פירידקס" הנלחם בקשקשים. המוס — כך היצרן — הוא יחידי מסוגו בארץ מתאים לכל סוגי השיער, מקל על הסירוק ושומר על גמישות השיער. נמכר במיכל לחץ בן־125 מ"ל ומ־100 ש"ח מקבלים 5 אגורות עודף.

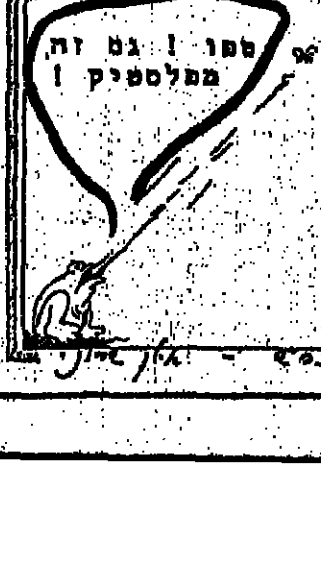

מה עשיתי בחופש הגדול (3)

וידוי בהמשכים

בעולם הכישוף והסייף

שלושת הימים שבילותי במיטה עם מורגן, הנסיך מהד, היו קדרים, גשומים וסוערים, ומאוורה הולמת להפליא. מורגן נדד בערבות מושלגות, הפליג בספינות סוערים, התמודד עם רוחות רפאים, ניגן בנבל, חד חידות [illegible] מביני, נאבק בכוחות הרשע והחושך [illegible]. אני הייתי בחופש, משתרעת במיטה והמרתי במכה אחת את הטרילוגיה של פטרישיה מק'קיליפ.

הנ"ל (עם עובד) מגדיר את שלושת הספרים כ„מדע בדיוני". ככה זה מקובל, אם כי המדע מיוצג בהם לא יותר מאשר [illegible] של תרשומי מצרים. הרמיזות [illegible] זאת פראי ומשתולל, עולה על [illegible] של כל העמים ועל המיתולוגיות של כל הדתות, אם ב„על החידות מחדיש, הגיבורים ברובם אנושיים, והולכת העלילה ומסתבכת ב„יורש של ים ואש" ואחר כך ב„נבל ברוח", עד כי נדמה לך שאין בשטח [illegible] נורמלי.

הספרים של מק'קיליפ מלאים מלכים [illegible] כמו של מתושלח, בעלי חידות, קוסמים [illegible], מגנני־הנבל, בעל המעמד המיוחד, [illegible], ממירי צורה, יורשי הארץ [illegible] והורמה עלקה לי המון זמן להבדיל [illegible] חיות לשירות אדם, ואנשים הלובשים [illegible] זהה. למרות זאת, העלילה פחות אלימה [illegible] במרבית הספרים של „כישוף וסייף". [illegible] המתייחסים אליהם כאל ז'אנר עצמאי ויש [illegible] אותם במדע בדיוני. אני כעוד [illegible] מוצאת הרבה מן המשותף בין [illegible] להדרבור.

[illegible] לשנים האחרונות נמניתי עם חסידית [illegible] של ספרות המדע הבדיוני. שקעתי [illegible] רב לפני הבום הגדול של אמצע שנות [illegible] כשלפתע כל המולים עלו על הגל, [illegible] „אודיסיה 2000" היו המון קוראים. [illegible] על המדע הבדיוני משחר נעוריי, [illegible] יותר מאשר על בלשים, כי בנוסף [illegible] למחות יש בו גם הרבה־הרבה [illegible] מקום לדמיון. פעם חשבתי, שאין לי [illegible] לדמיון שבמדע הבדיוני. במרכזת [illegible] חוזרים על עצמם בשינויים גדולים [illegible] אתה קורא ומרגיש שכבר היית [illegible] עם שתקפים מעט פרימיטיבית [illegible] שנות השבעים, כשהכל [illegible] המשותלים, כל מה שעניין [illegible] זאת היה מלקח האושה, (בעיקר [illegible] המחברים ממש מרהימים [illegible] ובשמרנות), והפתרונות [illegible] המוצעים לאנושות

בעתיד הרחוק. בשטח זה הדמיון של המחברים התגלה מוגבל להחריד: הם פשוט לא היו מסוגלים להמציא שום דבר חדש. כל משטרי כדור הארץ — החל בשבטי־פטריארכלי וכלה בטוטליטרי־ממוחשב שונו אך במעט, בהתאם לנסיבות טכניות, והועתקו בואריאציות שונות לעולמות אחרים. קחו למשל את אסימוב: באחרים מספריו הוא מעביר את האדם מיליוני שנה קדימה, מפזר את המין האנושי ברדיוס של אלפי שנות אור ממערכת השמש ומשאיר לו נפש זעיר־בורגנית מובהקת. החברה היא קפיטליסטית, נאורה, אמצעי תשלום, גוזים, החוק מגן על הרכוש הפרטי, סופרים יותר מתוחכמים מלבישים — במידה רבה או פחותה — את המנטליות האנושית (הזעיר־בורגנית, בדרך כלל) על מעלותיה (מעטות) וחסרונותיה (רבות) על תושבי עולמות אחרים. אולי אני טועה, אבל עד כמה שזכור לי, רק הסופר הפולני סטניסלב לם מודה, שאין לנו כל אפשרות להבין אינטליגנציות אחרות בעצם — אפילו איננו מסוגלים לזהותן.

בספרי „הכישוף והסייף" אין בעיות של משטרים, גם לא של יצורים מעולם אחר. הכל מתרחש בעולם אחר, עולם של אגדה, של קסם, מלחמות בכייאור ורדיפה אחר צדק. החברה היא בדרך כלל פיאודלית, הגבורים שייכים למעמד השולט, פשוטי העם מהווים בקושי רקע לעלילה. אם המלך יוצא למלחמה בראש רבבת חוגרי חרב ומחציתם נופלת בקרב — עוקב הקורא אחר כל צער מצערי המלך, מודע לכל הרהוריו ולבטיו, ואילו לחמשת־אלפים חללים מוקדשת רק שורה אחת. לא הגיע לידי ספר ברוח־ביישופי, שגיבוריו הם מפשוטי העם.

גם הגיבורים של מקקיליפ שייכים לאצולה. בסוף כל ספר מוקדשים שניים שלושה עמודים לרשימת אנשים ומקומות, שבלעדיה הקורא ילך לאיבוד. גם זו לטובה.

יש המשווים את הטרילוגיה של מקקיליפ לשר הטבעות של טולקין. אכן, גם זו טרילוגיה וגם זאת. פה גם שם נודדים הגבורים בארצות בעלות שמות מוזרים (אפילו הצליל דומה), פה גם שם רוצים הרעים להכניע את הטובים: פה גם שם מתרחשים מעשי כשפים. אך בעוד שאצל טולקין הגיבורים אנושיים מאוד (אפילו, ואולי במיוחד, אלה שאינם אנשים) ומשתמשים במעשי קסמים לעתים נדירות, אצל מקקיליפ העל־טבעי הוא הנורמה. העלילה מסובכת, מלאת מתח. עד הפרק האחרון אין לדעת על מה בעצם המהומה — אבל קשה להינתק. עכשיו אני מחפשת את הספר במקור. מתה לדעת איך כותבים באנגלית שמות כמו עיזיג או עיזי. אולי למקור צורפה מפת האזור, שכל כך חסרו לי. טולקין טרח לצייר מפות. המו"ל העברי הביא אחדות מהן, הוא ויתר, לעומת זאת, על נספחים, יותר ממאה עמודים של חומר „מדע־היסטורי", המכיל את דברי הימים של מלכי נומאנור וגונדור: תולדות ארגורן ושאר הממלכות; כרוניקה מפורטת של אירועים (לפי לוח ה־Shire), הוא מתו מגורי ההוביטים, כידוע: תרשימי שושלות של משפחות טוק, באגינס, ברנדיבוק וגאמג'י, הסברים על הלשון והכתב של העמים המשתתפים בעלילה; הסברים של שמות ועוד. לא, הכל יבש, מתומצת, ממש כמו בספרי היסטוריה, הכל דמיון פרוע ביותר של טולקין.

אין לי מושג באיזו זכות ויתר המו"ל הישראלי על נספחים אלה ואני רואה את עצמי בזימול שיש בידי „שר הטבעות" במקור. יתכן שבלעדיו אני חשרה בכשרים. יתכן שגם באנגלית אין בספרית של מקקיליפ מפות והרקע הסבר על תולדות העולם, שבו מתרחש מורגן, הנסיך מהד. אבל אני רוצה לראות זאת במו עיני.

צב"ש

9.2.88

מכבי תל־אביב — הפועל חולון 73:86 (31:40)

מאת יצחק ויטהוף

14 נקודות רצופות שקלעו שחקני מכבי תל־אביב ללא מענה מחוקו סיגור — 67:64 ליתרון 64:78 בפרק זמן של 4 דקות (38:34). עובדה שהעניקה לאלופה הישראלית נצחון מוראלי וחשוב על הפועל חולון 73:86, שלושה ימים לפני משחק החוץ שלה בבית הגמר האירופאי מול ברצלונה הספרדית. יחד עם זאת ספק אם היכולת שהציגה מכבי ת"א תספיק מול האלופה הספרדית.

להפסיד שני משחקי ליגה ברציפות לא יכלה להרשות לעצמה מכבי ת"א. אך לאורך דקות רבות במשחקה אמש היא עמדה בפני מצבים קשים, מול קבוצה חולונית עיקשת שביקשה להקפיא את הכדור ולזרוק רק ממצבים בטוחים. אך למכבי ת"א של אמש היה את דורון ג'מצ'י בכושר קליעה מצויין (8 סלי 3 נקודות תוספת סל אחד רגיל) ואת קווין מאגי הכל יכול עם 31 נקודות ו־12 כדורים חוזרים.

מוטי דניאל הכניס למכבי ת"א את מימר השמירה כאשר שיתק בצורה יעילה למשך דקות רבות את ג'ו דאוסן הצלף החולוני שקלע בסך הכל 24 נקודות, אך דניאל יכול לזקוף לזכותו את העובדה שדאוסן לא קלע יותר.

יתר שחקני מכבי ת"א גילו עליות וירידות במשחק, לבד מקן בארלו שגילה חולשה מדהימה וכלל לא היה במשחק (4 נקודות ו־5 כדורים חוזרים).

הפועל חולון לא הבריקה במשחקה. למרות שבמשך 35 דקות הצליחה להיות בתמונת המשחק ואף להוליך מספר פעמים במחצית השניה נגררה בדקות אחרונות למשחק הרפתקני כאשר שמואל זיסמן החטיא 5 נסיונות קליעה מטווח 3 הנקודות, החטאות שהפכו לסלים מהירים מהעבר השני. קני אורנג', ג'יימס טרי וניב בוגין ביצעו עבירות רבות. במחצית הראשונה היה המשחק שקול. כל קבוצה הוליכה לפרקים ביתרון שלא עלה על 5 נקודות. בדקה ה־12 הוליכה חולון 16:18, מכבי הפכה ל־22:27. בדקה ה־18 נרשם שוויון 35:35 ובמחצית הוליכה מכבי — 37:40.

בדקה ה־28 הוליכה מכבי 52:58, כאן הוצא דורון ג'מצ'י לאחר מספר זריקות הרפתקניות והפועל חולון ניצלה זאת כדי להשוות ל־58:58 ואף הוליכה 60:62 ו־64:67 (34). כאן נכנסה חולון לתרדמה, מכבי התעוררה, הלמה ובסוף ניצחה — 73:85.

מכבי קלטה 28 כדורים חוזרים לעומת 21 של חולון ואורנג' 6 כדורים חוזרים).

שפטו ראובן וירובנקי ומנשה הרמן, לעיני 3500 צופים, בהיכל הספורט ביד־אליהו.

● קלעו למכבי ת"א: מאגי 31, ג'מצ'י 26, ברקוביץ 11, דניאל 7, באלו 4, סימס 3, קורנליוס 2 ואורואסטי 1.

● קלעו להפועל חולון: דאוסן 24, אלימלך 10, בוגין 10, בודמור 9, זיסמן 8, אורנג 6 וטרי 6.

ליף + מרטין + פרימן=נתניה

הפועל הגליל העליון — מכבי נתניה 79:113 (42:68)

הפועל גליל עליון באה מהצפון הקר עד לנתניה, טיילה במגרש, והביסה את שאריות הפליטה של מכבי נתניה — 79:113 לאחר שבמכבי במחצית הוליכו שחקני הגליל — 42:68.

ברד ליף (30 נקודות), טרי מרטין (25) ווין פרימן (24) קלעו יותר בדיוק את שקלעה מכבי נתניה יותר.

הפועל הגליל העליון לא נאלצה

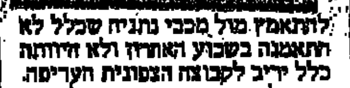

להתאמץ מול מכבי נתניה שכלל לא התאמנה בשבוע האחרון ולא הזדהתה כלל יריב לקבוצה הצפונית העדיפה.

החל משריקת הפתיחה של אסא קמינר ואריק זילברברג; צלפו שחקני הגליל לסל נתניה וככל שנקפו הדקות צמח ההפרש לשיאים. הפרש השיא במשחק (41 הפרש) נרשם בדקה ה־32 — 58.99. לקראת הסיום שיתף מולי קצורין, מאמן הגליל, את כל שחקני הספסל שלו ואיפשר לסטיב שלכטר לקלוע 32 נקודות ולקלוט 8 כדורים חוזרים.

כל שחקני הגליל העליון ששיחקו (9 שחקנים סה"כ) קלעו.

100 צופים חזו במשחק באולם כן גוריון בנתניה.

● קלעו לגליל העליון: ליף 30, מרטין 25, פרימן 24, הנפלד 17, מטלון 6, בן־עטר 4, שני כהן 3, פליישר 2 ומזרחי 2.

● קלעו למכבי נתניה: שלכטר 32, בלאט 16, רוס 9, דייסנר 8, דוקריש 8, אפוטה 4, רייס 2.

דוד בכר

מה היה? מאין

מכבי ר"ג — בית"ר ת"א (40:56) 91:117

לפני המשחק בין מכבי ר"ג לבית"ר ת"א קיוו אנשי המנורה להתאושש על חשבון הרמת־גנים, אך בסיום התברר לבית"רים שהם יאלצו להכות להזדמנות אחרת. פשוט מכבי ר"ג היתה גדולה עליהם.

כוכב בית"ר מרק סימפסון נשמר ע"י ליאור ארדיטי וג'ורג' מורו נשמר ע"י סטן מאיו.

במחצית השנייה גדל ההפרש בהדרגה כששחקני רמת־גן הצעירים שילר, ארדיטי ושוורצמן חותכים את ההגנה הבית"רית שוב ושוב.

הבית"רים היו חסרי אונים, עצבניים והירבו בפגיעות גופניות, כאשר באחת מהן פגע ג'ורג' מורו באגרופו באמיר בינו שנאלץ לנטוש את המגרש שותת דם, זאת ללא תגובת השופטים.

כניסתו המחודשת של הרולד קילינג הוירטואז, שחימם את הספסל כ־20 דקות, סתמה את הגולל על בית"ר.

רמת־גן פתחה בסערה את המשחק ועלתה ליתרון של 2:10. הבית"רים השוו ל־22:22, אך בינו, שוורצמן ומאיו הרגיעו את אוהדיהם ועלו ליתרון 28:38 ו־40:56 בסיום המחצית הראשונה.

במחצית השניה גדל היתרון בהדרגה 60:76, 66:88, 79:108 ו־91:117 בסיום.

שפטו חלש אברהם זגול ושי שטריקס, לעיני כ־200 צופים, בכפר־המכביה.

● קלעו למכבי ר"ג: מאיו 35, קילינג 21, שילר 17, ארדיטי 15, בינו 15, רכליס 10, שוורצמן 2 ותייך 2.

● קלעו לבית"ר ת"א: טימפסון 30, מורו 20, שטיין 12, מוסקוביץ 10, גינזבורג 6, הבארד 6, יעקובי 5 וקוליהס 2.

אריה גיטליס

מי בתחתית? ומי במרכז?

מכבי חיפה — הפועל ירושלים 80:88 (41:50)

מכבי חיפה לא יכול לצפות ליריב נוח יותר מיריבתה אמש, הפועל ירושלים. יכולת טובה של תומר שטיינהאואר, גיון פלארוס ועדי גורדון מול הרכב מלא של הפועל ירושלים שגילה חולשה מדהימה העניק לבחוריו של חיים בוכבינדר נצחון 80:88 לאחר 41:50 במחצית.

מכבי חיפה נלחמה לאורך כל דקות המשחק כאילו היא נמצאת

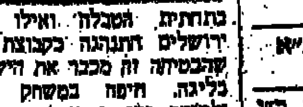

בתחתית הטבלה ואילו הפועל ירושלים התנהגה כקבוצת צמרת שהבטיחה זה מכבר את השארותה בליגה. חיפה במשחק מחושב ולקחת זריקות אחראיות, בעיקר במחצית הראשונה, העניקו לה יתרון שלא נשמט עד לסיום.

לעומת מכבי חיפה הירבתה הפועל ירושלים להחטיא ממצבים נוחים (30 מ־72 זריקות). חיפה דייקה ב־34 מ־56 זריקות שדה.

הפתיחה נאה, היתרון ירושלמי 0:4 ואז עד מהרה השוו החיפאים ל־6:6 בדקה החמישית והובילו בפעם הראשונה 11:12 בדקה השישית. מכאן ואילך, הלך היתרון וגדל ובדקה ה־15 הגיע ל־29:40 לחיפה.

בתחילת המחצית השניה, הצליחו החיפאים להגדיל את ההפרש ל־14 נקודות, 45:59, 49:63 ו־65:79. אז חלה התאוששות ירושלמית 82:73, 84:76, 88:79 ובסיום 80:88 לחיפה.

שיפוטם של דוד רבן ונימרוד ברין לא היה נקי משגיאות. 1500 צפו במשחק באולם מנחת בירושלים.

● קלעו למכבי חיפה: פלארוס 18, שטיינהאואר 16, גורדון 14, שפע 14, בניון 13, רוזנברג 8, ברגע 4 ואופיר 1.

● קלעו להפועל ירושלים: הריסון 20, חזן 17, בראון 15, מילר 10, קנו 7, סלימי 5, אטלס 2, בן ארי 2 וכבנט 2.

איתן אייל

נצחון לאחר שריקת הסיום

אליצור נתניה — הפועל חיפה 77:79 (43:31)

זה השבוע השלישי ברציפות יורדת הפועל חיפה מנוצחת באולמה ברוממה, מסל בשניות הסיום. אחרי ההפסדים האכזריים להפועל חולון ולמכבי חיפה, הגיע אמש ההפסד המבאיש מכולם מול אליצור נתניה, 79:77 לאחר יתרון חיפני משמעותי בהפסקה — 31:43.

הדקה האחרונה היתה מצמררת. חיפה הוליכה — 74:77, אולם השופטים החלשים טוד וורניק ויצחק רמות ששיפוטם עיפה קשות את החיפנים שרקו עבירה דימיונית לחובת גיא גורס על קארל נברסון כשנותרו 49 שניות לסיום. עבירה זו זיכתה את נברסון ב־3 זריקות עונשין והוא דייק את כולן — 77:77.

חיפה איבדה כדור נוסף וביצעה עבירה, אך דני ברכה החטיא מקו העונשין כשנותרו 33 שניות לסיום.

חיפה יצאה להתקפה נוספת ד־11 שניות לסיום ביצע קארל נברסון עבירה חמישית על דולנד יוסטון. המאמן החיפני יריב ורשיצקי החליט להמר על זריקה ועוד זריקה. יוסטון תחטיא, נתניה השתלטה על הכדור החוזר וממש עם השריקה לסיום שרק וורניק לעבירה חמישית של קסקי על לוקהאס. למרות שהמשקיף, שופט העבר הבין לאומי יצחק פיסטינר, אמר מפורשות לוורניק כי זריקה, הסיום קודמת לעבירה פסק השופט על שתי זריקות אותם ביצע לוקהאס ללא דופי.

לאחר שריקת הסיום נראו חוויונות צער קודעי לכבות בקבוצה החיפנית ובין אוהדיה כאשר עיקר החיצים הופנו לעבר אנשי המשרוקית.

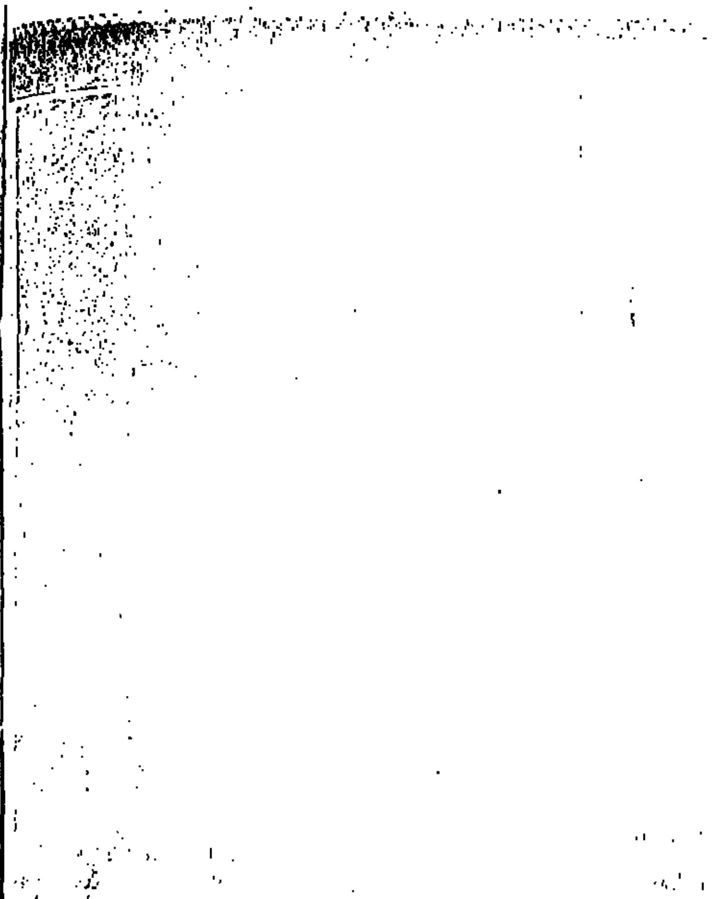

קווין מאגי קולע ... שלו במשחק אמש ... מכבי תל־אביב, את הפועל חולון 73:85 ... (צילום: אריק ...)

ההפסד מתאכזר לחיפה שהוליכה במשך 39 דקות מול נתניה שהוליכה רק 0:2 ו־2:4. היתרון החיפני גדל מ־11:43 בהפסקה ל־16:54 (הפרש שיא), אך נתניה צימקה בהדרגה 60:63 ו־69:71.

חיפה כבר הוליכה — 69:75 וכאן הגיע הסיום הדרמטי שהעניק לצבי שרף (נהול מצויין) מנת והכנבן לאחר שלושה הפסדים רצופים.

● קלעו לאליצור נתניה: נברסון 24, ויטמן 17, לוקהאס 11, מלוביץ 10, פייר 10, ברכה 5 וגורן 2.

● קלעו להפועל חיפה: יוסטון 29, שם־טוב 16, קסקי 9, יוברט 9, וולס 8 וגורס 6.

יוסף גלזר

במחזור הבא

● ראשון, 14 בפברואר: הפועל ת"א — מכבי רמת־גן; בית"ר ת"א — הפועל חיפה.

● שני, 15 בפברואר: אליצור נהדיר רמלה — מכבי נתניה; אליצור נתניה — הפועל ירושלים; מכבי חיפה — מכבי ת"א; הפועל חולון — הפועל הגליל־העליון.

החמישיית המחזור

● דורון ג'מצ'י (מכבי ת"א)
● רולאנד יוסטון (הפועל חיפה)
● תומר שטינהאואר (מכבי חיפה)
● אריל ויליאמס (אליצור רמלה)
● סטן מאיו (מכבי ר"ג)

מלך הסלים

1.	סמפסון	(בית"ר ת"א)	513
2.	יוסטון	(הפועל חיפה)	425
3.	ליף	(גליל־עליון)	392
4.	טאונס	(הפועל ת"א)	390
5.	מאגי	(מכבי ת"א)	388
6.	דאוסן	(הפועל חולון)	379
7.	מאיו	(מכבי ר"ג)	361
8.	מקנזי	(בית"ר רמלה)	354
9.	קילינג	(מכבי ר"ג)	352
10.	ביניון	(מכבי חיפה)	340

מלך 3 הנקודות

1.	סמפסון	(בית"ר ת"א)	63
2.	גורן	(אליצור נתניה)	59
3.	רוזנברג	(מכבי חיפה)	47
4.	שם־טוב	(הפועל חיפה)	44
5.	ג'מצ'י	(מכבי ת"א)	40
6.	נברסון	(אליצור נתניה)	31
7.	גורדון	(מכבי חיפה)	28
".	קנז	(הפ. ירושלים)	28
9.	זיסמן	(הפועל חולון)	27
".	יעקובי	(בית"ר ת"א)	21

כדוריד

פורטוגל — ישראל 17:19

נבחרת הכדוריד של ישראל ניצחה הלילה ברקה האחרונה על פורטוגל — 19:17, לאחר 11:9 לפורטוגלים במחצית.

המשחק היה באליפות העולם דרגה ג'.

לישראל הירבו להבקיע: מנסך 8, דיין 3 וקושניר 3.

הפועל גבעת־חיים הפתיעה בנצחון על מכבי ת"א 62:65

מאת יוסף חכם

במשחק המרכזי במחזור ה־16 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל גברה הפועל גבעת־חיים במשחק חוץ על מכבי תל־אביב — 62:65 (32:42).

במשחק שהיה באולם בכפר־הירוק היו שחקניות הפועל גבעת־חיים טובות מיריבותיהן. הירבו לקלוע להפועל גבעת־חיים: דימנט 21; גורן 18 ומזור 13. למכבי ת"א: גיוסטר 26 ושרף 19. שפטו: ברקן ואלקלעי.

● באולם הפועל בבידה גברה קבוצת הפועל גלבוע על הפועל ירושלים — 59:79 (26:43). הירבו לקלוע להפועל גלבוע: גורפינקל 22; ברס 20; מלמה 11 ודייכמן 11. להפועל ירושלים: אדמון 14; מושיוב 13 ורוקנטי 12. שפטו: בוימן וגלצר.

● בקרב־תחתית באולם ביה"ס ישורון בפ"ת ניצחה אליצור המקומית את אליצור ראשל"צ — 62:68 (32:44). הירבו לקלוע לאליצור פ"ת: וולך 24 וגולדשטיין 20. לאליצור ראשל"צ: כץ 22 וגורדון 18. שפטו: עוזרי ומלול.

● באולם גושן בקרית־מוצקין גברה האלופה, קבוצת אליצור ת"א, על מכבי קרית־מוצקין — 45:66 (20:28). הירבו לקלוע לאליצור ת"א: דרייגוד 16; בירקן 12 ופרח 10. למכבי קרית־מוצקין: יערי 17; ברגמן 11 ואמסלם 10. שפטו: פרי וגולן.

● בקרב מרתק באולם בית ברבור בתל־אביב גברה קבוצת בני יהודה ת"א על הפועל ת"א — 52:53 (32:21). את סל הנצחון קלעה סיגל טרבולסי 15 שניות לסיום. שחקניות הפועל ת"א הוליכו בדקה ה־24 — 23:42. הירבו לקלוע ...

טבלת הנשים (אחרי המחזור ה־16)

1.	אליצור ת"א	834־1320	32
2.	מכבי ת"א	956־1133	28
3.	הפועל ת"א	878־1025	27
4.	גבעת חיים	1020־1115	27
5.	מכבי מוצקין	945־1000	25
6.	הפועל חיפה	973־1025	25
7.	הפועל גלבוע	981־997	24
8.	בני יהודה	1002־1133	22
9.	אלי. ק. אונו	1137־1119	20
10.	אליצור פ"ת	1108־862	20
11.	אלי ראשל"צ	1165־856	19
12.	הפ. ירושלים	1127־853	19

9.2.88

הפועל ת"א: כאן שביתה

מאת יצחק ויטהוף

שחקני קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב החרימו אתמול את אימון הקבוצה לאחר שלא קיבלו את המענקים עבור הישגיהם בליגה.

כזכור שבתו כדורגלני הקבוצה לפני שלושה שבועות מאותה סיבה. אז נמסר להם כי הכספים ישולמו ולפיכך חזרו לאימונים.

לפני שלושה שבועות היו לקבוצה 31 נקודות ליגה ואילו כיום יש לקבוצה 38 נקודות. שחקני הקבוצה טוענים כי האגודה חבה להם סכום של 350 אלף ש"ח עבור 35 נקודות ליגה (השחקנים קיבלו כספים עבור 3 נקודות ליגה בלבד).

דריקס ולוין ניצחו ביומן פולין

ישראל ב' — פולין ב' 1:2 (1:2)

מאת חיים לוי

מחצית ראשונה טובה של נבחרת המשנה הישראלית הספיקה לה אתמול כדי לזכות בנצחון נאה על הנבחרת המקבילה של פולין 1:2 ולהעניק מעט קורטוב של נחת לאוהדי הנבחרת ולמאמנה מילאנקו מיחיץ'.

כדורגלני הנבחרת הפגינו במחצית הראשונה משחק צוות מלווה ברוח לחימה ומעל לכל ניצלו עד תום את ההזדמנויות שהיו להם כדי לכבוש ולהוליך 0:2 כבר בדקה ה־30. בדקות אלו גילת הנבחרת משחק טוב בהגנה בראשותם של אפרים דוידי ויעקב הילל. הקישור עם אלי כהן, ליאור רוזנטל ויעקב שוורץ הפעילו היטב את החלוצים אלי דריקס וניר לוין. אלו הטרידו שוב ושוב את המערך של האורחים.

אולם במחצית השניה, כאשר ביצע המאמן מיחיץ' מספר חילופים איבדה הנבחרת מתנופתה וברוב דקות המחצית השניה ננעלה על שערה. רק יכולת טובה של חולית ההגנה מנעה איבוד הנצחון.

מנגד, האורחים הגם שהפגינו משחק מהיר מלווה ביכולת אישית טובה, לא הצליחו להגיע למצבי הבקעה לנוכח יכולתה הטובה של הגנת הנבחרת, שידעה לסגור היטב את חלוציה המסוכנים של פולין.

פתיחת המשחק היתה שייכת כולה לנבחרת. בדקה השמינית בעט דריקס מתוך הרחבה, מעמדה טובה, לחוץ. הנבחרת המשיכה בתנופתה ובדקה ה־13 פרץ ניר לוין ובעט נפלא מ־16 מטר אולם השוער האורח הדף בזינוק נאה.

בדקה ה־21 גם שוער פולין לא יכול היה להושיע. ניר לוין, שהיה בדקות אלו פעלתן, פרץ באגף ימין ושלח כדור רוחב לגורדנה, זה הסיט לדריקס שטקרוב דחק לרשת — 0:1 לישראל.

בדקה ה־30 כבר 0:2. הפעם היה זה ניר לוין שבעט מתוך הרחבה לרשת הגבוהה.

לאחר כיבוש השער השני נסוגה הנבחרת ואיפשרה לאורחים לצאת להתקפות שבאחת מהן, בדקה ה־44, הצליח פרושיק להשתלט על הכדור בתוך הרחבה והכניע את אריד שמיר 2:1.

במחצית השניה היתה השליטה ברגלי האורחים שתקפו את שער הנבחרת אולם יכולת טובה של ההגנה וכן של השוער בוני גינצבורג, שהחליף את שמיר, מנעה כיבוש שער.

● ישראל: שמיר, ש. מנחם, מ. שמעונוב, דוידי, י. הלל, אלי כהן, ל. רוזנטל, שוורץ, גורדנה, דריקס, לוין. כן שותפו: גינצבורג, רבינוביץ, סגל, קרוש, צרפתי, עמר, ורוני לוי.

● פולין: שצ'נסה, קוכציקי, קרול, ינרלפסקי, ירוצ'ק, טרשביץ, פרושיק, קצמרק, צ'יסיק, מורדיניאק, אוכבא. כן שותפו: דיזו, צידוני וויקשר.

מיחיץ' ימסור מחרתיים דו"ח

המאמן הלאומי מילאנקו מיחיץ' ימסור מחרתיים דיווח מלא לועדה המקצועית ולמזכירות ההתאחדות לכדורגל על סיכום הכנת הנבחרת הלאומית לקראת הטורניר באוקיאניה.

המפגש בין המאמן להתאחדות יתקיים למעשה למחרת המשחק עם פולין ולפני המשחק עם אנגליה שאותו רואים בהתאחדות כמשחק ראווה לרגל חגיגות 60 שנה להתאחדות הכדורגל ולאו דוקא כמשחק מבחן נוסף של הנבחרת הלאומית. עם זאת אומר שאול סוורי "המפגש עם מיחיץ' מהווה בסך־הכל סיכום משחקי המבחן של הנבחרת הלאומית ואין בו כדי להביא לשינויים במסגרת הנבחרת". סוורי מעריך כי כבר לאחר המשחק עם פולין ייקבע באופן סופי הסגל לאוקיאניה.

ועדת אוקיאניה התכנסה שלשום כדי לדון בהכנות הנבחרת אולם עסקה רק בנושאים טכניים ואדמיניסטרטיביים.

אבי כהן, בלם גלאזגו ריינג'רס אמור ליטול חלק במשחק עם פולין ואמש אמור היה להגיע לישראל.

ליגות אזוריות

הפסד לאלופה קרית־שמונה

מאת אביהו שמירא

שמה בליגה האיזורית גליל עליון בכדורגל. האלופה קרית שמונה נחלה במחזור המשחקים האחרון הפסד ליגה ראשון העונה 4:1 לרישה, עובדה שלא עירערה את מעמדה בראש הטבלה.

הגושרים לא הופיעו למשחק החוץ שלה נגד רייחניה וספגה על כך הפסד טכני 2:0.

יתר התוצאות: עמיר — מרגליות 1:6; נאות מרדכי — להבות הבשן 0:4; איילת השחר — ראש פינה 1:5.

צמרת הטבלה

1.	קרית שמונה	11	15־41	20
2.	נאות מרדכי	12	21־46	18
3.	הגושרים	12	17־37	17
4.	עמיר	12	20־36	15
5.	איילת השחר	12	30־47	14

קבוצת הגושרים הודיעה כי היא מתפרקת, אולם רכז הליגות רמי שטיינמן מאיילת השחר הודיע כי אינו מוכן לקבל את ההודעה כיוון שלא קיבל אותה בכתב.

הודעת הגושרים באה לאחר החלטת ועדת הליגה האיזורית להעניש את הקבוצה בהרחקה למשך שנה ממשחקי גביע אילן אבני ז"ל שלא הגיע לסיומו לפני מספר חודשים.

קבוצות הגושרים וקרית שמונה שיחקו בחודש נובמבר בגמר גביע אבני. משחק זה הסתיים במהלומות. ועדת המשמעת של הליגה החליטה להרחיק את שתי הקבוצות לשנתיים ממפעל זה, אך לאחר ערעור הוחלט להפחית את העונש לשנה אחת בלבד.

שחקן קבוצת הגושרים יצחק קנר הורחק עד סוף העונה, זאת לאחר שלפני שנה הוא הורחק לכל ימי חייו אך לבסוף הוחלט להחזירו למגרשים על תנאי, והשחקן ששיחק בעבר בהפועל קרית שמונה הוזהר כי אם יספוג כרטיס צהוב אחד הוא יורחק לצמיתות. בעקבות החלטת הגושרים כי היא מתפרקת, אך רכז הליגות הודיע כאמור כי אינו מקבל את ההודעה עד שלא תונח בפניו בכתב.

דריקס ואלי כהן שיכנעו את מיחיץ'

מאת חנניה ראובן

נשיא המדינה, מר חיים הרצוג יהיה אורח הכבוד במשחק הבין ארצי הידידותי מחר בין נבחרות ישראל ופולין באיצטדיון רמת גן.

סגל הנבחרת הלאומית יתכנס היום אחר הצהריים ויקיים אימון ב־4 לקראת המשחק מול פולין מחר ב־4:45.

בעקבות הצטיינותו של אלי דריקס, במדי נבחרת ב' אתמול בכפר סבא מול הפולנים, והרמזים שנתן המאמן בקשר לחוליית הקישור, נראה שהכדורגלן התל־אביבי, יחד עם אלי כהן מהפועל תל־אביב, עשויים לפתוח מחר בהרכב של נבחרת ישראל הלאומית.

ההרכב המסתמן למחר הוא: גינזבורג, אבי כהן (מבית"ר), אבי כהן (מגלאזגו), ניר אלון, יגאל הלל, דניאל ברייליובסקי, ניה קלינגר, אלי כהן (משה סיני), אורי מלמיליאן, רוני רוזנטל, אלי דריקס (שלום תקווה).

● במשחק בין לאומי שייערך היום ב־4.45 בקרית אליעזר תארח מכבי חיפה את פורטונה דיסלדורף המוליכה בראש הליגה השניה במערב גרמניה.

● שביתת הכדורגלנים בהפועל חיפה הסתיימה לאחר 9 ימים. הכדורגלנים שבו להתאמן לאחר שהובטח להם כי משכורותיהם ישולמו עד סוף השבוע.

הויזמן הושעה

שופט הכדורגל אמנון הויזמן הושעה על ידי איגוד השופטים עד להודעה חדשה.

הויזמן הפר את הוראת איגוד השופטים שלא להתראיין. הוא הופיע בטלוויזיה וסיפר כי ראה את היריקה של אלי אוזן בפניו של יגאל הלל ואף דיווח את המקרה לשופט הראשי אריה פרוסט.

בשבת שימש הויזמן כקוון במשחק גביע הטוטו בין בני יהודה להפועל "צפרירים" חולון (0:1).

נערי בראזיל יבחנו את ניו־זילנד

נבחרת הנוער של בראזיל בכדורגל עד גיל 19 תבחן את נבחרת ניו־זילנד, יריבתה של ישראל בקדם האולימפי.

מזכ"ל פיפ"א יתווך בין ישראל לבלגיה בנושא אוחנה

התערבותו של מזכ"ל פיפ"א בלאטור, עשויה לסלול את הדרך להשתתפותו של אלי אוחנה, כדורגלן מכלן הבלגית, במשחקים הקדם אולימפיים בחודש הבא בניו־זילנד ובאוסטרליה.

בעקבות פנייה של התאחדות הכדורגל הישראלית, ולחץ כבר שהפעילה ההתאחדות הבלגית על קבוצת מכלן, כבר הספיקו ראשי המועדון הבלגי לשלוח איתותים שהם מוכנים לפשרה על פיה ישוחרר אוחנה לחלק מן המשחקים.

התאחדות הכדורגל הישראלית עדיין עומדת על שלה לשחרר את אוחנה לכל ששת המשחקים הקדם אולימפיים.

מזכ"ל פיפ"א הבטיח את התערבותו והוא יהיה המתווך בין ההתאחדות הישראלית והבלגית.

בינתיים נמסר כי במשחק הראשון של ישראל עם אוסטרליה ב־9 בחודש הבא ישפוט השופט הצ'יליאני סלווה יורקה.

במשחק השני של ישראל נגד ניו־זילנד, שלושה ימים לאחר מכן, ישפוט האירי אלם סנגריי.

סנגריי ישפוט גם ב־13 בחודש הבא במשחקה של ישראל מול טיוואן.

למשחקי הגומלין בין ישראל ואוסטרליה ב־20 בחודש ישפוט ג'ורג' סאנג'או משוויץ.

ב־23 לחודש, במשחקה השני של ישראל עם טיוואן, ישפוט קולק מרינה מקוסטה ריקה.

המעפיל — מטה אשר בסיום הליגה — הערב

כדורעף

משחקי הליגה הלאומית בכדורעף יסתיימו הערב וייקבעו סופית שמונת הקבוצות שיפגשו בפליי־אוף. משחק־המוקד במחזור ה־22 ייערך בעין־החורש כשקבוצת הפועל המעפיל, מהמקום השלישי, תארח את המוליכה הבלתי־מנוצחת, הפועל מטה אשר.

בסיבוב הראשון ניצחה מטה אשר את יריבתה, עמה התמודדה בעונה שעברה על כתר האליפות — 0:3. גם הערב מועמדת מטה אשר לגבור על הקבוצה הצעירה של המעפיל, שתנסה למנוע מיריבתה "זכייה חלקה". המעפיל זקוקה למערכה כדי לשמור על מקומה השלישי. ישפטו: מיכאל סלע ואברי בן־דוד.

● קרב על ההיכללות בפליי־אוף ייערך בשריד, כשקבוצות הפועל שריד ומכבי פ"ת ינהלו מאבק ללא פשרות. שריד, שניצחה בסיבוב הראשון בחוץ 1:3, תשתדל לנצל את ביתיותה. ישפטו: הדי זבורשטיאנו ועוזי בן־צבי.

● גם מכבי חיפה, הנאבקת על מקום בפליי־אוף, תארח במאבק שקול את הפועל רמת־אביב. בסיבוב הראשון — 2:3 לרמת־אביב. ישפטו: זאב שוהם ואריה פרקש.

● קבוצת הפועל כפר־סבא לא תתקשה לנצח באולמה את סוגרת הטבלה, א.ס. רמת־השרון. בסיבוב הראשון — 0:3 לכפר־סבא. ישפטו: אורי טמפלהוף ונתי הר.

● משחק חד־צדדי אחר יהיה בבתי"ם, בין קבוצות הפועל בתי"ם והפועל העוגן. קשה להניח שהעוגן, שכבר ירדה תוכל להוות יריב רציני לבתי"ם, שניצחה בסיבוב הראשון — 0:3. ישפטו: פטר טוביה ונתי תרום.

● קבוצת הפועל קרית־אתא שתארח את הפועל איחוד עירון תוסיף נצחון למאזנה העשיר. בסיבוב הראשון — 1:3 לקרית־אתא. ישפטו: איזידור ברונוזר ואבי זלצברג.

תחילת כל המשחקים ב־7 בערב.

הטבלה (לאחר 21 מחזורים)

1.	הפ. מטה אשר	1־63	42
2.	הפ. קרית־אתא	12־58	40
3.	הפועל המעפיל	27־46	35
4.	הפ. כפר־סבא	33־46	34
5.	הפועל בתי"ם	32־43	34
6.	הפ. רמת־אביב	33־42	33
7.	הפועל שריד	46־31	30
8.	מכבי פ"ת	43־33	29
9.	מכבי חיפה	48־32	29
10.	איחוד עירון	51־28	27
11.	הפועל העוגן	57־14	23
12.	רמת־השרון	61־8	22

תענך — בית־יוסף/ירדנה 0:1

במשחק־צמרת בליגת העמקים בכדורגל ניצחה קבוצת אסי תענך במחזור ה־14 את בית־יוסף/ירדנה — 0:1, משער שהבקיע נתן יעקב.

תוצאות אחרות: הזורע — גבעת־עוז 2:3; רמות־מנשה — אלונים 2:4; בני־געודה — תל־יוסף 1:1; חפציבה/בית־אלפא — גבע 0:1.

אסי תענך בראש הטבלה, עם 23 נקודות, לפני אייל רמות־מנשה — 22; בית־יוסף/ירדנה — 20 והזורע — 19.

אפיקים — כנרת 1:5

אפיקים מוליכה בראש טבלת ליגת הכדורגל בעמק־הירדן לאחר שניצחה במחזור האחרון את כנרת — 1:5.

שאר התוצאות: דגניה — שער־הגולן 1:1; מעגן — אשדות־יעקב, איחוד 0:3; חוקוק — כפר־עבודה; שוריה 0:2 (אי־הופעה).

9.2.88

פיקנטריה — ישראל פז

ציבונה זאגרב איננה רק דראזן פטרוביץ

ציבונה זאגרב תגיע היום לישראל כדי להתמודד מחר עם הפועל ת"א בהיכל־הספורט ביד־אליהו במוקדמות הגביע־הקוראץ'. קבוצה יוגוסלבית מצויינת שזכתה פעמיים רצופות בגביע־אירופה לאלופות (1985 ו־1986) ופעם בגביע־אירופה למחזיקות (1982).

את ציבונה נוהגים לזהות רק עם הכוכב היוגוסלבי הגדול דראזן פטרוביץ (בעונה הבאה במדי ריאל מדריד). זה לא מדוייק. פטרוביץ הוא אמנם כוכב־על, בעל יכולת וירטואוזית המסוגל לבצע דברים הרחוקים מכדורסלנים אחרים, אבל כדאי לא לשכוח שבשורות ציבונה מככבים עוד ארבעה שחקנים הנימנים על נבחרת יוגוסלביה החזקה, השלישית באליפות העולם האחרונה בספרד כמו זוראן צ'וטורה, ראנקו צ'ייטצ'אנין, איבו סונארה והענק פרניר אראפוביץ (2.15). לקבוצה יש גם מאמן מעולה, מירקו נובוסל, מי שהצעיד בעבר את יוגוסלביה לזכייה באליפויות עולם ואירופה.

כאשר הפועל ת"א עושה שיעורי־בית לקראת המשחק מחר היא חייבת לקחת בחשבון שנוסף לפטרוביץ יש להתקיף גם על השאר, שכן הם מסוגלים לסחוף את קבוצתם לשיאה, כמו ביום ראשון כאשר זכתה בגביע היוגוסלבי בנצחה בגמר את יוגופלסטיקה ספליט — 90:82.

ציבונה, שאינה מצליחה בשנתיים האחרונות בליגה היוגוסלבית, גילתה יכולת מעולה בגביע־קוראץ'. מספיק לציין את נצחונה בקאזרטה, על קבוצת הצמרת האיטלקית, בה מככב קלעי מעולה כמו הברזילאי אוסקר שמידט.

כוכב־הכוכבים

להערכתי, חייבת הפועל ת"א להיות במיטבה כדי לגבור על יריבתה היוגוסלבית ביד־אליהו. זה יהיה הרבה יותר קשה מאשר נגד יוגופלסטיקה ספליט, הגם שזו ניצחה בליגה את ציבונה, בזאגרב. ההבדל בין שתי הקבוצות הוא שיוגופלסטיקה, ללא כוכבים זוהרים, מתבססת על תלכיד קבוצתי מצויין, בעוד שציבונה בנויה על מבצעים אישיים של כדורסלנים גדולים, שכאשר תופסים יום אי־אפשר לנצחם. במוקד ניצב, כמובן, דראזן פטרוביץ, כוכב־הכוכבים.

לציבונה "רומן" ממושך עם הכדורסל הישראלי. לראשונה, עוד בתחילת דרכה לפיסגה, התמודדה ב־1974 עם הפועל רמת־גן, בקוראץ'. ביד־אליהו ניצחו סטיב קפלן והבריג' 83:84. גם בזאגרב התנהל מאבק שקול לפני שהיוגוסלבים זכו — 103:109.

כעבור שנתיים, ב־1980, נפגשה ציבונה זאגרב בחצי־הגמר עם הפועל ת"א בקוראץ'. השם פטרוביץ היה גם אז בראש רשימת הקלעים. אלכסנדר פטרוביץ קלע 21 נקודות במשחק הראשון, ביד־אליהו, בו ניצחה הפועל ת"א את ציבונה — 80:81, ובמשחק השני בבלגראד, בו גמלה ציבונה — 80:92, קלע 29 נקודות. אז שיחקו בשורות ציבונה כדורסלנים יוגוסלבים מצויינים ובראשם קנגו, נאקיץ', פאבליצ'ביץ' ואחרים. בהפועל ת"א הופיעו אז בארי לייבוביץ, ג'ון ויליס, בועז ינאי, דני ברכה, גור בן־דוד ושחקן־התיגבור פרקן קוסטלו.

ציבונה הגיעה לגמר בליאז', אך נוצחה ע"י אריגוני־וריזה האיטלקית — 76:71.

שלוש זכיות

ב־1982 רשמה ציבונה את זכייתה הראשונה בגביע־אירופי. היה זה בגביע למחזיקות־גביע, כשניצחה בגמר בבריסל — 95:96 את ריאל מדריד. בבית רבע־הגמר הפסידה ציבונה ביד־אליהו להפועל רמת־גן — 85:81, ובגומלין זכתה בקושי בהפרש של נקודה — 97:98 אך זכתה בבכורת הבית.

שלוש עונות התמודדה ציבונה עם מכבי ת"א ופעמיים, עם דראזן פטרוביץ, זכתה בגביע־אירופה לאלופות. ב־1985 גברה בגמר באתונה על ריאל מדריד — 78:87, וכעבור שנה ניצחה בגמר בבודפסט את ז'אלגיריס קובנה — 82:94.

מכבי ת"א הצליחה לנצח בשני משחקיה בעונת 1983 את ציבונה — 81:108 ביד־אליהו ו־87:94 בזאגרב.

כעבור שנתיים היתה זו ציבונה אחרת. כבר במשחק הראשון, בזאגרב, ניצחה ציבונה — 77:88 (דראזן פטרוביץ — 34 נקודות), אולם בגומלין ביד־אליהו גמלה מכבי ת"א תוך קרב נהדר בהפרש של נקודה — 87:88 (פטרוביץ — 30).

גם ב־1986 ניצחה ציבונה באולמה את מכבי ת"א — 86:90 (דראזן פטרוביץ — 44 נקודות), ובגומלין, שוב מאבק אדיר — 102:105 למכבי ת"א (דראזן פטרוביץ — 41 נקודות).

הייתי מציע להפועל ת"א, שנוצחה ביום ראשון בליגה ברמלה (90:82), לא לדבר על הפרס. ראשית כל צריך לנצח ועל ציבונה קשה מאוד לגבור גם בבית.

זוכרים את ורוצלאב ב־1959 כשישראל נוצחה 7:2!

רוצים נצחון על פולין!

מאת שבח בן־גבריאל

21 שנה וחודשיים חלפו מאז המשחק השלישי והאחרון בין נבחרות הכדורגל של פולין וישראל, שנערך באיצטדיון בלומפילד והסתיים בתיקו 0:0. כל המשחקים שהתנהלו בין שתי הנבחרות היו במסגרת ידידותית, וכך גם המשחק מחר באיצטדיון ברמת־גן.

עד כה מורה המאזן על נצחון פולני מוחץ על ישראל בורוצלאב (2:7), ועל שני משחקי תיקו (1:1 ו־0:0) בארץ. את שני השערים בורוצלאב כבשו לישראל יוסף גולדשטיין ונחום סטלמך. המשחק היה ב־1959.

הפעם תופיע נבחרת פולין בהרכב צעיר, שרק שלושה כדורגלנים היו בסגל הגביע העולמי במכסיקו. באותם משחקים לפני שנה ושמונה חודשים הפגינה פולין את אחת מהופעותיה החלשות ביותר שלה בגביע העולמי. השלושה שהגיעו הם: המגן יאן אורבן מההרכב הראשון, וממלאי־המקום דאריוש קוביצ'קי ורישאר טראשביץ'.

הישגים מעולים

חמש פעמים פילסה פולין דרך לשלבי גמר בגביע העולמי. הופעתה המרשימה ביותר היתה ב־1974 כשתפסה את המקום השלישי לאחר שניצחה את בראזיל (0:1), משער שהבקיע לאטו, שהוכתר באליפות זו, במערב־גרמניה, כמלך־השערים, בהבקיעו 7 שערים.

שנתיים קודם־לכן זכתה פולין בכתר האולימפי במינכן.

מקום שלישי השיגו הפולנים גם בגביע העולמי בספרד (1974) כשניצחו את צרפת 2:3.

הפולנים העפילו לגמר 1974 תודות לנצחונם הסנסציוני על אנגליה בוארשה — 0:2, משער עצמי של הקפטן האנגלי בובי מור ולובנסקי, שכשבוע שעבר התמנה כמאמנה של הקבוצה הבלגית לוקרן, בשורותיה כיכב. משחק־הגומלין בוומבלי, בין אנגליה ופולין, הסתיים בתיקו 1:1.

הופעה מרשימה קודמת היתה בראשית דרכה של נבחרת פולין ב־1938 כשהכניעה את יוגוסלביה במוקדמות (0:4), ובגמר, בשטרסבורג ניהלה מאבק איתנים עם בראזיל. במשחק זה בלטו שני חלוצים: וילימובסקי מפולין וליאונידאס מבראזיל. כל אחד מהם הבקיע ארבעה שערים. המשחק הסתיים בנצחון בראזיל — 5:6 לאחר הארכה.

מאז ועד 1974 נעדרה פולין ממשחקי הגמר. אם לפני מלחמת העולם השנייה היה לה כוכב גדול, וילימובסקי, הרי שבשנות השבעים צמחו כמה כוכבים ששמם הלך לפניהם ביבשת, כמו הקפטן דיינה, לובנסקי, לאטו, השוער תומאשבסקי, גאדוחה וצ'רמאק. כולם הופיעו בקבוצות זרות באירופה. דיינה, למשל, שיחק במנצ'סטר־סיטי; צ'רמאק בכמה קבוצות בצרפת והצליח יותר מכל כדורגלן פולני אחר להתמיד בחו"ל. הוא עדיין לא תלה את נעליו למרות גילו — 37.

יהודי אחד

אם מדובר ביהודים שהופיעו בנבחרת פולין, הרי שרק בשנות השלושים כיכב הבלם גרינברג במדים הלאומיים. גרינברג שיחק אז בקבוצת קארקוביה.

את הנבחרת הפולנית פוקד משבר מזה כשנתיים. אחרי הכשלון במכסיקו עדיין לא התאוששה. היא סיימה רק במקום הרביעי במוקדמות אליפות אירופה העונה, אחרי הולנד, יוון והונגריה, והקדימה רק את קפריסין.

רוב שחקני הנבחרת, שלא באו, משחקים מחוץ לגבולות פולין, כמו השוער מלינרצ'יק בפורטו, שזכתה בגביע הבין־יבשתי; המגן ווייצ'יצ'קי בהמבורג הגרמנית; החלוץ בוניק ברומא; הקשר מאטיצ'יק באוקסר הצרפתית; החלוץ שמולארק בפרנקפורט; הקשרים אוקונסקי בהמבורג (ביקש מקלט מדיני) וגוטצ'ינסקי באוקסר.

כדורעפני הולנד לסיאול

נבחרת הכדורעף של הולנד, אותה מאמן הישראלי אריה זליגר ובשורותיה משחק בנו אביטל, העפילה למשחקים האולימפיים בסיאול, לאחר שניצחה במשחק הגמר במוקדמות שהיו באמסטרדם, את סין — 0:3 (8:15, 9:15, 9:15).

הופעתה האחרונה של הולנד בשלבי הגמר היתה ב־1964 בטוקיו.

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 להלן החוק:
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6579 חלקה 600 רח' אחווה, מבוקשת הקלה 4.2% משטח המגרש דהיינו 84.2% במקום 80% המותרים לפי תכנית רע/1/383.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולסוביץ,
יו"ר הועדה לתכנון ובניה

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 להלן החוק:
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה לשימוש חורג בגוש 6580 חלקה 338, רח' אחווה פינת רח' תקוה, משרד הסעות בדירה קיימת בקומה א', בבית קיים הנמצא לפי תכ' מתאר רע/1/185 באזור מסחרי — משרד מגורים.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולסוביץ,
יו"ר הועדה לתכנון ובניה

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 להלן החוק:
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6587 חלקה 58 רח' אחוזה מבוקשת הקלה 5.65% משטח המגרש דהיינו 75.65% במקום 74.43% המותרות לפי תכנית רע/1/212.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולסוביץ,
יו"ר הועדה לתכנון ובניה

הודעה בהתאם לסעיף 25 וסעיף 26 לפקודת החברות בדבר שינוי ותיקון תזכיר ההתאגדות של חברה "הלומי שחל מיתקנים (1982) בע"מ" על ידי י. ריחני נחלת ב. 72 ת"א, אשר משרדה הרשום הוא אלנבי 17 ת"א.
באסיפה כללית שלא מן המניין של החברה הנ"ל נתקבלה ההחלטה הבאה לפי סעיף 118 לפקודת החברות בהחלטה מיוחדת ביום 7.2.88.
1. להוסיף לתזכיר החברה את המטרות הבאות:
א. לעשות כל פעולה משפטית.
ב. למשור, לעשות, לחתום, על מסמכים סחירים, לרבות שיקים, שטרות, שטרי חליפין, המחאות, להסב, להעביר, לשעבד מסמכים סחירים, שיקים שטרות שטרי חליפין, שטרי חוב, להמחות כל חוב וכל זכות אחרת של החברה, לשעבד את המוניטין של החברה, וכל מיני המסמכים הנ"ל לערוב ולתת בטוחות לבנקים על כל סוג מסוגי הרכוש של החברה, לפתוח חשבונות בבנקים, מכל סוג שהוא, לרבות חשבונות קרידיטוריים ודביטוריים, להבטיח את החזרת ההלוואות אשר החברה תקבל מבנקים או מכל אדם וכל גוף אחר בכל דרך שתמצא לנכון, בין אם ע"י שעבוד כל סוג של נכס מנכסי החברה ובין ע"י מתן כל בטחון אחר, מישכון ניירות ערך ומסמכים סחירים או ע"י הפקדת ניירות ערך ומסמכים אחרים של החברה, לחתום על ערבויות או על כתבי ערבויות, לקבל מבנק הלוואות אשראים דוקומנטריים ואחרים, מיקדמות ומשיכות יתר. לפתוח ולסגור חשבונות בבנקים. להפקיד לזכות החברה בחשבון הבנק, להפקיד בידי הבנק מניות, אגרות חוב, כמויות, תעודות, מסמכים סחירים, סחורות ונכסים אחרים לשלמם. לעשות כל פעולה בנקאית עם בנקים, או עם כל גוף אחר.
אלי נאור, יו"ר

תן טרמפ לחייל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל-אביב-יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אשור להקלה לבניה על הגג בשינוי מהבינוי שנקבע בתב"ע. 1680 ברחוב השופטים מס' 21 גוש 6951 חלקה 105.
תיק בנין 021—4/334
בקשה מס' 87/279
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור (תוספת/ בניית מגורים לבית על חלקה 88 בגוש 8259 רח' בן יהודה הלפרין בחריגות, כהקלה: עד 16% בניה, בליטת מרפסת לא מקורה בקו בנין קדמי 1.00 מ'.
את התכנית מס' 50/88 ות.ב. 6192 ניתן לראות במשרדי הועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלדואי,
יו"ר הוועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ובניה
"אונו"
מודעה לפי סעיף 149 — חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
847/59
נמסרת בזאת הודעה כי הוגשה בקשה לשמוש חורג לועדה המקומית לתכנון ובניה "אונו".
המבקש: יעל גורדון, המקום: קרית אונו, רחוב וולך 38 גוש 6492, חלקה 59, מהות הבקשה: שימוש במבנה מגורים כגן ילדים.
כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו, רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרדי הועדה הנ"ל שכתובתה: המועצה המקומית קרית אונו.
יואל פרנקל, יו"ר הועדה לתכנון ולבניה "אונו"

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הדרים
הוד-השרון דרך רמתיים 36
טל' 052-21178
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לדיון, בקשה לחלוקת חלקה ל-2 מגרשים והפרדת הרחבת דרך ורישומה ע"ש המועצה המקומית רמת-השבים בגוש 6452 חלקה 109 על ידי דן שטיינינג ורות כליף-שטיינינג, ברמות-השבים והמהווה חריגה, היינו: גודל 2 המגרשים יהיה 1935 מ"ר כל אחד במקום 2000 מ"ר הנדרשים לפי תכנית מאושרת הר/290/10.
כל מעוניין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.
א. שמעוני, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים" 24.1.88

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל-אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים לבית אבות בכל הבנין ברחוב ברדיצ'בסקי מס' 14 גוש 7085 חלקה 100.
תיק בנין 0072014
בקשה מס' 871533
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל-אביב-יפו

טלוויזיה
(ב) בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה.
08.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פסוק ר' פעולות החשבון (כ). 08.40 ראשית קריאה כלי הודות שווא 1. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 שבע סיפור מגון ותרגום לערבית). 10.10 אנגלית ז'. 10.30 רחוב סומסום. 11.00 צרפתית - (על יסודי). 11.15 חשבון ה' דרכון לעשרוני. 11.30 ארץ מולדת להיות פועל בארץ ישראל (כ). 12.00 גיאוגרפיה כללית (ו' ס"ו) ערים רוגנות ושונות. 12.25 ספרות ועל יסודי: מיקבת הנושאים העיקריים. 13.00 מוסיקה ושל יסודי העשרה) המוסיקה של ניגריה. 13.30 משפט דמיאניוק. 14.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 14.05 סרט קולנוע יום לאחר הירוד. סיפורה של נערה משרתת הפוגשת ג'נטלמן צעיר מלונדון, המתחיל לכתוב אליה מכתבי אהבה. הנערה אינה יודעת קרוא וכתוב ומבקשת מגבירתה לכתוב במקומה. במהלך ההתכתבות מתפתחים יחסים מיוחדים בין הבחור לכותבת. 15.40 שעת כושר. 16.00 פרפר נחמד. 16.25 רובוטריקים. 17.00 ערב חדש. 17.30 "זבנ לחדשות". 18.00 "המרובעים" - סדרה משעשעת, המתארת הווי של תלמידי תיכון. הסיפור מתמקד בארבעה "מרובעים" "יורמים" המנסים להשתלב בכל מחיר בחברת המקובלים - "הגזעיים". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סרט תעודה - "תרבות המערב" (ראה הפניה). 19.30 חדשות. 20.00 כותרות מבט. 20.02 לקט מתכניות "אלגרו" בהשתתפות: יצחק סטינר, אריה ורדי, סנדרה ג'ונסון, אהרלה קמינסקי, רפי קרישון, אורי קריב, דן אלמגור ויואב תלמי. 20.30 "כלבוטק" - מגזין לצרכנות ואיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 "מבט שני". 22.20 "גן העדן הנוכחי" הפרק האחרון: "ירושה סימיקיוס" דורותי משתכנעת, כי עליה לספר למשפחה מי הוריה האמיתיים של שרלוט. ג'ורג' סימנוס מוצא טעות בפנקסים של מבשלת השיכר של סימקיוס. כריסטופר קמפנפלט מגלה, כי לסלי טיסמוס שיקר, כשהבטיח את חברותה של שרלוט בארגון נגד מלחמה ורעינית, פרד ואנגס משוחחים על העבר ועל העתיד. 23.10 "מבט אישי" אהוד מנור מארח הפעם את יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית שמחה דיניץ. 23.45 פסוקו של מקום מבט אל אסם דמים המקראית. חדשות הלילה.

ערוץ 2
08.30 - משפט דמיאניוק שידור ישיר. 18.30 - "קימבה האריה הלבן". 20.00 - "אנטומיה של הריגעיש". 21.00 - תקציר משפט דמיאניוק (אם ימשכו עיצומי העובדים בטלויזיה החינוכית ישודר את "מוסיקת נשמה" - חלק ראשון. 21.30 - "להיטים בראש: הבי. ג'יס". פליטווד מאק, פרינס.

רדיו

קול המוסיקה
06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה ניגונה בטהובן: שלישייה במי במול מג'ור, מס' 2 לפסנתר, כנור וצ'לו מנדלסון: סימפוניה מס' 3 בלה מינור "הסקוטית", ברהמס: קונצ'רטו ברה לכנור ולתזמורת. 08.00 קונצרט בוקר גלינקה: קפריצ'יו רימסקי-קורסקוב: 3 שירים רוסיים. גלזונוב: סטנקה רזין. גלינקה: סימפוניה על-פי 2 נושאים רוסיים צ'ייקובסקי: הפתיחה 1812 איפוליטוב-איבנוב: רישומים קווקזיים. סטרבינסקי: פטרושקה. פרוקופייב: אלכסנדר ניבסקי, קנטטה (ר. אליאס/ מקהלה ותז. סימפ. שיקגו/ פ. ריינר). 11.57 פינת השיר משירי רוני סומק. 12.00 מן הרפרטואר יאנוש שטרקר: צ'לו דוורז'ק בובכינגר: סונטה בטהובן: סונטה מס' 1 בפה מג'ור, אופוס 5 מס' 1 בטהובן: סונטה מס' 5 ברה מג'ור, אופוס 102 מס' 2. 13.05 בהאזנה ניגונה ליסט: הפרלודים קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ולתזמורת סימפוניות רנטה ולס מסיסט. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם רסיטל קלאודיו אראו בטהובן: סונטה במי במול מג'ור אופוס 81 א' הפרדה בטהובן: סונטה מס' 7 ברה מג'ור אופוס 10 מס' 3 ליסט: מתוך שנות נדודים. 17.30 קולות וזמר הקונטר-טנור אנרי לדרוא בקנטטות חילוניות של הנדל. 18.00 ממדף התקליטיה. 19.00 מגדולי אופרה זמר הבריטון ג'וספה דה-לוקה באריות מתוך אופרות של ורדי ומרת הסופרן ויקטוריה דה-לוס אנחלס בלקט מתוך אופרות של מסקאני, ורדי, מאסנה, פוצ'יני וביזה. 20.05 אינטרלודיה. 20.27 פינת השירה. 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם 1. התזמורת הסימפונית של שיקגו סולטי וובר: הפתיחה לאוריאנטה רובכריגי: סימפוניה מס' 5 שומאן: סימפוניה מס' 2 ברו מג'ור 2. ק. ספרד — שני פסנתרים מוצרט: סונטה ברה מג'ור ברהמס: וריאציות על נושא של היידן ברטוק: סונטה ל-2 פסנתרים וכלי הקשה עם דוויד קורקהיל ואוולין גלני. 23.00 מחזורי יצירות — יצירות הסולו של י.ב. באך הסימפוניות של היידן.

רשת א'
07.30 רדיריקל. 08.05 הסגנה מחונת עם כנר הגרל. 08.27 משפט דמיאניוק שידור חי מבניני האומה בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן בצהריים. 13.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.05 בראש צעיר מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.27 האוניברסיטה המשודרת יחסים בינלאומיים בעידן הגרעיני: השפעת הנשק הגרעיני על היחסים הבינלאומיים ד"ר מרק הלר. 15.57 משפט דמיאניוק שידור חי מבניני האומה בירושלים. 19.05 טיסת המסנה הזמית. 19.30 שירורים לעולים. 22.05 שנינו יחד

וכל אחד לחוד עורך ומנחה: יובב כ"ז: נריכה בין בני הזוג עם הפסיכולוג ד"ר אריאל ליסט והעובדת הסוציאלית שרה איוניר.

רשת ב'
07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין. 09.05 ביקור בית עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הקשת מגוון יומי, עם יואב ריגאי. 12.10 אלף-אלף ביניה, עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום, חדשות ופזמונים. 14.05 לראות או לא לראות, יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק, הווי והומור. 15.05 שירים ושעורים. 15.55 יקראתי כצר, קוראים ממליצים. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על ספרים ואנשים, מגוון הכפה והחברה. 17.05 רגעי קסם. 18.06 אצבע על הדופק, שבועון בעניני בריאות ורפואה. 18.15 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 עולם הדים, מגוון חדשותי לעניני האדם וסביבתו. 20.05 פרקי חוקנות כנקשתך, מזמור שיר. 22.05 צריך לצלצל פעמיים, שירים עבריים. 00.15 להאחז בחלום, שירים לסיומו של יום.

קול צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת, מבוא לתולדות המתמטיקה, גיאומטריה מצרית. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 06.30 עושים עין. 07.07 שבע אפס שבע, עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר. 10.05 עשר שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו עם רפי רשף. 13.05 זו דה יומי. 13.55 40 לאחור, סיפור היום בתש"ח, עם דורו דיין. 14.05 פגישה יומית, עם יצחק בדנר. 15.05 שירים לחן, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים. 16.54 באופן מילולי פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטגות. 17.05 ספרא וסייפא, ירחון גל"י-צה"ל לענייני ספרות צבאית. עם איתן גלבוע (ש"ח). 19.50 פינה חמה לליבי. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 בעיקר מוסיקה, המכללה המוסיקלית. פרופ' יצחק סראי בנושא יסודות ההכרה של המוסיקה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת מבוא לתולדות המתמטיקה, גיאומטריה מצרית מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה 23.55 שירת חצות, עם פרופ' דינה גורן, עיתונאית ומרצה לתקשורת. 00.55 ציפורי לילה — עם אביהו מדינה. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שירותי צה"ל 2
18.05 רדיו רדיו, עם יואב קוטנר. 20.05 צרפ. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה עם רני קרסל.

רשת ג'
06.04 בחורה לאושר להיטים וחזיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר, שירים עבריים. 09.05 מה, כבר תשע? עם אבי אתגר. 10.05 דברים

קולנוע

תל-אביב
9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: לילה מגניב 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: זיווג משמיים 9.30 ,7.15 ,1
בן-יהודה: חיזור גורלי 9.10,7.00 ,4.30
גת: הקיסר האחרון 9.15 ,6.15 ,1.15
גורדון: ארמה זו שלי היא 9.30 ,7.00
דקל: חשוד 9.30 ,7.00 ,5
דרייב אין: השוטר מלוס אנג'לס 7.45
הוד: ריקוד מושחת 9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: ללא מוצא 9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: סגור
פאר: יופיו של החטא 9.30 ,7.30 ,5
פארים: חיי כלב 9.10 ,7.15 ,2.12
רבינוו:
חן 1: מעקב צמוד 9.40 ,7.30 ,5
חן 2: יום במלכודת 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.45 ,7.40 ,4 ,2 ,11
חן 4: הנסיכה מבבירלי הילס 9.45,7.40 ,5,2,11
חן 5: מלון חדר המיטות 9.40 ,7.30 ,5 ,2 ,11
צוותא: עכבר הבארים 9.30 ,7.00 ,4.30
תל-אביב: זעם של כבוד 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: אריה 9.15 ,7.00 ,4.30
לב 1: נערות עברות 10.00 ,7 ,3 ,2
לב 2: טמפופו 9.50 ,7.15 ,4.30 ,2
לב 3: המשפחה 10.00 ,8 ,5 ,2
לב 4: מגדל הדבורים 10.00 ,7.50 ,5 ,2

רמת-גן
אואזיס: מעקב צמוד 9.30 ,6.40 ,4
לילי: יופיו של החטא 9.30 ,7.15
רבינוו:
גן 1: ריקוד מושחת 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: יום במלכודת 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.40 ,7.30 ,4
גן 4: ללא מוצא 9.15 ,6.15

ירושלים
אדיסון: שחיתות בגדול 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: יום במלכודת 9.15 ,4.30
רון: חשוד 9.00 ,7.00 ,4.30
בית אגרון:
אי.טי. חבר מכוכב אחר 16.00
משמרת המלוכלכים 18.00
סורי ביותר 20.00
סיפור בוריגוג 21.45
משעים שבלב 24.00
כפיר: חיזור גורלי 9.15 ,7.00 ,4.00
אורגיל: הקיסר האחרון – 9.00 ,7 ,4.30
מישל: עכבר הבארים 9.40 ,7.00
כמדרה: מלאכים בשמי ברלין 9.15 ,7.00
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: זעם של כבוד 9.15 ,7.15 ,4.30
אור 2: זיווג משמיים 9.30 ,7.00 ,4.30
אור 3: מלון חדר המיטות 9.30 ,7.00 ,4.30
אור 4: יופיו של החטא 9.30 ,7.00 ,4.30
אור 5: שרותים אישיים 9.30 ,7.00 ,4.30
עדן: אבא גנוב 9.30 ,7 ,4.30
תיאטרון ירושלים:
מאנון + ז'אן דה פלורט 11.45 ,18.45

חיפה
אורה: לחישה רועמת 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: לילה מגניב 9.00 ,7.00 ,4.30
עצמון 1: עכבר הבארים 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: שנעון בחלל 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 3: הבלתי משוחדים 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: חיזור גורלי 9.00 ,6.30 ,4
אורלי: יום במלכודת 9.15 ,6.45
קרן אור המחודש:
יופיו של החטא 9.15 ,7.00
מאיר: מעקב צמוד 9.30 ,7.30 ,5.00

נתניה
שרון: ללא מוצא 9.15 ,7 ,5

חולון
סבוי: חיזור גורלי 9.10 ,7.15 ,5
מגדל: מעקב צמוד 9.00 ,6.00
ארמון: נקמתו של חייל 9.10 ,7.30 ,5

בת-ים
עצמאות: ריקוד מושחת 9.10 ,7.15 ,5

הרצליה
היכל: חיזור גורלי 9.15 ,7.15 ,5.00

פתח-תקוה
היכל 1: חיזור גורלי 9.15 ,7.15 ,5
היכל 2: עכבר הבארים 9.15 ,7.15 ,5.00
היכל 3: ריקוד מושחת 9.30 ,7.15

עפולה
מופתרון: מגדל הדבורים 9

ראשון-לציון
רון 1: חיזור גורלי 9.30 ,7.30
רון 2: שנעון בחלל 9.15 ,7.30

תיאטרון
הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 9.2
מירלה אפרת: 20.30
תפרדיס: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת
בת-ים
גני בת-ים — הנביאים 1.
חולון
אהרון — הוסיין 52.
ירושלים
ד"ר בלה — המלך דוד 6.
נתניה
סורה — פ"ת 76.
פתח-תקוה
קופ"ח — חיים עוזר.
רמת-גן
המכן — ביאליק 30.
תל-אביב
לב העיר — אחד העם 69.
קופ"ח מכבי — בן יהודה 26.
חיפה
קרית אליעזר — ככר מאירהוף 6.
רעננה-כ"ס
מגדיאל — דרך מגדיאל 54, הוד השרון.

משטרה
ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה – טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות
מירושלים לבני-ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני-ברק וירושלים
א'-ו': 7.00
מתל-אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל-אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת-גלים, לתל-אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל-אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע וימים אחרי חג בלבד.

תורנות בתי-חולים
תל-אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
הדסה ע"כ – ילדים, עיניים, א.א.ג., אורטופדיה. ביקור חולים – פנימית, נשים. שערי צדק – כירורגית.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00—20.00. בימי ו' 08.00—15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.
יד ביד — ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ירושלים — 02-245558 ת"א — 226027 (24 שעות) חיפה — 04-229488 (11.00-20.00) גליל מערבי — 04-922222
קו פתוח לחולים במצוקה בימי ב' ו-ד — טל. 222732.
"קו פתוח" - ארגון קשבת לילדים ובני-נוער 03-221880 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרת ראשונה לשיניים של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל-אביב — בימים א'-ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת וכערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר-כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ג', טל' 521166. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבת, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—09.00. אחרי חצות מסר טלפוני בלבד. רינגבלום מנשר שער 3 (ליד המשביר) קומה א' טל': 294869, 03-285822.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה והאיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'-ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל-אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-5461119
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316
סילוק מפגעים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 16.

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 5781111, רמלה — 101, טל' 08-221022. טבריה — טל' 101, שלומי — טל' 04-981401. נתניה — טל' 053-23333. באר-שבע — טל' 101, בת-ים — טל' 5511111. שח"ל בגוש דן, טל' 057-74767.

ערביי ישראל תרמו עד כה 2½ מיליון שקל לתושבי השטחים
ראשי יישובים בגליל: חלוקת העזרה בידי אונר"א גורמת עיוותים

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

עד כה אספו ערביי ישראל כשני מיליון וחצי שקל במזומן ובכסף מזומן, למען תושבי מחנות הפליטים בשטחים. רוב הכסף שימש לרכישת מזון, בעיקר קמח, אורז, שמן ואבקת חלב.

חלק מהכסף שנאסף במזומן נמסר יחד עם המזון למרכז אונר"א בירושלים. הדבר גרם להרבה עיוותים, לדעת כמה ראשי יישובים בגליל. הם קבלו על שאין פיקוח על חלוקת העזרה על-ידי אונר"א.

תושבים רבים במחנות הפליטים וביישובים הנתונים בעוצר מתלוננים שהעזרה לא מגיעה לכל הנזקקים.

אונר"א פועלת על-פי רשימות הנזקקים שבידיה. אלה רשימות ישנות, ובמקומות רבים הנתונים בעוצר זמן רב, זקוקים כל התושבים לעזרה.

כמה ראשי יישובים בגליל שוקלים לעקוב מקרוב אחר חלוקת העזרה. בינתיים נמשך מפעל התרומות.

תפסת ת'פסטה?

משלחת סוכני תיירות בריטית מחברת "אבטא", שהיא החברה השניה הגדולה בעולם (כ-7000 סוכנים), הגיעה ארצה כאורחת שר התיירות שריד לבדוק את מצב הענף בארץ לאור המצב הביטחוני. החברה תכננה לקיים כינוס סוכנים גדול באביב ושוקלת לבטלו. המשלחת התארחה במלון בירושלים לארוחת פסטות "על שולחן השף" אצל השף האיטלקי רנטו-מורטו. בתמונה: ז'ק סמית מבריטניה מגיש פסטה מהמחבת ליו"ר מועצת בקה-אל גרביה, שהוזמן כאורח. לידו מנכ"ל אלעל, רפי הרלב, ושר התיירות שריד. (צילום: רוני נעמן)

ציפורי: נתוני האוצר - על גידול בשירותי הרווחה — מסולפים

מרדכי ציפורי, מנכ"ל הביטוח הלאומי, האשים אתמול את האוצר ביצירת רושם מוטעה של גידול דמיוני בשירותי הרווחה. ציפורי דיבר במסיבת עיתונאים, עם פרסום סקירת הביטוח הלאומי ל-1986.

ציפורי עסק במיוחד בהחלטת הממשלה על הפחתת עלות העבודה למעסיקים ע"י הורדת דמי הביטוח הלאומי, ושיפוי הביטוח הלאומי בסכומי הגבייה שהופחתו. סכומים אלה נועדו להורדת הוצאות הייצור למעסיקים, ואינם תשלומי רווחה, אמר ציפורי, אך למרות זאת מציג האוצר סכומים אלה, בסך של כ-1.4 מיליארד שקל ב-1988, כחלק מההוצאה התקציבית לשירותים החברתיים.

דיונים המתקיימים ביוזמת המוסד לביטוח לאומי לתיקון החוק הביטוח, לפיו מוכרת נכותו של ילד רק מעל גיל שלוש. ציפורי הציע, כי התגמולים יינתנו לכל ילד, מרגע שהתגלתה נכותו, ואפילו מיום הולדתו. (עשית)

גם סופרים ערבים יקבלו תשלום בעד השאלת ספריהם בספריות

שר החינוך והתרבות יצחק נבון, החליט להפעיל את הסדר התשלומים לסופרים, על פי מספר ספריהם המושאלים בספריות הציבוריות, גם בקרב חברי הבים בשפה הערבית. הסדר התשלומים לסופרים הכותבים עברית הונהג לפני כשנתיים.

הוקמה ועדה משותפת למשרד החינוך, למדור לתרבות ערבית במועצה הציבורית לתרבות ולאמנות ולהתאחדות אגודות הסופרים. הוועדה קבעה את הדרכים והנהלים לביצוע ההחלטה.

בחירת הספרים לספריות הציבוריות תיעשה עפ"י סקר שיערוך משרד החינוך. דרכי התשלום שיבוצעו השנה יהיו נסיוניות ויועמדו לבדיקה מחדש לאחר ביצוע הסקר.

היחידה לספריות במשרד החינוך והתרבות הקציבה להסדר התשלומים לסופרים הערבים 50 אלף שקל. התשלום המינימלי לסופר יהיה 100 שקל והתשלום המקסימלי 6000 שקל, שישולמו לסופרים עד אפריל 1988.

ארגוני הטרור מאיימים לפגוע בקנדים אם המחבל עיסא יועמד לדין בטורונטו
טייסי ישראל: להסגיר את הטרוריסט שרצח באתונה לישראל, אם לא יישפט בקנדה באשמת רצח

"איפלפא", הארגון הבינלאומי של טייסי חברות התעופה, הודיע במברק לחבריו הטייסים בישראל, שארגוני הטרור איימו לפעול נגד אזרחים קנדיים בתוך גבולות קנדה, אם המחבל מחמוד מחמד עיסא יועמד לדין בטורונטו.

הטייסים הישראלים פנו אל שגריר קנדה בבקשה, להעמיד לדין את המחבל על התקפה באתונה, בדצמבר 1968. בהתקפה נהרג נוסע במטוס דיילת אל-על, והאיש נידון אז, על ידי שלטונות יוון, למאסר 19 שנה. פחות משנתיים לאחר מכן, שוחרר בעיסקה לשחרור בני ערובה, ולמעשה לא ריצה את עונשו. הטייסים טוענים, שיש להביא את האיש לדין בקנדה.

עיסא יובא למשפט בטורונטו ב-15 בפברואר באשמת שהות בלתי חוקית בקנדה ושימוש בדרכון מזויף. עוד דורשים הטייסים הישראלים להסגיר את המחבל לישראל אם הקנדים לא ירצו לשפוט אותו על מעשה רצח. הטייסים גם פנו בעניין לממשלת ישראל.

השגריר, ג'ימס בטרלמן, הבטיח להעביר את הדברים לממשלתו לאלתר. (עתים)

בית המשפט התיר למוסדות מרכז הליברלים להתכנס בהרכבם החסר
עם זאת, שריר חויב לתאם עם מודעי את קביעת סדר היום של מרכז המפלגה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

בית המשפט המחוזי בחיפה החליט אתמול, כי מוסדות מרכז המפלגה הליברלית יוכלו להתכנס בהרכבם החסר, על-פי בקשתו של שר התיירות והמשפטים, אברהם שריר. עם זאת קבע בית המשפט כי לצורך קביעת סדר היום של מרכז המפלגה יהיה על שריר להגיע לתיאום עם יושב ראש נשיאות המפלגה, יצחק מודעי.

השופט המחוזי מיכה לינדנשטראוס אמר בהחלטתו, כי הוא אינו סבור שבקשתו של מודעי למלא היום את מכסת החברים החסרים במועצה של המפלגה הליברלית, על-פי יחסי הכוחות שהיו ב-1980, תשקף את המצב כיום. "צילום היסטורי של המצב בשנת 1980 מעוות את התמונה של 1987. החולות הנודדים עשו את שלהם ונציגים נכבדים בסיעות חשובות עברו ברבות השנים מסיעה לסיעה", אמר השופט וקבע כי המוסדות במפלגה הליברלית יצטרכו להמשיך ולתפקד על-פי מצבם היום.

עוד כתב השופט כי מבחינת בית המשפט רצוי, שהסכסוכים בין חברי המפלגה הליברלית ימצאו את פתרונם בבית הדין המרכזי של המפלגה. החלטת בית המשפט אינה שמה קץ לחיכוכים בתוך המפלגה, חברים מהמפלגה הליברלית סבורים, כי נותרו נקודות שהצדדים יוכלו לפרשן כראות עיניהם.

חוק התכנון והבניה 1965
מרחב תכנון מקומי
עירון — ואדי עדה
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה 1965, כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה מספר ד"ר/85/12 בגוש 10490, חלקה 30, מגרש 50/23, על שם עלי חסן ג'בארין מכפר ביארדת שבאר, בה יש הקלה מהוראות תכנית מיתאר 1049/ג', מהות ההקלה: בקו בניין קדמי 2.60 מטר במקום 3.0 מטר.
כל מעוניין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לועדה תוך שבועיים מפרסום מודעה זו בעיתון.
סמיר דרוויש — יו"ר הועדה המקומית עירון

הועדה המקומית לתכנון ובניה
"אונו"
מודעה לפי סעיף 149 — חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
848/59
נמסרת בזאת הודעה כי הוגשה בקשה להקלה לועדה המקומית לתכנון ובניה "אונו": המבקש: בלנק שולמית ויצחק. המקום: קרית אונו רחוב סמטת ארנון 4 גוש 6493 חלקה 273. מהות הבקשה: שינוי הגג וניצול חלל הגג לעליית הגג. כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו, רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום מודעה זו למשרדי הועדה הנ"ל שכתובתה: המועצה המקומית קרית אונו.
יואל פרנקל — יו"ר הועדה לתכנון ולבניה "אונו"

עקורי בירעם: ביצוע החלטת בג"ץ להחזרתנו — מבחן לדו-קיום

מאת קובי מנדל, כתבנו בחיפה

ועד עקורי בירעם תובע להוציא לפועל את החלטת בג"ץ בזכות חזרת תושבי הכפר לכפרם, ולהחיל לאלתר את החוק הישראלי ואת מגילת העצמאות על כפרם, במקום התקנות לשעת חירום משנת 1945. בתקנות הללו, מוגדר הכפר כאזור צבאי סגור.

בגילוי דעת שפירסם הוועד אתמול בחיפה, נאמר בין השאר: "על-אף מדיניות ההכחשה וההרישות, ועל-אף הפגיעות החוזרות ונשנות במקומות הקדושים ועל-אף הבטחות הסרק, בני בירעם מצהירים: "לא התייאשנו, נמשיך לאכוב את כל אלה שקיוו, שהזמן יעשה את שלו, ואנחנו נשכח ונוותר על זכויותינו בכפרנו ובאדמת אבותינו.

"נוכח הזלזול שבו נוקטת הממשלה באשר להחזרתנו, זה ארבעים שנה, אנו קוראים לבעלי הרצון הטוב בארץ ולעולם כולו, לעמוד לצדנו ולפעול למען החזרתנו".

ועד העקורים תובע גם להפסיק "את הפגיעות הנוצניות במקומות הקדושים לנו בכפרנו" ומוסיף, כי "החזרת עקורי הכפר היא המבחן האמיתי לדו הקיום בין יהודים לערבים במדינה".

תכשיר ישראלי חדש ישפר את הטיפול במחלות עצבים

מאת קובי מנדל, כתבנו בחיפה

תכשיר אשר לדעת ממציאיו עשוי לחולל שינוי מרחיק לכת באבחון ובטיפול מחלות נוירולוגיות ובכללן מחלות הנתשבות כיום לחשוכות מרפא, יוצג היום בפעם הראשונה על-ידי מפתחיו — ד"ר סרג'ו קלמנוביץ, נוירולוג בכיר בבית החולים רמב"ם בחיפה, ועל-ידי אנט הוורד מחברת "ביומקור" שברחובות, בכינוס מדעי שיערך בבית החולים כרמל בחיפה.

התכשיר החדש מאפשר לחשוף את מוקדי הליקויים במערכת העצבים. הוא צובע רקמות הנלקות ממערכת זו, ומאפשר לרופאים להתאים את הטיפול לחולים.

לדברי מפתחי התכשיר, "זו הפעם הראשונה בתולדות מדעי הנוירולוגיה, שנוצרה אפשרות לבדוק באמצעות חומר אחד בלבד את כל החלקים של רקמות מערכת העצבים".

התכשיר כבר נרשם כפטנט בארץ ובארה"ב, ומפתחיו מציינים, כי התכשיר מאפשר גישה אבחונית וטיפולית חדשה לחלוטין במחלות הנחשבות כבלתי ניתנות לריפוי, ובכללן אלצהיימר. התכשיר עדיין לא אושר לשימוש בבני אדם, אולם לדברי ד"ר קלמנוביץ הדבר יתאפשר לאחר שיפור טכני.

יפני ואיטלקי יקבלו השנה פרס קרן וולף לאדריכלות

פרס קרן וולף באדריכלות יוענק השנה לפומיהיקו מאקי מיפן ולג'יאנקארלו דה-קארלו מאיטליה.

ועדת השופטים קבעה, כי השניים יקבלו את הפרס עבור עבודות ברוחה של ארכיטקטורה הנושאת מבטה לעתיד מבלי להתכחש לעבר. הן יוצרות צורה וסביבה בעלות משמעות, מבלי לזנוח את צורכי האדם והחברה.

הפרס בשווי 100 אלף דולר יוענק שווה בשווה לזוכים, בטקס ממלכתי שיתקיים במשכן הכנסת בחודש מאי.

פומיהיקו מאקי נולד בשנת 1928 ביפן. "בנייניו עשויים בדייקנות, ברגישות ובשלמות. הם נעימים לעין ואף הגדולים שבהם נושאים חותם אישי, יש בהם חיוניות ועליזות, ותחושה בצד תחכום".

ג'יאנקארלו דה-קארלו פעל למען שחזור ושימור ארכיטקטוני של עיירות איטלקיות מימי הביניים, ובמיוחד העירה אורבינו. דה-קארלו "בנייניו ממוקמים בצורה מעוררת הערצה, מקוריים, מעורבים ועשויים תוך התחשבות בצורכי אנוש. הם בני זמננו, עם טעם מהעבר".

(שע"ה)

דו"ח: המפגשים בין נוער ערבי ליהודי – הצלחה

דו"ח מסכם על מיפגשים שנערכו במשך שנתיים בין תלמידי תיכון יהודים מאור-יהודה לבין תלמידי תיכון ערבים מטייבה מראה, שחל שינוי מסוים בתפיסה הסטריאוטופית של התלמידים היהודים. הם מצאו שפה משותפת עם התלמידים הערבים, ניסו לשבור את הקרח, התכונה לקראת המפגשים היתה גדולה, והם התנהלו לשביעות רצון התלמידים.

את הדו"ח כתבה נורית ניצן, מורה יועצת בביה"ס. בדו"ח נאמר, כי רוב התלמידים היו שותפים פעילים בהכנת המפגשים ובהצלחתם. מספר מועט של הורים הסתייגו מהמפגשים. המורה היועצת קובעת במסקנותיה, כי מעורבות ההכנה של צוותי המורים, ההורים והתלמידים הם הכרחיים. עוד מומלץ לקיים את הפעילויות המשותפות אחת לשלושה שבועות, כי מפגשים תכופים יותר יוצרים גורם בלתי רצוי. (שע"ה)

שערי מטבע-חוץ בבנק הפועלים — 8.2.1988

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערי
	החידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7073	1.7287	1.7176
דולר ארה"ב	1	1.55	1.62	1.5791	1.5989	1.5886
מרק גרמני	1	0.91	0.95	0.9278	0.9394	0.9328
לירה שטרלינג	1	2.71	2.84	2.7588	2.7932	2.7800
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2747	0.2782	[illegible]
ין יפני	100	1.20	1.26	1.2236	1.2388	[illegible]
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8259	0.8362	0.8302
פרנק שווייצרי	1	1.11	1.17	1.1336	1.1478	1.1396
כתר שוודי	1	0.25	0.27	0.2602	0.2635	0.2617
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2451	0.2482	0.2469
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2429	0.2459	0.2442
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3827	0.3875	0.3851
דולר קנדי	1	1.23	1.28	1.2472	1.2627	1.2547
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.17	1.1236	1.1377	1.1299
הרנד דר' אפריקני	1	0.47	0.79	0.7811	0.7909	0.7850
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4436	0.4491	0.4461
שילינג אוסטרי	10	1.29	1.36	1.3178	1.3343	1.3282
לירה איטלקית	1,000	1.24	1.31	1.2609	1.2767	1.2680

טלקס

● מרכזי הדרכה לעובדי רשויות מקומיות

תשעה מרכזי הדרכה בנושאים מוניציפליים יוקמו בארץ, אחד מהם בחולון. המרכז בחולון ישרת גם את עיריית בת־ים ואת המועצה המקומית אזור.

עד כה נערכו פעולות הדרכה והשתלמויות לעובדי רשויות מקומיות, ביוזמת משרד־הפנים, במוסדות הפועלים בירושלים. עתה הוחלט לבזר את ההדרכה המוניציפלית.

אשר שילוני

● נפתח מיבצע התרומה לאגודה למען החייל

מיבצע התרומה השנתי של האגודה למען החייל נפתח אתמול במשכן נשיא המדינה חיים הרצוג, שרכש 100 אגרות הגרלה.

בטקס השתתפו גם יו"ר האגודה למען החייל יוסף נבו וראשי האגודה ברחבי הארץ.

(עתי"ם)

משפט „ליל הגילשונים" יתנהל בדלתיים פתוחות

הסניגורים התחייבו להסכים לסגירת הדיון כאשר יועלו פרטים בטחוניים חסויים

מאת תמיר שפר, כתב עתי"ם

הדיונים במשפטו של הש.ג. מ„ליל הגילשונים", רוני אלמוג, שיתחדשו מחרתיים בבית־הדין הצבאי ביפו, יתנהלו בדלתיים פתוחות.

אתמול החליט אלוף פיקוד מרכז, עמרם מצנע, כי הוא מקבל את המלצת הפרקליטות הצבאית ומבטל את הצו לסגירת הדלתיים.

האלוף מצנע החליט על ביטול הצו לאחר שסניגוריו של אלמוג, עורכי־הדין אברהם אורן ושמואל ברוך, התחייבו להסכים עם שיקולי בית־הדין לסגור את הדיון, בכל פעם שיועלו במשפט פרטים בטחוניים חסויים.

בעקבות החלטתו של האלוף מצנע בוטלה העתירה לבג"ץ שהגיש עו"ד אורן, בה תבע לקיים את המשפט של הש.ג. בדלתיים פתוחות.

מחרתיים גם יינתן גזר הדין במשפטו של הקמב"ץ, סרן עופר בן־אליעזר. כזכור, נערכה במשפט זה עסקת טיעון בין ההגנה לבין התביעה, ולפיה הורשע בן־אליעזר על פי הודאתו, בעבירה של התרשלות במילוי תפקידו.

(עתי"ם)

פוענח שוד 410 אלף הש"ח מחברת הכספומטים בת"א

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

המשטרה סבורה כי פיענחה פרשיית השוד המזוין מחברת „ש.ב.א." בבית „כלל" בתל־אביב לפני כחודש וחצי, במהלכו נשדדו 410 אלף ש"ח, עם מעצרם של חמישה גברים כבני 30 וצעירה בת 23, תושבי פרדס־חנה, גבעת־אולגה, נתניה ולוד.

השישה, המוכרים למשטרה מתחום עבירות הרכוש והסמים, יובאו היום לבית־משפט השלום בתל־אביב להארכת מעצרם.

השוד אירע ב־27.12.87 בשעות הבוקר המוקדמות, בשעה ששלושת השומרים של חברת הכספומטים „ש.ב.א." עמדו להכניס את מזוודות הכסף לטנדר שעמד בחניון בניין „כלל". שני שודדים רעולי פנים, שארבו משך זמן ארוך לשומרים, יצאו בשלב זה ממחבואם ותוך כדי איומים בתת־מקלעים „עוזי" הורו לשומרים למסור את נשקם ולהישכב על הרצפה. לאחר מכן, לקחו השודדים את מזוודות הכסף, שהכילו 410 אלף ש"ח, ונמלטו מהמקום ברכב „סוזוקי" ירוק, שנמצא מאוחר יותר.

חקירת המשטרה הובילה לצורי גלעם, תושב נתניה, שהיה האחרון ששכר את ה„סוזוקי" מחברת השכרה בנתניה. הוא נחשד כי שיכפל את מפתח הרכב, ולאחר מכן מסרו לשודדים, שגנבו את הרכב שלושה ימים לפני השוד. הוא היה עצור 25 יום ולפני שבוע שוחרר ממעצרו.

במהלך החקירה עלו חשדות בקשר למעורבותם של חשודים נוספים ושלושם נעצרו, כאמור, חמישה גברים וצעירה, החשודים במעורבות בשוד.

אנשי „כך" איימו לרצוח את ראש מועצת טירה

בנקמה על סיועו לתושבי טול־כרם

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

אנשי תנועת „כך" מאיימים לרצוח את ראש המועצה המקומית טירה, טארק עבד אל־חיי.

אתמול התקשר למשרדי המועצה אחד מפעילי תנועת „כך" ואמר למזכיר המועצה, שאנשי תנועתו החליטו לרצוח את ראש המועצה במעשה נקם על היענותו לקריאתו של ראש עיריית טול־כרם, חלמי חנון, לשלוח לחם וחלב לתושבי העיר.

ראש מועצת טירה, טארק עבד אל־חיי, שבעת קבלת האיום היה בשפרעם, אמר לכתבנו, כי הורה למזכיר המועצה להגיש תלונה במשטרה על המקרה.

כזכור, שלחה מועצת טירה בשבוע שעבר משאית עם לחם וחלב לתושבי טול־כרם הנתונים בעוצר. כוחות הביטחון איפשרו את כניסת המשאית לעיר.

לכתבנו נודע, שכוחות הביטחון אסרו אתמול הכנסת משלוחי מזון מכפר טייבה לטול־כרם.

ראש מועצת טייבה, עבד אל־טיף חביב, קרא לכוחות הביטחון לאפשר הכנסת משלוחי המזון לטול כרם, שנשלחו בעקבות בקשתו של ראש עיריית טול־כרם.

550 קניינים מכל היבשות בשבוע המזון שנפתח בת"א

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

יצוא מוצרי מזון הסתכם השנה בחצי מיליארד דולר, מתוך היצוא הכללי מישראל בסך 4 מיליארד דולר, אמר שר־התעשייה והמסחר, אריק שרון, שפתח אמש את שבוע המזון בישראל בגני התערוכה בתל־אביב.

יוסי גינוסר, מנכ"ל מכון היצוא, יורם בליזובסקי מנכ"ל משרד־התעשייה והמסחר וגד פרופר, יו"ר מכון היצוא, מסרו במהלך מסיבת עתונאים בגני התערוכה, כי בשבוע המזון משתתפים 550 קניינים מכל היבשות. הקבוצה הגדולה ביותר של 175 קניינים הגיעה מאנגליה, 22 קניינים הגיעו מיפן וכן הגיעו נציגים וקניינים מהונגריה ומפולין.

100 יצרנים מכל ענפי המזון בישראל מציגים בתערוכה. להתיישבות העובדת, באמצעות חברת העובדים, יש ייצוג נכבד ומשמעותי של מוצרי חקלאות טריים ומעובדים, מסר גרשון וילן מהנהלת חברת העובדים.

יורם לוי, מנהל חטיבת המזון במשרד־התעשייה והמסחר, ציין, כי בשנת 1987 חל גידול של 27 אחוז ביצוא של מוצרי מזון מעובדים. יצוא זה הסתכם ב־425 מיליון דולר, לעומת 333 מיליון דולר בשנת 1986.

היצוא החקלאי הגיע בשנה האחרונה לכ־600 מיליון דולר. ביחד עם יצוא המזון המעובד הסתכם היצוא הכולל של מזון טרי ומעובד, כולל מוצרי חקלאות, ב־1,026 מיליון דולר, לעומת יבוא בשווי של 980 מיליון דולר.

ארון סעף נוסף של „בזק" הוצת ברחובות

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ארון סעף של חברת „בזק" הוצת אתמול לפנות בוקר בשכונת אושיות ברחובות. המשטרה פתחה בחקירה.

בעקבות הצתת הארון נותקו כ־400 מנויי טלפון ברחובות.

לפני חודש הציתו אלמונים חוטים בארון סעף אחר בשכונה וגרמו לניתוקם של 200 מנויים, וארון סעף אחר הוצת זמן קצר לפני כן לאחר פשיטה שערכה המשטרה על תחנת טלוויזיה בכבלים בשכונה.

טרם נעצרו חשודים במעשים אלה.

בפלילים

עבריין שנורה על־ידי שוטר מת מפצעיו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

רפי בוחבוט, שנורה בשבוע שעבר בראשו בעת שניסה להתנגד למעצר ודרס שוטר, נפטר ביום שישי מפצעיו בבית־החולים תל־השומר.

בשבוע שעבר ערכו בלשי היחידה המרכזית בתל־אביב מרדף אחר מכונית שעל־פי מידע שקיבלו נסעו בה חשודים בפריצה. משעצרה המכונית ניגש אליה אחד הבלשים ואז ניסה הנהג להימלט ולדרוס את השוטר. אחד מבלשי הימ"ר ירה לעבר החשוד ופגע בראשו. הפצוע הועבר במצב אנוש לבית־החולים תל־השומר ובסוף השבוע מת, כאמור, מפצעיו. במכונית נמצא שלל החשוד כגנוב מבית־ספר ברמת־גן.

משטרת מחוז תל־אביב מינתה קצין בודק לבדיקת נסיבות המקרה והחקירה טרם הסתיימה.

פקיד בכיר בביהמ"ש בחיפה מואשם בשחיתות

אהוד עמבר, מנהל מחלקת האמרכלות בבית המשפט המחוזי בחיפה, הואשם בבית־משפט השלום בנצרת בניצול מעמדו לקבלת טובות הנאה ובשיבוש הליכי משפט.

בכתב־האישום שהוגש נגד עמבר נטען, שבתאריכים שונים בשנים 1981־1982 פנה לשני פקידים בבית־המשפט וביקש שיבצעו עבורו עבודות שיפוצים ובנייה בביתו. השניים ואחיו של אחד מהם ביצעו את העבודה ללא תמורה לאחר שהנאשם הבטיח לקבל אותם לעבודה ולהעניק להם ימי חופשה מיוחדים.

הוא נאשם גם בכך שניסה לשבש הליכי משפט על־ידי הפעלת השפעתו על אחד הפקידים למסור תצהיר שקרי במהלך חקירה שנערכה נגד מזכיר בית־המשפט השלום בחיפה. הלה החשוד בזמנו בדרישת קבלת טובות הנאה מינית מפקידות בבית־המשפט שהיה מופקד עליהן. (עתי"ם)

שוטר מואשם בביטול דו"חות תמורת שוחד

שוטר לשעבר מלשכת התנועה של משטרת מרחב ירושלים הואשם אתמול בבית־המשפט המחוזי בירושלים בביטול עשרות דו"חות תנועה לנהגים עבריינים תמורת שוחד, זאת באמצעות 3 מתווכים עימם עמד בקשר.

השוטר לשעבר, מיכאל שטינהרט, מואשם בכך שבין השנים 1984־1986 ביטל דו"חות תנועה תמורת סכום של כ־45 דולר לכל דו"ח.

בכתב־האישום מגוללת שיטת עבודתו של האיש. ברשותו היה מפתח מתאים לאחד החדרים בלשכת התנועה שבו ריכזו שוטרי התנועה את העתקי הדו"חות שלהם. השוטר היה מקבל מהמתווך את דו"ח התנועה, נכנס לחדר לאחר שעות העבודה ומשמיד את ההעתק שנשאר בידי המשטרה.

כתבי־אישום הוגשו גם נגד שלושת „המתווכים" שגבו כמאה דולר עבור כל ביטול של דו"ח. המתווכים הם אליעזר בר־שלמה בן 41, מנשה בודוקוב ויוסף אמונוץ בן 46. השוטר מואשם בלקיחת שוחד, הפרת אמונים ומירמה ואילו המתווכים מואשמים בתיווך לשוחד, מתן שוחד ומירמה ולשיבוש הליכי משפט. (עתי"ם)

שמונה שנות מאסר למבריח הרואין מבלגיה

אברהם צ'יצ'יאשווילי (49) מקרית־אתא, קטוע רגל המרותק לכיסא גלגלים, נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב ל־8 שנות מאסר לאחר שהורשע בהברחת 747.7 גרם הרואין.

צ'יצ'יאשווילי, שהביא את הסם מבלגיה, נתפס ברדתו מהמטוס בארץ כשהסם נמצא ב־4 שקיות ניילון שהוצמדו לחלק התחתון של גבו ע"י עטיפת בד צר שנראה כבגד גוף.

השופט המחוזי אריה סגלסון, שדן אותו ל־8 שנות מאסר, ציין את „הצורה המתוחכמת בה נהג הנאשם בעת שייבא את הסם, את ההכנה להברחה ואת ניצול נכותו". הוא הוסיף, כי חרף נכותו של צ'יצ'יאשווילי, הוא חייב להתחשב בחומרת העבירה של יבוא סמים והדגיש, כי הוא מעדיף את האינטרס הציבורי על פני השיקולים האישיים של המורשע.

סנגורו של צ'יצ'יאשווילי, עו"ד רמי דמארי, הודיע כי בכוונתו להגיש ערעור הן על ההרשעה והן על גזר־הדין. (עתי"ם)

עם דינה רון והמשפחה
אתך בצערך הכבד
על מותו של
שלמה ז"ל
עובדי מוסד חינוכי אשרת
וחניכיו

לחברנו יקשי ומשפחתו
לדינה ולקיבוץ יחיעם
אתכם באבלכם על מות
האח־הבעל
שלמה
קיבוץ געתון

הטור השבועי

נחתם הסכם בדבר פצוי השחיקה לפנסיונרים התקציביים

בקרב ציבור הפנסיונרים התקציביים ובהסתדרות הגמלאים, נתקבל הדין וחשבון בדבר פצוי השחיקה שנחתם ע"י הועדה לענייני הגימלאים ב־4.2.88, בהקלה מרובה. למעלה משנתיים נאבקו הפנסיונרים התקציביים בהדרכת הסתדרות הגימלאים, הסתדרות עובדי המדינה והסתדרות הפקידים, לתיקון מצבם שהוחמר ע"י שחיקת הגימלה, במיוחד בתקופת האינפלציה הדוהרת ובגלל אי הכללת הדרגות שניתנו לעובדים הפעילים בחישובי הפנסיות.

המאבק שהתנהל בתחילה בכלי התקשורת עבר לכנסת ולועדת הכספים שלה, והסתיים בסופו של דבר במו"מ בין ההסתדרות בהשתתפות האגף לאגוד מקצועי, הסתדרות הגימלאים, הסתדרות עובדי המדינה והסתדרות הפקידים, לבין נציגי האוצר מגדיל את הפנסיות בין 5% עד למעלה מ־40% בהתאם לותק של הפנסיונר.

עזרה מכרעת להשגת פצוי השחיקה, הגישו מזכ"ל ההסתדרות, אנשי האגוד המקצועי וחברי השדולה למען הגימלאים בכנסת.

בקביעה עקרונית, נאמר בדו"ח: „על סמך תוצאות הבדיקה סיכמה הועדה כי הגמלאים יקודמו בדרגה לפי דרגתם בעת פרישתם מן השרות ולפי מועד פרישתם, כמפורט בלוחות התאומים המצורפים לדו"ח זה".

לדו"ח מצורף לוח תאומים המפרט את דרגתו הקודמת עם הדרגה המוחלפת החדשה של הפנסיונר.

מכל הסתדרות הגימלאים יתכנס ב־24.2.88, כדי לשמוע סקירה מפורטת על המו"מ ותוצאותיו, מפי הח' א. זילוני, סגן יו"ר האגף לאגוד מקצועי שעמד בראש צוות המו"מ מצד ההסתדרות.

הפנסיונרים התקציביים יקבלו את התוספת רטרואקטיבית החל מ־1 באפריל 1987.

במו"מ השתתפו, במשלחת ההסתדרות, בנוסף לחנ"ל, הח"ח: א. אלפרט, דב סתת (נציגי הסת. הגימלאים), יעקב אנטלר (אקטואר של הבטחון הסוציאלי), אהרון הנדלמן (עובדי מדינה), פ. זמין (פקידים) וש. גרינשפן (המכון למחקר כלכלי).

על הוועדה מוטל התפקיד להמשיך לפעול בנושאים מרכזיים של הכנסת כל רכיבי השכר לחישובי הפנסיה וקביעת שיטת עדכון הפנסיות.

חישוב מקפח של קצבאות הזיקנה

במשך שנים דורשת הסתדרות הגימלאים לחדול מן החישוב המקפח את צבור גימלאים שנעשה ע"י המוסד לביטוח הלאומי ביחס לקצבאות הזיקנה. הדרישה היא לחשב את הקצבה על יסוד השכר הממוצע במשק כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה והמקובל בדרך כלל במוסדות בישראל.

להלן אנו מפרסמים קטעים מחילופי מכתבים בין יו"ר הסתדרות הגימלאים הח' אוריאל אברהמוביץ לבין מנכ"ל הביטוח הלאומי מר מרדכי ציפורי.

במכתב מ־15 בינואר 1988 מא. אברהמוביץ למ. צפורי נאמר:

„אחרי הרצאתך המעניינת במסגרת מועצת האגף לבטחון סוציאלי בראשותו של הח' דב פלג ביום 7 בינואר 1988, מתחתי ביקורת על כך שהביטוח הלאומי אינו משלם באופן מלא את קצבת הזיקנה והשאירים בשיעור של 16% מן השכר הממוצע ליחיד ו־24% לזוג. הוספתי וטענתי, כי חישובי הביטוח הלאומי הם תמיד לרעת מקבלי הקיצבאות בהשוואה עם חישובי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

הופתעתי, כי בתשובתך הודעת שטעות בידי ובתקופה האחרונה תשלומי קצבאות הזיקנה עלו על חישובי השכר הממוצע של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בעקבות תשובתך, בדקתי את הנושא פעם נוספת, הוברר לי, כי בשנת 1987 לא הגיע התשלום של קצבאות הזקנה ל־16% ליחיד ולא ל־24% לזוג, לא לפי החישוב המקובל של הביטוח הלאומי ועל אחת כמה וכמה לא על פי חישוב של השכר הממוצע של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. על־פי החישובים שבידי, מתקרב התשלום ב־1987 ל־15% ליחיד (במקום 16% כפי שיקבע החוק) ומתקרב לעשרים ושניים וחצי אחוז לזוג (במקום 24%).

פרושו של דבר, כי המוסד לביטוח הלאומי שילם לקיצבאות בכ־2% פחות מן המגיע לפי החוק.

אני אודה לך אם תבדוק את הנושא ותשיב לי גירסתך אחרי הבדיקה".

בתשובה לחכ"ל כותב מ. צפורי:

„כידוע קצבאות הזקנה נגזרות עפ"י האחוזים הקבועים בחוק (16% ליחיד ו־24% לזוג) מהשכר הממוצע עפ"י החוק. ידוע לכל, ועל כך התקיימו בעבר אין ספור דיונים, כי השכר הממוצע עפ"י החוק נמוך בדרך כלל מהשכר הממוצע בפועל, מכאן שגם הקצבאות נמוכות מהרמה שהיתה מתקבלת אילו הן היו מחושבות מהשכר הממוצע במשק.

בוודאי זכור לך שבעבר הגיעה קצבת הזקנה ליחיד אפילו לרמה של 11% בלבד מהשכר הממוצע בפועל, למרות שהיא חושבה כדין ועפ"י הכללים הנקובים בחוק. כדי למנוע היווצרות מצבים כאלה, פעל המוסד ללא לאות, לשיפור נוסחת חישוב השכר הממוצע עפ"י החוק ובשלהי שנת 1984 תוקן החוק בהוראת שעה לשנה אחת כך שהנוסחה שנקבעה העמידה את החישוב על בסיס ריאלי יותר. כן נקבעה „רצפה" לקצבת יחיד בשיעור של 15% מהשכר הממוצע במשק, כך שהובטח, ששחיקת הקצבאות לא תתרוג מעבר לרמה מסויימת.

לצערנו, בשנים האחרונות לא הצלחנו לעגן נוסחה זו בחוק, אך היא מופעלת באופן שוטף עפ"י הסכמים שנחתמים מדי פעם עם משרד האוצר.

מכאן, שלא זו בלבד שרמת הקצבאות תואמת את „החישוב המקובל של הביטוח הלאומי", אלא אף גבוהה מהרמה המתחייבת עפ"י החוק, בזכות ההסכמים שנחתמו עם האוצר.

כך למשל בחודש ינואר 1988, השכר הממוצע עפ"י החוק הנו 1,421 ש"ח וקצבת הזקנה ליחיד היתה אמורה להיות 228 ש"ח בלבד, אולם בפועל הקצבה הנה 240 ש"ח, בשל הסכם שנחתם עם האוצר לפיו, השכר הממוצע לצורך חישוב קצבאות הזקנה יהיה 1,503 ש"ח".

יחד עם זאת אני מודע לדאגתך הכנה לשמירת רמת חייהם של הגימלאים, ואני מבטיחך נאמנה, שגם בעתיד יחפש המוסד לביטוח הלאומי כל דרך אפשרית לשיפור רמת הקיצבאות".

הסתדרות הגימלאים תמשיך להאבק על חישוב צודק יותר של קצבאות הזיקנה, היינו לפי חישובי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

המסקנות בענין פצוי לגימלאי „נתיב" לביצועו!!

מזכ"ל ההסתדרות הח' ישראל קיסר מסר ליו"ר הסתדרות הגימלאים הח' א. אברהמוביץ, כי בשיחתו עם שר האוצר, הבטיח האחרון כי בעקבות הסכם בנושא פצוי השחיקה לפנסיונרים התקציביים יאושרו המסקנות בענין „נתיב". כידוע מעכב האוצר את בצוע המסקנות של ועדה הסתדרותית בראשותו של הח' דב פלג, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי כבר זמן מה. תקוותנו שסוף כל סוף הנושא הכאוב יסתיים.

„יוניברסיטה לגימלאים" —

ההרשמה לסמסטר השני — המתחיל ב־1 במרץ 1988 — נמשכת. המעוניינים מתבקשים לפנות בהקדם למשרד הסתדרות הגימלאים בועד הפועל חדר 407 טל. 263211, או ישירות לאוניברסיטה הפתוחה טל. 422511.

[illegible] יפורסמו בשבוע הבא.

9.2.88

עובדי „דובק" מאיימים: נשבית המפעלים ונשרוף את הטבק

אם לא יועלה מחיר הסיגריות ● קיסר: כלכלני ההסתדרות לא הגיעו למסקנה חותכת בשל סירוב משרד־התעשייה־והמסחר לשתף עימם פעולה

מאת אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

מועצת העובדים של מפעלי „דובק" יתכנסו היום כדי להחליט על המשך צעדיהם נגד סירוב משרד־התעשייה־והמסחר להעלות את מחיר הסיגריות בכ־20 אחוז. ועד העובדים ייפגש קודם לכן עם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ועם מזכיר מועצת פועלי בני־ברק דוד זכות.

ישראל קיסר נפגש אתמול עם יו"ר מועצת העובדים, דוד שאשא, והודיע לו, כי כלכלני ההסתדרות לא הגיעו למסקנה חותכת לגבי הצורך בהעלאת מחירי הסיגריות, משום שמשרד־התעשייה־והמסחר מנע מהם את האינפורמציה הדרושה. קיסר הבטיח כי ייפגש עם שר־התעשייה־והמסחר, אריאל שרון, לדיון בנושא זה.

דוד שאשא מסר אמש, כי בפגישה היום עם קיסר יתבע הקמת ועדה ציבורית לבדיקת הנושא. הוא הודיע, כי אם לא יוחלט על ההעלאה מיידית של מחירי הסיגריות, ימליץ היום על חידוש המאבק תוך עריכת הפגנות, השבתת ארבעת מפעלי החברה ושריפת טבק. לטענתו, סירוב משרד־התעשייה־והמסחר לשתף פעולה עם כלכלני ההסתדרות אומר דרשני.

שלושת כלכלני ההסתדרות אשר בדקו את הנושא הם ד"ר רובי נתנזון, שמואל גרינשפן ויצחק ווינש. נתנזון אמר אמש, כי הדו"ח שלהם התבסס על הדו"ח של רואה החשבון סעד רסולי. תוך כדי בדיקה התעוררו מספר שאלות ואנשי משרד־התעשייה־והמסחר סירבו להציג את החומר שנדרש כדי לבררן. לדבריו, גם לרסולי עצמו ישנן השגות לגבי מסקנותיו שלו.

רפי נלסון חקוק על ליבם

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

בני משפחה ומאות ידידים מאילת ומכל רחבי הארץ, ביניהם אנשי בוהמה, שחקנים פוליטיקאים, קציני צבא בכירים ועיתונאים, נפרדו אתמול מהדמות הציורית של אילת, רפי נלסון, שהובא למנוחות בבית־העלמין בעיר.

מסע ההלוויה יצא מכפר הנופש שלו בטאבה ועבר דרך העיר כאשר מאות אנשים ניצבו לאורך הרחובות והביטו בעצב בשיירה החולפת.

„אילת בלי רפי נלסון כבר לא תהיה אותה אילת", חזרו והדגישו שוב ושוב ידידיו הרבים.

ספדו לרפי נלסון ראש העירייה רפי הוכמן, חברת הכנסת שולמית אלוני, ד"ר מיכאל בר־זוהר, עו"ד ספקין והעיתונאי דידי מנוסי.

בצילום: השדרן והשחקן אלכס אנסקי.
(צילום: ישראל סימיונסקי/פ.פ.א.)

מסקנות החוקרים: חובק (בנד) לא תקני גרם לדליפה בחוות הגז

מאת יואב אביב.

חובק (בנד) לא תיקני ויוצא דופן שהותקן בקצהו של צינור גמיש, ששימש להזנת מיכלית נטענת, גרם לדליפת הגז שגרמה לדליקה הענקית בחוות הגז של חברת „סוגז" בקריית־אתא.

למסקנה זו הגיעו חוקרי ומומחי הדליקות של שירותי הכבאות בחיפה שסיימו אתמול את עבודתם והעבירו את מסקנותיהם למשטרה ולוועדת החקירה שמינו שרי הפנים והאנרגיה, בראשותו של אלוף (מיל.) עמוס לפידות.

ועדת החקירה לא הגיעה למסקנה לגבי גורם הניצוץ שגרם להתלקחות. בין השאר הועלתה סברה, כי עישון של אחד הנוכחים במתקן גרם להתלקחות.

דובר מכבי האש בחיפה אמר לכתבנו, כי החוקרים מנו חמש סיבות אפשריות נוספות להתלקחות. אחת ההשערות היא שהדליקה נגרמה מחמת מגע של הגז עם מערכות חשמל בלתי מוגנות שנמצאו במבנה מחסן ובית המלאכה במתקן. כן משערים החוקרים, כי ייתכן שהיווצרות חשמל סטטי, תוך כדי פעילות הטעינה, או שימוש בכלי עבודה בלתי מתאימים גרמו להתלקחות.

להט הורה: התלמידים מבית־ספר „צייטלין" שנפסלו — ייצאו לפולין

מאת ירון זליג.

ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, הורה אתמול להנהלת תיכון ממלכתי דתי צייטלין, להחזיר לרשימת המועמדים להשתתפות במשלחת נוער שתצא באביב לפולין את ששת תלמידי כתה י"א אשר הוריהם מנעו את השתתפותם בסמינר הכנה שנערך לפני שלושה שבועות במדרשת חברון בקריית־ארבע.

מלשכתו של להט נמסר אתמול, כי אחר שמנהל בית־הספר לא היה ער לכך שנוצר מצב חדש ביהודה ושומרון והיה עליו לאפשר לתלמידים שלא רצו בכך, אם מסיבות בטחוניות ואם מסיבות אידיאולוגיות, שלא לקחת חלק בסמינר.

לפני שלושה שבועות עמדו תלמידי כתה י"א של בית־הספר לצאת לסמינר הכנה בקריית־ארבע לקראת השתתפותם במשלחת נוער שמארגנת עיריית תל־אביב אשר תצא באביב לפולין. הוריהם של ששה תלמידים הביעו התנגדות להשתתפות ילדיהם בסמינר בנמקם זאת במהומות בשטחים וכן בחשש מפני עמדותיהם הפוליטיות של מדריכי המדרשה.

מנהל בית הספר הודיע לתלמידים, כי אלה אשר לא יטלו חלק בסמינר לא ייכללו ברשימת המועמדים שמגיש בית־הספר לעיריית ת"א לקראת צאתה של המשלחת. כתגובה פנו ההורים במכתב מחאה למפקח על בתי־הספר מטעם משרד־החינוך.

עם פרסום הפרשה אתמול, מסר מנהל מינהל החינוך בעיריית ת"א, יאיר לוין, כי בתדרוך שעברו התלמידים עם תחילתן של ההכנות לקראת הנסיעה לפולין נקבע במפורש, כי בנוסף לקריטריונים של הישגים בלימודים ופעילות חברתית תילקח בחשבון השתתפותו של כל תלמיד בהכנות לקראת הנסיעה.

מנהל בית־הספר, ד"ר אביעזר ויס, הגיב אתמול על הפרשה באומרו, כי זוהי תקרית רגילה אשר נופחה על־ידי הורים שחששו כי ילדיהם לא נכללים ברשימת המועמדים. לדבריו, ניצלו מספר הורים קשרים עם אמצעי התקשורת מתוך רצון להבטיח את הכללת ילדיהם במשלחת.

ראש עיריית עכו מגנה גילויי קיצוניות של יהודים וערבים

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

ראש עיריית עכו, אלי דה־קסטרו, גינה אתמול בחריפות את התופעות הקיצוניות שהתגלו בשבועיים האחרונים בעיר, המסכנות, לדבריו, את המשך הדו־קיום בין היהודים לערבים בעיר.

„לא ניתן לקיצוניים משני הצדדים לסכן את רקמת היחסים שנוצרה בעמל רב במשך שנים רבות", אמר ראש העיר לכתבנו.

שלשום הצטרפה מועצת העיר, להוציא סיעת הליכוד, להצהרתו של ראש העיר הקוראת להרגעת הרוחות בין הערבים והיהודים בעכו.

ראש העיר הדגיש, שהוא רואה באותה מידה של חומרה ציורי צלבי־קרס על קירות חנויות בבעלות יהודים והכתובות החתומות בסמל תנועת „כך" הקוראות „מוות לערבים" ו„ערבים החוצה".

לדברי דה־קסטרו, מדובר בקבוצות שוליים של יהודים המזוהים בעיקר עם תנועת כהנא ושל ערבים המזוהים עם „בני הכפר" והג'יהאד האיסלמי, אשר כל תכליתם להעכיר את האווירה בעיר ולפגוע ביחסים בין הערבים ליהודים.

מזג אוויר

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 7–13, רמת הגולן 7–14, צפת 5–11, חיפה 5–11, טבריה 9–19, נצרת 8–17, עפולה 8–18, שומרון 5–15, ת"א 11–18, לוד 9–18, יריחו 10–21, עזה 12–18, באר־שבע 8–18, אילת 13–22.

ירידה ב־8 אחוזים ביבוא בינואר לעומת דצמבר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ירידה ביבוא לישראל, נרשמה בינואר לעומת חודש דצמבר. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הסתכם יבוא הסחורות בחודש שעבר ב־959 מליון דולר, כ־8 אחוזים פחות מאשר בחודש דצמבר 87. לדברי הלשכה, היבוא בחודש דצמבר היה גבוה באופן יוצא דופן.

הרמה הגבוהה של היבוא בחודש דצמבר ביטאה ככל הנראה ציפיות לפיחות, והיתה קשורה גם לסוף שנת המס. לעומת זאת, היבוא בינואר היה נמוך ב־14.5 אחוזים מאשר באוקטובר ובנובמבר.

מפעל תדיראן בחולון מתכוון לפטר כ־500

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

הנהלת „תדיראן" תפטר כ־500 מתוך חמשת אלפים עובדי חטיבות הקשר, מערכות ומתכת, במפעלה בחולון. מועצת הפועלים וועדי העובדים מנהלים מאבק משותף לצמצם את מספר המפוטרים.

משה רינת, מזכיר מועצת פועלי חולון, הודיע שמועצת הפועלים וועדי העובדים דורשים פתרונות חילופיים כגון: הוצאת כל עובדי החברות הקבלניות המועסקים בחוזים אישיים, אי מסירת עבודות לגורמים חיצוניים, יציאה לחופשות ועוד. כן דורשת נציגות העובדים ומועצת הפועלים שהנהלת תדיראן תגיש לה את תוכניות ההבראה של המפעלים, לרבות הקטנת ההוצאות, מניעת כפילויות, ביזבוזים וויתור על מותרות בכל דרגי המינהל.

מזכיר מועצת הפועלים הודיע שהוא וועד העובדים יתנו ידם לתוכניות הבראה, לרבות צמצום בכוח־אדם, לאחר שאלה יבדקו על־ידם ובתנאי שיהיה גם כיסוי לתביעות לייעול וחסכון.

פרס העבודה יוענק ל־12 עובדים ו־6 צוותים

מאת כתבנו לענייני עבודה

פרס העבודה ע"ש מרדכי נמיר, מטעם ההסתדרות, יוענק ב־29.2.88 ל־12 עובדים ול־6 צוותים. הטקס ייערך במעמד המזכ"ל י. קיסר, שר העבודה והרווחה משה קצב, ראש עיריית ת"א שלמה להט, ומזכיר מועצת פועלי ת"א, חיי קאופמן. פרטים על האירוע מסר אתמול יו"ר ועדת הפרס עוזי בלוך.

הזוכים בפרס הם: יעקב אלחדד — מנהל כוח אדם ותפעול במפעל אגיס בירוחם, יהושע אלישע גורן־גוהצן ממפעל „ליגת" בקרית גת, זויה ביקובה — ראש צוות ציור בטלרד לוד, אסתר בן־זיקו, אחות אחראית במרפאת קופת חולים בקריית שמונה, יונה כוכבי — עוזרת לחזאי בשרות המטאורולוגי בבית דגן, יהודה ליבוביץ — עובד אזרחי בצה"ל, מתתיהו מאירסדורף — אחראי על מתקן טלפרינטרים, יהודה מור — חקלאי מנהלל בן 91, יצחק נבט — מגדל פרחי סחלבים ממעלה החמישה, שילה סרוסי — פקידה רפואית ממגדל העמק, ערנה זקיהון — עולה מאתיופיה, מלצרית באגודה למען החייל, רות קורץ — מנהלת בית ספר מקצועי של נעמ"ת בפתח תקווה, צוות מגדלי הבננות בקיבוץ שער הגולן, מועצת יצור בדק תקשורת, צוות ניהול וביצוע של בנין מגדל דיזנגוף בחברת סולל בונה, צוות האחזקה הקידום והפיתוח לסוגי אריזה של יכין חק"ל, צוות הקמה וניהול מפעלים של תדיראן, וצוות לשנדרי הפירסוק תנובה באשקלון.

עוזי בלוך ציין אמש שהזוכים נבחרו מתוך 1500 עובדים מ־150 מקומות עבודה ברחבי הארץ.

לתע"א חסרים 80 מיליון דולר למפוטרי הלביא

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

הויכוח בין משרדי הבטחון והאוצר על מקור המימון לפיצויים למפוטרי התעשייה האווירית טרם הוכרע. עד היום פרשו מהתעשייה האווירית כ־2550 עובדים בעקבות ביטול פרויקט הלביא, ועד סוף חודש מרס אמורים לפרוש 450 עובדים נוספים. התעשייה האווירית שהתחייבה כבר להקציב 80 מליון דולר לפיצויים טרם קיבלה את הכסף, בשל הויכוח המתמשך בין שר הבטחון לשר האוצר. ואינה יכולה להעביר את סכום הפיצויים לכלל המפוטרים.

כתבנו הצבאי מציין, כי משרד הבטחון כבר העביר לתעשייה האווירית סכום של 40 מליון דולר אולם יצחק רבין עומד על כך שהאוצר יזכה את משרדו בסכום זה ויוסיף עוד 60 מליון דולר שיכסו את העלות המשוערת של הפיצויים למפוטרי הלביא.

אתמול נודע, כי מפוטרי התעשייה האווירית לא נענו להצעות העבודה מצה"ל ורק 2 עובדים הצטרפו לצבא הקבע. צה"ל הציע 500 משרות פנויות.

ברעם תומך בגורדון לתיק העלייה בסוכנות

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

מזכיר מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם החליט לתמוך במועמדותו של ראש עליית הנוער, אורי גורדון, המתמודד על תיק העליה של הסוכנות היהודית מול אלוף (מיל) עוזי נרקיס, ראש מחלקת ההסברה בתנועה הציונית.

ברעם כתב „עלי לקבוע, כי מהכרותי את אורי גורדון, בעיקר בתקופת עבודתו הכוונה בהקמת תל"ם, התנועה לציונות מגשימה, ולאור תפישותיו הרעיוניות בנושא העליה והצורך בפריצה לדור היהודי בגולה, אני רואה בו המועמד המתאים לעמוד בראש מחלקת העליה של הסוכנות".

ההתמודדות תתקיים ביום חמישי, 11 בחודש, ב„בית ברל", שם יתכנס הגוף הבוחר, המונה 250 איש, והמורכב מחברי לשכת מפלגת־העבודה והצירים לקונגרס הציוני.

עורכת „הניצוץ" מגייסת תמיכה לעיתונה באירופה

מיכל שוורץ, עורכת הבטאון השמאלי „דרך הניצוץ" אשר מרחפת עליו סכנת סגירה כפי שהודיע הממונה של מחוז ירושלים אלי סוויסה, יצאה אתמול לביקור בחמש מדינות אירופאיות במהלכו היא תבקש את תמיכתן של אישים נגד סגירת העיתון. אתמול היא הוזמנה לפגישה של למעלה משעה עם מרגרט פפנדראו, אישתו של ראש ממשלת יוון, בביתה. אישתו של ראש הממשלה התייחסה בחומרה לאיום הסגירה, והודיעה שתשלח מברק מחאה לאלי סוויסה וליצחק רבין.

היא התרשמה עמוקות מן העבודה שעשה הביטאון בנושא הפלות של נשים פלשתינאיות בעקבות גאז מדמיע במהלך האירועים האחרונים בשטחים. כן נפגשה שוורץ עם יו"ר איגוד עיתונאי יוון באויל קודהיאס. הוא הביע תמיכה ושלח מברק מחאה לקונסוליה הישראלית באתונה. העורכת הוזמנה לאיטליה, צ'כוסלובקיה, צרפת, ובריטניה. (שע"ה)

9.2.88